

๐
371.26
ว 227 ๗

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

สารนิพนธ์
ของ
ผ่องสรรพ เปรมนาวิน

๕-4 ๕๐ ๖๕๖

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

บทคัดย่อ
ของ
ผ่องสรรพ เปรูนาวิน

อ
371.26
ผ227บ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2551

ผ่องสรรพ์ เปรนาวิน. (2551). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผน
การเรียนศิลป์ – สังคม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา
ต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 จำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง นำมา
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก
ค่าความเชื่อมั่น ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ

ผลการวิจัยพบว่า

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์ – สังคม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการรู้จัก ความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และ
ด้านแรงจูงใจ

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านการรู้จัก มี 20 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.24 – 0.74 มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้
สูตรคุเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) เท่ากับ 0.81 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 1.20 – 97.30 และ
มีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{27} – T_{69}

2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านความรู้ความเข้าใจ มี 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 มีค่าความเชื่อมั่น
โดยใช้สูตรคุเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) เท่ากับ 0.83 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 0.30 -100.00
และมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{16} – T_{82}

3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านความสนใจ มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 12.39 – 23.80 มีค่า
ความเชื่อมั่นตามวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.85 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง
0.20 – 99.90 และมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{18} – T_{79}

4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านแรงจูงใจ มี 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 18.14 – 31.34 มีค่าความเชื่อมั่น
ตามวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.95 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 0.10 – 99.00
และมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{28} – T_{77}

AN INVENTORY OF CHARACTERISTICS FOR CONTINUING EDUCATION
IN ART – SOCIAL PROGRAM

AN ABSTRACT
BY
PHONGSAN PERUNAVIN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2008

Phongsan Perunavin. (2008). *An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social Program*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Inst. Dr. Monthira Charupheng.

The purpose of this research was to inventory of characteristics for continuing education in art – social program. The samples for this study were 1,200 Mathayom Suksa III students of secondary school under the Office of Basic Education Commission in Bangkok, Ministry of Education in the academic year 2006. The samples were purposive randomly selected from Mathayom Suksa III students. Mean, Standard deviation, the Level of Difficulty Discrimination Power, Reliability Coefficient, Percentile Ranks and Normalized T – Score were used to analyze the data.

The results of this research were as follows :

An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social Program of four aspects : cognitive aspect, knowledge of verbal comprehension aspect, interesting aspect and motivation aspect.

1. An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social Program in cognitive aspect contained 20 items while it's difficulty level (p) was revealed between 0.24 to 0.74. The cross-check of internal consistency showed KR_{20} of 0.81 Besides, the cognitive aspect norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 1.20th, to 97.30st percentile ranks, and T – Score T_{27} to T_{69} .

2. An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social Program in knowledge of verbal comprehension aspect contained 30 items while it's difficulty level (p) was revealed between 0.20 to 0.80. The cross-check of internal consistency showed KR_{20} of 0.83 Besides, the knowledge of verbal comprehension norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.30th, to 100.00st percentile ranks, and T – Score T_{16} to T_{82} .

3. An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social Program in interesting aspect contained 20 items while it's discrimination power (t) ranked from 12.39 to 23.80, The cross-check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.85. Besides, the interesting norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.20th, to 99.90st percentile ranks, and T – Score T_{18} to T_{79} .

4. An Inventory of Characteristics for Continuing Education in Art – Social

Program in motivation aspect contained 29 items while its discrimination power (t) ranked from 18.14 to 31.34, The cross-check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.95. Besides, the motivation norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.10th, to 99.00st percentile ranks, and T – Score T_{28} to T_{77} .

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์ – สังคม ของ ผ่องสรพร เปรมาวิน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาในการให้ความช่วยเหลือ และคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ที่ให้ความกรุณาในการเป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในตอนต้น อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโคกสูง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ และรองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ว่าที่พันตรพิรเดช รัตนวิชัย และอาจารย์สมศรี ไชยสุนทร ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และได้รับการสนับสนุนร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบใจนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ น้อง เพื่อนๆและผู้เป็นที่รักทุกคนที่ให้งำลังใจสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา และบูรพคณาจารย์ของผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย

ผ่องสรรพ พิรุณาวิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4.....	8
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	8
แผนการเรียนรู้ ศิลป์ - สังคม.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนรู้ ศิลป์ - สังคม.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนรู้ ศิลป์ - สังคม.....	19
องค์ประกอบของผู้มีลักษณะที่พึงประสงค์ตามแผนการเรียนรู้ ศิลป์ - สังคม...	21
ด้านการรู้คิด.....	21
ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	29
ด้านความสนใจ.....	37
ด้านแรงจูงใจ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์.....	47
ขั้นตอนการสร้างแบบวัด.....	48
ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด.....	51
การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	ความมุ่งหมายของการวิจัย
	ขอบเขตของการวิจัย
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	สรุปผลการวิจัย
	อภิปรายผล
	ข้อเสนอแนะ
	บรรณานุกรม
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก
	ภาคผนวก ข
	ภาคผนวก ค
	ภาคผนวก ง
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา.....	57
2	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ของ กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง(n =100).....	65
3	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ของกลุ่มตัวอย่าง(n=1,200).....	67
4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบวัดลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,200).....	68
5	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา ต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิดจำนวน 20 ข้อ (n = 1,200)	69
6	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา ต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ (n = 1,200).....	71
7	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา ต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ (n = 1,200)	73
8	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา ต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ (n = 1,200)	76
9	ค่าความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อ ในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด.....	97
10	ค่าความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อ ในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	98
11	ค่าความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อ ในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ.....	100
12	ค่าความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อ ในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ.....	101

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจของทุกประเทศซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย จากสาเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่บุคคลในประเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสร้างศักยภาพของประเทศให้พร้อมกับการแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก หลักสูตรสังคมที่จะพัฒนาประเทศได้คือการศึกษาคือการศึกษาที่ตรงความต้องการเหมาะสมกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของบุคคลนั้นๆ เพื่อให้พัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ สมบุญ จินดาขันตี (2543: 1) ได้กล่าวว่า การศึกษาทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข โดยการศึกษาเป็นการสอนให้บุคคลรู้จักคิดรู้จักทำ รู้แก้ปัญหา (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 23)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุน ผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก : 21) กระแสการปฏิรูปที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นในกระบวนการจัดการต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพอีกทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก : 8)

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะต้องเน้นให้ผู้เรียนรู้จัก คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รวมทั้งผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจของตนเอง ตามจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต วางแผนการศึกษาต่อการพัฒนาตนสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 2) ตามกรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว ได้มีขอบข่ายครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านการงานและอาชีพ ด้านสังคมและชีวิต ซึ่งจากขอบข่ายดังกล่าวได้มีการบูรณาการผสมผสานกันเป็นกิจกรรมใหญ่ๆ คือ กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งกิจกรรมแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้ผู้เรียนมี

ความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็น จากกิจกรรมทั้ง 2 กลุ่มนี้ งานแนะแนว จำเป็นจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องมือที่จำเป็นต่อการแนะแนว เพราะการเรียนรู้ในยุคโลกไร้พรมแดน ผู้เรียนต้องรู้จักสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย และทันเหตุการณ์ จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศอย่างกว้างขวางและมากเพียงพอ ซึ่งหน่วยงานสถานศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อข้อมูลสารสนเทศและจัดบรรยากาศ การบริการข้อมูล สารสนเทศให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4)

จะเห็นได้ว่าการให้บริการด้านข้อมูลสารสนเทศและเครื่องมือทางการแนะแนว ทางด้านแบบทดสอบต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูแนะแนวที่จะต้องจัดหาไว้ให้บริการแก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจตนเอง และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือก โดยเฉพาะ เรื่องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะถ้ายิ่งนักเรียนได้รับข้อมูลและรู้จัก เข้าใจความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง ก็จะทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง แต่ปัจจุบันงานแนะแนวยังขาดทางด้านสื่อเครื่องมือ และ สารสนเทศต่าง ๆ จะเห็นได้จากประเด็นปัญหาและข้อจำกัดของแผนพัฒนาการแนะแนวที่พบคือ ด้านสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนว พบว่าการดำเนินการของหน่วยงาน ส่งเสริม สนับสนุนงานแนะแนว และสถานศึกษายังมีปัญหาด้านการผลิตสื่อ เครื่องมือที่จำเป็นต่อ การแนะแนว และขาดการจัดทำฐานข้อมูลทุกระดับ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 43)

นอกจากนี้แล้ว มูลเหตุสำคัญที่ทำให้คนมีปัญหาหรือสร้างปัญหาแก่สังคมนั้นมักจะมีสาเหตุ มาจากการที่ไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้ความสามารถ ข้อจำกัด จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง จึงไม่สามารถ เลือกเรียนเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตน หรือใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ทำให้มีการเลือกการตัดสินใจที่ผิดพลาด ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียอย่างมากมายในชีวิต การที่บุคคล เลือกเรียนไม่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะอุปนิสัย ความรู้ความสามารถ ความสนใจและความถนัด ของตนเอง อาจก่อให้เกิดความเสียหายหลายประการ เช่นเรียนไม่สำเร็จ ต้องเปลี่ยนวิชาใหม่ หรือ เริ่มต้นใหม่ ทำให้เสียเวลาและทุนทรัพย์ไปโดยเปล่าประโยชน์ ผลเสียที่เกิดขึ้นนี้ก่อให้เกิดการ สูญเปล่าทั้งเวลาความเจริญก้าวหน้าของบุคคล เศรษฐกิจของครอบครัว และประเทศชาติโดยรวม ด้วย การที่ผู้เรียนจะมีผลการเรียนดีนั้น ผู้เรียนต้องได้เรียนในวิชาที่ชอบ ตนเองสนใจ ตนเองถนัด และสอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญานั้น ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการตรวจสอบ ความสนใจ ความถนัดและสติปัญญาของผู้เรียน (อาภา ทัศนช่วง. 2539 : 21-23)

ครูหรือผู้แนะแนวจะสามารถช่วยเหลือเด็กได้ดี ก็ต่อเมื่อได้เรียนรู้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตัว ผู้เรียนที่เราต้องการจะช่วยเหลือ เช่น ความสามารถในด้านต่างๆ ความสนใจ ปัญหาต่างๆ ที่ผู้เรียน กำลังประสบอยู่ ผลการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ตัวผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเอง ก็ควรจะได้เรียนรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเองด้วย ทั้งนี้ก็เพราะว่าหน้าที่สำคัญของงานแนะแนว คือการ ช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้มีการตัดสินใจที่ดี และสามารถช่วยตนเองได้ในการวินิจฉัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

ถ้าครูหรือผู้แนะแนวใช้แบบทดสอบที่ดี จะเป็นเครื่องมือเพื่อหาข้อมูลใช้ประกอบการวินิจฉัยจะทำได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้ดีกว่าไม่ใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบที่ดีจะช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนว รู้จักผู้เรียนได้ดีขึ้น ทั้งในฐานะที่เป็นเอกัตบุคคลและในฐานะที่ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มด้วย (ทศพร ประเสริฐสุข. 2546 : 15 - 20)

การเลือกแผนการเรียนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ในการพัฒนาลักษณะอุปนิสัยและบุคลิกภาพของบุคคล จะเห็นได้ว่านักศึกษาวิทยาศาสตร์อาจมี ลักษณะแตกต่างจากนักศึกษาด้านศิลปศาสตร์ นักศึกษาแพทย์ถูกฝึกให้คิดในเชิงวิทยาศาสตร์ ต้อง ละเอียตรอบคอบ มีระเบียบในการปฏิบัติ ช่างวิเคราะห์ ถี่ถ้วน มีความเข้มแข็ง และควบคุมอารมณ์ ให้สงบมั่นคงไม่หวั่นไหว อีกทั้งเป็นการศึกษาที่รับภาระหนักทั้งในด้านการศึกษา ด้านตำรา และ ปฏิบัติงานกับผู้ป่วย ในขณะที่นักศึกษาจิตวิทยาชาวอเมริกันมีพื้นฐานการศึกษาคือการฝึกให้เข้าใจ อารมณ์ และพฤติกรรมของมนุษย์ มักจะมีอารมณ์อ่อนไหว เข้าอกเข้าใจผู้อื่นและมีการแสดงอารมณ์ ออกมาอย่างตรงไปตรงมาต่างจากนักศึกษาแพทย์ การเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อจึงเป็นปัจจัย ประการหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกวิชาชีพในอนาคตและการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล (แสงจันทร์ วุฒิกานนท์; และคณะ. 2542 : 254)

และจากการสำรวจความคิดเห็นของครูแนะแนวทั่วประเทศที่เข้าร่วมสัมมนาของสมาคม แนะแนวแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2547 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าปัญหาที่พบในการจัดการแนะแนวการศึกษาสำหรับนักเรียน คือการขาดเครื่องมือที่ให้ครู ในโรงเรียนทั่วไปสามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้ด้วยตัวเอง และสามารถแปลผลการใช้เครื่องมือได้ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักใช้ประสบการณ์ ทักษะในการศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพ สามารถนำข้อมูลของตนเองที่มีอยู่มาใช้เป็น แนวทางในการวางแผนการเรียนและอาชีพ ตัดสินใจเลือกอาชีพสำหรับตนเองต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ใช้ แบบสำรวจความคิดเห็นลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ - สังคม จำนวน 4 ข้อ สอบถามความคิดเห็นของครูแนะแนวจำนวน 50 คน ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี พบว่า 1) นักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ต้องมี ความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ ศิลปะหรืองานประดิษฐ์ 2) ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์-สังคม ควรมีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรอบรู้ มีนิสัยรักการอ่าน ชอบค้นคว้า มีความสามารถในการพูด กล้าแสดงออกทางความคิด มีไหวพริบ ปฏิภาณ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมองโลกในแง่ดี 3) นักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ควรมีความสนใจในเรื่อง ความรู้รอบตัวทั่วไป ภาษา สังคม สิ่งแวดล้อม ข่าวสารเหตุการณ์ในสังคม บ้านเมือง สารสนเทศ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และ 4) เหตุผลที่นักเรียนเลือก ศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ -สังคม เนื่องจากมีแรงจูงใจในด้านความมีชื่อเสียง เกียรติยศ เงินทอง ชอบความเป็นผู้นำ การพัฒนาตนเอง การยอมรับในสังคม พัฒนาความรู้ความสามารถ ชอบติดต่อ พูดคุย ประชาสัมพันธ์ และเพื่อจะได้มีโอกาสทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและเทชาติ

ดังนั้นการที่จะให้ผู้เรียนรู้ถึงบุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการให้ข้อมูลสารสนเทศ และการใช้แบบวัดทางด้านจิตวิทยาต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองได้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงคิดสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์-สังคม เพื่อใช้วัดผู้เรียนว่ามีความสามารถทางด้านนี้หรือไม่ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความถนัดของตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามพระราชบัญญัติการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการช่วยครูแนะแนววางแผนงานในการที่จะพัฒนาเด็กนักเรียนตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามแผนการเรียนศิลป์ – สังคม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในอนาคตของนักเรียนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ตามแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และได้รับการปูพื้นฐานที่ดีต่อไปในการเรียนระดับสูงขึ้นอีกด้วย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 16,594 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 120 คน รวมจำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินโนรวิทยาลย์

โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสุวรรณาราม
วิทยาคม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม

หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่าบุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะ ดังนี้ ด้านการรู้จัก ความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และแรงจูงใจ

1.1 ด้านการรู้จัก หมายถึง ลักษณะความสามารถในด้านการคิด การมีความรู้ในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนแผนศิลป์ – สังคม ด้านสังคมศึกษาประกอบด้วยด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.1.1 ความคิดรวบยอดด้านสังคมศึกษาและวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสรุปความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะร่วมของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นพวกและประเภทเดียวกันหรือแตกต่างกัน และมองเห็นความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ทั้งที่เป็นนามธรรมและ รูปธรรม แล้วแสดงความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ ออกมาได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ได้แก่ พุทธศาสนา ประชาธิปไตย ทรัพยากร ค่านิยม

1.1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านสังคมศึกษาและวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของนักเรียน ในการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการพิจารณาหลักฐานและข้อเท็จจริงในอดีต ปัจจุบัน และสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำไปสู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ พุทธศาสนา ประชาธิปไตย ทรัพยากร ค่านิยม

1.2 ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนแผนศิลป์ – สังคม ด้านภาษา ประกอบด้วยด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.2.1 ความรู้ความเข้าใจด้านภาษา ได้แก่ ความรู้ในเรื่องของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านจับใจความสำคัญ ความสามารถในการสรุปความการแปลความหมาย การเขียนเล่าเรื่อง และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะอย่างมีเหตุผล

1.2.2 ความรู้ความเข้าใจด้านเหตุผล ได้แก่ ความสามารถในการความสัมพันธ์หรืออุปมาอุปไมย ความสามารถในการสรุปความและความสามารถวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

1.3 ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ประกอบด้วยด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.3.1 กิจกรรมด้านภาษาหรืออักษรศาสตร์ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ถ้อยคำ ความคิด การติดต่อสื่อสาร กิจกรรมด้านที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ ชอบการเขียนเรียงความและแต่งโคลงกลอน

1.3.2 กิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์โดยใช้ถ้อยคำ ศิลปะรูปแบบต่างๆ หลงใหลในความงามและสุนทรียภาพ ความตื่นเต้น และการมีอิสระ

1.4 แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่เป็นเหตุ เป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นที่ทำให้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.4.1 ด้านพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร การสร้างงานศิลปะ และต้องการความสำเร็จในการเรียนแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม

1.4.2 ด้านอาชีพ ได้แก่ ความต้องการใช้ความรู้ในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และในการเลือกประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ด้านศิลป์ – สังคม

1.4.3 ด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก ตำแหน่งในสังคม ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์เพื่อชื่อเสียงและเกียรติยศ

2. แผนการเรียนศิลป์ – สังคม หมายถึง วิชาที่เรียน โดยเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ซึ่งนักเรียนและโรงเรียนได้พิจารณาร่วมกันแล้ว ตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจ เพื่อจะได้ตรงกับความถนัดและความต้องการของตนเอง ในการที่จะสามารถไปศึกษาต่อมหาวิทยาลัย หรือประกอบอาชีพได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4

1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.3 พื้นฐานแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

1.5 แผนการเรียนรู้ ศิลป์ – สังคม

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนรู้ ศิลป์ – สังคม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.1.1 ด้านการรู้คิด

2.1.2 ด้านความรู้ความเข้าใจ

2.1.3 ด้านความสนใจ

2.1.4 ด้านแรงจูงใจ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์

3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด

4. การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4

(กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ข : 1-34)

1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหลักการ คือ

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่ไปกับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยในตนเองปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือตามหลักการของศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและมีศักยภาพในการจัดการการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีโดยการปรับวิธีคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างทางปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศไทยและท้องถิ่น มุ่งทำผลประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนมีสาระการเรียนรู้ เป็นตัวกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี เพื่อให้สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดทำหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาของผู้เรียน

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกับทุกงานเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตัวเอง การพัฒนาที่สำคัญ

ได้แก่การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มี คีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมี เป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูทุกคนต้อง ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการ มีงานทำกิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงาน เป็นกลุ่ม โครงการ กิจกรรมตามความสนใจ ชุมชนวิชาการ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรม สาธารณประโยชน์ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่ง กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5 – 6 ชั่วโมง

1.2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความสำคัญ

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเองกับบริบทสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบมีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ และค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความรู้

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญๆ ในสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษาตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น โดยจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ

2. ด้านทักษะและกระบวนการ

ในการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น ผู้เรียนควรจะได้พัฒนากระบวนการต่างๆ จนเกิดทักษะและกระบวนการดังนี้

ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความ การวิเคราะห์หลักการ และการนำไปใช้ตลอดจนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะการแก้ปัญหาตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ กระบวนการสืบสวน เช่น ความสามารถในการตั้งคำถามและการตั้งสมมติฐานอย่างเป็นระบบ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการ

ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้โดยการอ่าน การฟัง และการสังเกต ความสามารถในการสื่อสาร โดยการพูด การเขียน และการนำเสนอความสามารถในการตีความ การสร้างแผนภูมิแผนที่ ตารางเวลา และการจัดบันทึก รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้

ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำ และผู้ตามในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้ง และแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเจตคติและค่านิยม

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย

มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่นเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองของศาสนา และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ด้านการจัดการและการปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

วิสัยทัศน์

1. กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นศาสตร์บูรณาการที่มุ่งให้เยาวชนเป็นผู้มีการศึกษา พร้อมที่จะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีส่วนร่วม และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบโดย

1.1 นำความรู้จากอดีตมาสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อการตัดสินใจในการเป็นพลเมืองดี

1.2 นำความรู้เกี่ยวกับโลกของเรา มาสร้างความเข้าใจในกระบวนการก่อเกิดสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อการตัดสินใจในการดำรงชีวิตในสังคม

1.3 นำความรู้เรื่องการเมือง การปกครองมาตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติของตน

1.4 นำความรู้เรื่องการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ มาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดเพื่อดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการอยู่ในสังคม

1.5 นำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม ศาสนา มาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

1.6 นำวิธีการทางสังคมศาสตร์มาค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคม และกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

เยาวชนจำเป็นต้องศึกษาสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจสังคมโลกที่ซับซ้อน สามารถปกครองดูแลตนเอง รับผิดชอบ เอาใจใส่ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโลกได้

ดังนั้นตลอดระยะเวลาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ใช้ความรู้อย่างมีความหมาย เพื่อการตัดสินใจ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้น การสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และนำทางตนเองและผู้อื่นเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนสู่โลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตได้

2. กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้บูรณาการสรรพความรู้ กระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ตามเป้าหมายของท้องถิ่นและประเทศชาติ การเรียนการสอนต้องใช้ข้อมูลความรู้ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติ และระดับโลกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

3. ผู้เรียนได้อภิปรายประเด็นปัญหาร่วมสมัย ร่วมกับเพื่อนและผู้ใหญ่ สามารถแสดงจุดยืนในค่านิยม จริยธรรมของตนอย่างเปิดเผยและจริงใจ ขณะเดียวกันก็รับฟังเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนอย่างตั้งใจ

4. การเรียนการสอนเป็นบรรยากาศของการส่งเสริมการคิดขั้นสูงในประเด็นหัวข้อที่ลึกซึ้งท้าทาย ผู้สอนปฏิบัติต่อผู้เรียน ที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างมีความหมาย ให้ผู้เรียนได้รับการประเมินที่เน้นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทุกรายวิชา

5. กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีการจัดเตรียมโครงการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมที่ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

1.3 พื้นฐานแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนกลุ่มสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นศาสตร์แห่งบูรณาการ หลักสูตรและการเรียนการสอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีลักษณะของการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน เช่น วิธีการและแนวคิดของนักวิทยาศาสตร์ กระบวนการของนักคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ของศิลปิน นักดนตรี ประสบการณ์ของนักศิลปะ และทักษะการสื่อสารถ่ายทอดภาษาออกมา

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสามารถบูรณาการกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ดังนี้

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนกลุ่มภาษา ผู้ที่เรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ใช้ภาษาในการให้เหตุผลและแก้ปัญหา ปกป้องรักษาวัฒนธรรมให้คงไว้ การพัฒนาทักษะทางภาษาในการเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ การอ่าน เขียน พูด ฟัง เรื่องราว และพิจารณาวรรณกรรมต่าง ๆ จะเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจโลกด้วยการศึกษาวรรณกรรมเหล่านี้ในเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม วรรณกรรมจากสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมีมากมายที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาได้ มิใช่แต่เฉพาะจากหนังสือเรียน ทั้งนี้เพื่อขยายประสบการณ์ทางสังคมที่เป็นจริงของผู้เรียนได้กว้างขวางขึ้นสื่อเทคโนโลยี ต่าง ๆ และคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมืออีกทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนกลุ่มศิลปะ ศิลปะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจมุมมองต่าง ๆ เกี่ยวกับโลก งานศิลปะสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงของสังคม การเมืองเศรษฐกิจในยุคสมัยต่าง ๆ ได้ ศิลปะสะท้อนความคิด จิตวิญญาณ ความหวังของมนุษยชาติเป็นเสมือนบันทึกหลักฐานว่ามนุษย์เรามีชีวิต มีความคิดคำนึงอย่างไร ด้วยการนำเสนอ

มุมมองที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้สร้างงานศิลปะนั้น ศิลปะจึงช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกกว้างที่เขาอาศัยอยู่ การศึกษาสังคมจากงานศิลปะยังทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วย

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนกลุ่มคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาต่างๆ ผู้เรียนได้ใช้แนวคิดทางคณิตศาสตร์ในการจัดระบบ วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ หรือประเด็นปัญหาในสังคมได้ ทั้งยังเชื่อมโยงให้ผู้เรียนได้นำวิธีการแก้ปัญหามาใช้ เพื่อประเมินความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในอดีตกับเงื่อนไขในปัจจุบันและผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ด้วย

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนกลุ่มวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจองค์ประกอบทางการเมือง เศรษฐกิจ ลักษณะทางกายภาพ และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกันและที่ปรากฏอยู่ในสังคมที่เขาอยู่ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการศึกษาโลก ทั้งทางกายภาพและทางสังคม การตรวจสอบผลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคม การนำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์มาใช้และผลที่เกิดขึ้น ทั้งสองวิชาสามารถเชื่อมโยงให้ผู้เรียนเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และมองเห็นการปฏิบัติเพื่อกิจกรรมทางสังคมได้

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนกลุ่มพลศึกษา และสุขศึกษา พลศึกษา และสุขศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติ ค่านิยม จริยธรรม และวิธีการต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ ได้ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะและการปฏิบัติตนทางพลศึกษาและสุขศึกษามาดำรงชีวิตเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ และจิตใจให้มีคุณค่า จึงเป็นการเชื่อมโยงระหว่างคุณค่าทางร่างกายและสติปัญญา

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนรู้กลุ่มการงานอาชีพ และเทคโนโลยี การเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยีมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานที่เป็นพื้นฐานของวิชาอาชีพ มีทักษะในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพมีจริยธรรม คุณธรรมในการทำงานและสามารถนำความรู้ ทักษะกระบวนการเทคโนโลยีไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เน้นการดำเนินชีวิตในสังคมบนพื้นฐานของสัมมาอาชีพที่ก่อปรด้วยคุณธรรม จริยธรรม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เน้นการพัฒนาการเป็นพลเมืองดีที่ต้องประกอบอาชีพที่สุจริต และเป็นประโยชน์ต่อตนและสังคมส่วนรวมด้วย

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงเน้นการเรียนการสอนที่บูรณาการ ความรู้จากสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันในประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษาการจัดหลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมักเป็นประเด็นปัญหาที่เป็นบูรณาการ ลักษณะหน่วยการเรียนรู้แบบนี้จะนำมาจากแนวคิด ความคิดรวบยอดปัญหาหรือโครงการที่ต้องการให้ ผู้เรียนได้เชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ที่เขาต้องแสวงหาและรวบรวมมาประเด็นปัญหาหรือโครงการเหล่านั้นอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาระต่างๆ ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มภาษาไทย กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มศิลปะ กลุ่มพลศึกษาและกลุ่มสุขศึกษา และกลุ่มการงาน

อาชีพและเทคโนโลยี ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ในลักษณะนี้ เช่น เรื่องการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรม ความรับผิดชอบการพึ่งพา ความขัดแย้ง ความสมดุล และความขาดแคลน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการนำหน่วยการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนเรียน เป็นเรื่องที่ครูต้องค้นหา ต้องออกแบบเอง มิใช่ นำมาจากหัวข้อของหนังสือเรียน หน่วยการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะมีลักษณะสะท้อนให้เห็นภาพรวมของแนวคิดต่างๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้ง มองเห็นวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้นได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นด้วย การเรียนเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล การศึกษาวิจัยการลงมือปฏิบัติงาน การสำรวจภาคสนาม การทดลองในห้องปฏิบัติการ และการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นต้น หน่วยการเรียนรู้ลักษณะนี้จึงต้องใช้เวลาในการศึกษานานพอสมควร สิ่งที่เรียนจึงจะมีความหมายต่อตัวผู้เรียน

มาตรฐานช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)

ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทยยึดมั่นในวิถีชีวิตสิ่งแวดล้อมมีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือรวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทยประวัติศาสตร์ของชาติไทยยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อมมีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม
5. เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้และสามารถแสวงหาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน

สาระที่ 1 : ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2: ยึดมั่นในศิลปกรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3: ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2: เข้าใจระบบและเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุ เป็นผล มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2: เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3: เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1: เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระหว่างที่ ซึ่งมีผลต่อกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่ากลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบรอบรอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดีแล้ว ยังช่วยให้นำความรู้ทางจริยธรรมหลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.4 สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสารและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 10 – 18) ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพสำหรับสารและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สารและมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีรายละเอียดที่ไว้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

สารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สารที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สารที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สารที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรีย์ภาพ

สารที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2: เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สารที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

การจัดหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิต เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

1.5 แผนการเรียนรู้ศิลปะ - สังคม

โรงเรียนในแต่ละโรงเรียนได้มีการจัดแผนการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกเป็น 4 แผน โดยถือแนวโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2544 อ้างอิงจากข้อมูลของโรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ พ.ศ.2544 โดยทุกแผนการเรียนรู้จะต้องเรียนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ แต่จะมีรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ แตกต่างกันไป ตามโครงสร้างของแผนการเรียนรู้ ซึ่งรายวิชาเพิ่มเติมที่แตกต่างกันไปในนี้จะเห็นได้ว่าบางวิชาที่เราได้ตัดสินใจไว้ว่าจะเลือกแผนการเรียนรู้ใด ก็จะตรงกับความต้องการของเราในการที่จะไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คือนักเรียนของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่านักเรียนวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณ วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะ จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือมีความยากในระดับสูงขึ้น เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่อาจจัดเป็นรายวิชาสั้นๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ เมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้ว ก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้ เช่นเดียวกัน

อีกทั้งข้อมูลจากโรงเรียนราชินีบน พ.ศ.2548 แผนการเรียน ศิลป์ – สังคม เป็นแผนการเรียนที่เรียนเน้นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ส่วนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่ประกอบไปด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นั้นเรียนจำนวนหน่วยการเรียนรู้เท่ากับแผนการเรียนอื่นๆ ดังนั้นการที่นักเรียนที่จะเรียนในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม นั้นจะต้องมีความรู้ในเรื่องเกณฑ์ของวิชาที่จะใช้ในการศึกษาต่อ โดยผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม มีดังนี้ โรงเรียนราชินีบน ได้ตั้งเกณฑ์ในการศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ไว้ดังนี้ จะต้องได้คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และระดับคะแนนของ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและสังคมศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และต้องไม่เคยสอบแก้ตัว วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และสังคมศึกษา

จากเกณฑ์การศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม สรุปได้ว่านักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม นั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางภาษาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และสังคมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งทั้ง 3 วิชาจะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจทางการเรียนทางด้านภาษา การใช้ถ้อยคำ ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน การแปลความหมาย รวมทั้งการสรุปความคิดรวบยอด เพราะความรู้เหล่านี้เป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษา แผนการเรียนศิลป์ – สังคม และยังเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในคณะทางด้านสังคมอีกด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ - สังคม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดลักษณะที่พึงประสงค์

ลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ลักษณะประจำตัวของบุคคลแต่ละคนที่มีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน ศูนย์ทดสอบอัจฉริยภาพเด็ก มีการทดสอบเด็กว่าเป็นคนมี “ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ” ซึ่งมีทั้งหมด 10 ประการด้วยกัน (ศูนย์ทดสอบความเป็นอัจฉริยะ. 2546 : 12) ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักคิด เป็นเด็กช่างสังเกตมองเห็นรายละเอียดได้มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน จดจำแม่นยำ รวดเร็ว สนใจในสิ่งแปลกๆ ที่ทำให้ผู้ใหญ่ประหลาดใจ ใช้ภาษาได้ดี ไม่ชอบคบเพื่อนวัยเดียวกัน แต่คบคนที่มีความรู้มากกว่า รู้เกินเด็กวัยเดียวกัน ชอบทำงานคนเดียว คิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้อย่างลึกซึ้งกว่าเด็กวัยเดียวกัน เช่น ความซื่อสัตย์

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักวิชาการ เป็นเด็กสมาธิดี เรียนรู้ได้รวดเร็ว

ภาษาดี อ่านหนังสือยากและเร็วกว่าเด็กในวัยเดียวกัน ชอบการเรียนรู้แบบถึงแก่น ชอบซักถาม ชอบเรียนวิชายากๆ สนุกกับการเรียน ชอบทำงานเกินคำสั่งในสิ่งที่สนใจ ชอบวิเคราะห์ตนเอง ประเมินข้อมูล และแก้ไขสถานการณ์

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักสร้างสรรค์ เป็นเด็กไม่ยอมทำกิจกรรมที่ไม่ชอบ ไม่ยอมร่วมมือถ้าไม่เห็นด้วย ชอบทำงานคนเดียว สนใจสิ่งประดิษฐ์และความคิดใหม่ๆ ไม่หงุดหงิดกับการไร้ระเบียบ หรือสภาพที่คนอื่นหงุดหงิดทนไม่ได้ สังเกตรายละเอียดต่างๆ ได้ดี มีความคิดอิสระ มีความยืดหยุ่น คิดได้หลายอย่างและมีความคิดแปลกใหม่

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักภาษาอังกฤษ เป็นเด็กที่กระหายใคร่รู้ในสิ่งต่างๆ ว่าทำได้อย่างไร ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ชอบเฝ้าดู จับต้อง ดม มองเห็นความเชื่อมโยงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ชอบทำงานที่ต้องลงมือปฏิบัติ ทดลอง ชอบวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์เรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักคณิตศาสตร์ เป็นเด็กที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวเลข ปฏิทินเวลา แผนภูมิ มิติเวลา หมกมุ่นครุ่นคิด มีวิธีแปลกใหม่ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ได้

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นผู้นำ เป็นเด็กชอบขบคิด ไม่ยอมจำนนต่อปัญหาอุปสรรค ชอบเป็นผู้นำกลุ่ม มีอารมณ์ขัน ชอบทำงานกับคนกลุ่มมาก ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

7. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักภาษา เป็นเด็กที่พูดอ่านเขียนเร็ว มีภาษาก้าวหน้ากว่าเด็กวัยเดียวกัน ชอบท่องจำ อ่านโคลงกลอน พกพาหนังสือไปทุกที่ ชอบแต่งเรื่อง เขียนเรื่อง มีภาษาพูด เขียน สละสลวยงดงามกว่าเด็กวัยเดียวกัน เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างถ่องแท้ วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์จากเรื่องที่อ่านได้ ใช้ภาษาสร้างจินตนาการได้

8. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักกีฬา เป็นเด็กที่สนุกสนานกับการเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย ปีนป่าย ใช้เวลาว่างเล่นกีฬาได้แม้มีเสียงรบกวน ชอบคิดวิธีใหม่ๆ มาใช้เล่นกีฬา สามารถควบคุมความสมดุลของร่างกายได้อย่างโดดเด่น และมีสภาพร่างกายที่เหมาะสม เช่น ช่วงขาที่แข็งแรง

9. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักดนตรี เป็นเด็กใช้เวลาว่างกับกิจกรรมด้านดนตรี อยากรู้อาชีพเกี่ยวกับดนตรี เช่น เป็นนักดนตรี นักแต่งเพลง มีความไวต่อเสียง แยกแยะความแตกต่างของเสียงได้ ชอบวิเคราะห์เพลงว่าดีหรือไม่ดี

10. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นศิลปิน เป็นเด็กที่สนใจศิลปะ ใช้เวลาว่างวาดภาพ ขีดเขียน มีสมาธินานๆ กับศิลปะ มีความสุขกับงานศิลปะ อยากรู้อาชีพทางศิลปะ มีประสาทสัมผัสมือ ตาดี มีทักษะสามารถให้การทำทางสื่ออารมณ์ได้ดี

จากคุณลักษณะทั้ง 10 ลักษณะที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทุกลักษณะที่จะบ่งบอกถึงความสามารถที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนนั้น ล้วนแล้วแต่มีองค์ประกอบมาจากทั้งความถนัด สติปัญญา และความสนใจทั้งสิ้น

จากการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นจากครูแนะแนวและนักเรียนจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้คำถามว่า นักเรียนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ในการศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์-สังคม ควรมีลักษณะอย่างไร ผลการสำรวจ พบว่า

1. ต้องมีความรู้ในวิชาสังคม ศาสนา วัฒนธรรม
2. ต้องมีความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทย
3. มีความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ
4. ชอบศิลปะหรืองานประดิษฐ์
5. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
6. มีความรอบรู้
7. มีนิสัยรักการอ่าน
8. ชอบค้นคว้า
9. มีความสามารถในการพูด
10. กล้าแสดงออกทางความคิด
11. มีไหวพริบปฏิภาณ
12. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
13. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
14. มองโลกในแง่ดี
15. สนใจเรื่องความรู้รอบตัวทั่วไปข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ
16. ชอบความเป็นผู้นำ
17. ต้องการการยอมรับในสังคม
18. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ;
19. เพื่อมีโอกาสทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
20. เพื่อชื่อเสียง เกียรติยศ เงินทอง

จากการสำรวจดังกล่าวข้างต้นสามารถจำแนกได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ - สังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านการรู้คิด ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจ

องค์ประกอบของผู้มีลักษณะที่พึงประสงค์ด้านแผนการเรียนศิลป์-สังคม

ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่า บุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในด้านแผนการเรียนศิลป์-สังคมนั้นมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านการรู้คิด

บรูเนอร์ และคนอื่นๆ (สุภพงศ์ อยู่ทอง. 2531 : 23 ; อ้างอิงจาก Bruner and other. 1956) ได้ให้ความหมายว่า การคิดเป็นกระบวนการที่ใช้ในการสร้างแนวคิดรวบยอด (Concept

formation) ด้วยการจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรียก เกี่ยวกับข้อความจริงที่ได้รับ และเป็นกระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูลรวมถึงการสรุปอ้างอิง การจำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ตลอดจนเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการนำกฎเกณฑ์ต่างๆไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม

กิลฟอร์ด (สภานนท์ เสถียรศรี. 2536 : 14 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1967) กล่าวว่าความคิดเป็นการค้นหาหลักการ โดยแยกแยะคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ หรือข้อความจริงที่ได้รับแล้วทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปอันเป็นหลักการของความจริงนั้นๆ รวมทั้งการนำหลักการดังกล่าวไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างจากเดิม

การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้ด้วยการคิดเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในการจัดขอบข่ายเนื้อหาหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยภาพรวมมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ ซึ่งประกอบด้วยศาสตร์ในสาขาสังคมศาสตร์หลายสาขา ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ข้อมูลและข้อเท็จจริงมากมาย ตลอดจนสังคมข่าวสารในโลกยุคปัจจุบัน ที่มีลักษณะไร้ขอบเขตก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ ข้อมูลบางอย่างอาจล้าสมัย ดังนั้นการเรียนรู้สังคมศึกษาต้องมีการเรียนและการคิดให้ถึงแก่นของความรู้เพื่อนำความรู้มาใช้และลดการจำข้อมูลที่ไร้ความหมายลงไป รวมทั้งการนำความรู้มาจัดรวบรวมใหม่ให้ง่ายต่อการจดจำ รวมถึงสามารถเลือกและนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ได้ตลอดไป ซึ่งกระบวนการคิดที่สอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้นประกอบด้วย ดังนี้

2.1.1.1 ความคิดรวบยอด

ความหมายของความคิดรวบยอด

การพัฒนาความคิดรวบยอดเป็นงานการพัฒนาระดับพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ของผู้เรียน เพราะการสร้างความคิดรวบยอดเป็นกระบวนการของการจัดประเภท การจัดชั้น การกำหนดชื่อของสิ่งของ หรือบุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ และการเรียนรู้ความคิดรวบยอดเป็นหลักเบื้องต้นของการคิด และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบระเบียบช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างแนวคิดให้สูงขึ้น เข้าใจความเป็นจริงของสังคม และยังช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด แสดงความคิดเห็นได้อย่างแตกฉาน ซึ่งเกิดจากความสามารถนำความคิดรวบยอดหนึ่งไปสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดอื่นๆที่เกี่ยวข้องกันได้ เนื่องจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อม และได้รับรู้ทางประสาทสัมผัสเข้าไปอยู่ในโครงสร้างความคิด และดัดแปลงประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ให้เข้ากันหรือขยายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และแต่ละบุคคลสามารถสร้างความคิดรวบยอดให้เกิดขึ้นตามประสบการณ์เดิมที่ได้รับ และความสามารถทางสมอง จำนวนสิ่งเร้า ตลอดจนความซับซ้อนของสิ่งเร้า ดังนั้นในกระบวนการคิด ควรเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด การคิดต้องอาศัยความคิดรวบยอดเดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตคือ ความคิดรวบยอดใหม่ขึ้นมา หรือขยายรายละเอียดของความคิดรวบยอดเก่าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ. 2538 : 56-57)

คำว่า “ความคิดรวบยอด” (Concept) มีชื่อเรียกได้หลายชื่อ เช่น สังกัป มโนทัศน์ และ มโนคติ เป็นต้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ (มาลินี จุฑะรพ. 2537 : 121)

จอห์น (มาลินี จุฑะรพ. 2537 : 121 ; อ้างอิงจาก John. 1968 ; 389) ได้ให้ความหมายของ ความคิดรวบยอดว่า หมายถึง กลุ่มของสิ่งเร้าที่มีคุณลักษณะร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นวัตถุ เหตุการณ์หรือ บุคคลก็ได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ผู้หญิง ผู้ชาย เป็นต้น

บุบผา คุ่มมานนท์ (2541 : 39) ได้ให้ความหมายของความคิดรวบยอดคือ กลุ่มของสิ่งเร้าที่มีลักษณะร่วมกัน อาจแยกเป็นสิ่งที่ของ วัตถุ การกระทำ หรือความคิดทั่วไปของสิ่งนั้น เช่น หนังสือ สงคราม ผู้หญิง

จากความหมายดังกล่าว ความคิดรวบยอด หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะร่วมของ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นพวกและประเภทเดียวกัน และมองเห็นความสัมพันธ์กับ สิ่งอื่นๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม แล้วแสดงความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆออกมาได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ เช่น พุทธศาสนา ประชาธิปไตย การวางแผนครอบครัว ทรัพยากร ชุมชน ค่านิยม เป็นต้น ประเภทของความคิดรวบยอด

มาลินี จุฑะรพ. (2537 : 122) ได้จำแนกความคิดรวบยอดเป็น 3 ชนิด คือ

1. ความคิดรวบยอดรวมลักษณะ (Conjunctive concept) เป็นความคิดรวบยอดที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของลักษณะเฉพาะตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป เช่น ความคิดรวบยอดในเรื่องที่ตั้งของ ประเทศไทยซึ่งระบุทั้งเส้นรุ้งที่ 5 - 21 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 97 - 106 องศาตะวันออก เป็นต้น

2. ความคิดรวบยอดแยกลักษณะ (Disjunctive concept) เป็นความคิดรวบยอดบ่งถึง คุณลักษณะที่สังเกตได้ เป็นส่วนของวัตถุแต่ละชิ้นในกลุ่ม เป็นความคิดรวบยอดที่มีคุณลักษณะตรงข้ามกัน เช่น ความคิดรวบยอดในเรื่องบรรพบุรุษของชนชาวไทย แนวคิดหนึ่งระบุว่าบรรพบุรุษของ ชนชาวไทยอพยพมาจากเทือกเขาอัลไตทางตอนใต้ของจีน แต่อีกแนวคิดหนึ่งระบุว่าบรรพบุรุษของ ชนชาวไทยมีถิ่นกำเนิด ณ บริเวณดินแดนที่เป็นประเทศไทยตั้งอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น

3. ความคิดรวบยอดชนิดสัมพันธ์ลักษณะ (Relative concept) เป็นความคิดรวบยอดที่เกิด จากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก หรือส่วนประกอบของกลุ่ม ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ สภาวะ หรือสิ่งเร้า ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป เช่น ความคิดรวบยอดในเรื่องรถไฟ กระแสน้ำ และเศรษฐศาสตร์

กรณีรถไฟ : ในระยะทางที่เท่ากัน ขบวนแรกวิ่งช้าต้องใช้เวลามาก ขบวนหลังวิ่งเร็วใช้เวลา น้อย

กรณีกระแสน้ำ : เรือที่แล่นตามน้ำจะวิ่งเร็วกว่าเรือแล่นทวนน้ำ

กรณีหลักเศรษฐศาสตร์ : ในเรื่องสินค้าหรือบริการ ถ้ามีการเสนอมากกว่าการสนองสินค้า หรือบริการจะมีราคาถูกลง แต่ถ้ามีการสนองมากกว่าการเสนอ สินค้าหรือบริการนั้นจะมีราคาแพง เป็นต้น

นาคยา ภัทรแสงไทย (2525 : 109-110) แบ่งความคิดรวบยอดเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ความคิดรวบยอดที่เป็นคำนาม เช่น ประชาธิปไตย ความขัดแย้ง ความเป็นเมือง ความเป็นอุตสาหกรรม การประนีประนอม อำนาจ คุณธรรม วัฒนธรรม เป็นต้น

2. ความคิดรวบยอดทางค่านิยม เช่น เกียรติยศ ความเห็นอกเห็นใจ ความจงรักภักดี เสรีภาพ อีสราภาพ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา เป็นต้น

3. ความคิดรวบยอดที่เป็นวิธีการ เช่น วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางภูมิศาสตร์ ความเป็นเหตุเป็นผล การสังเกต การแบ่งชั้น การวิเคราะห์และการสังเคราะห์คำถามและคำตอบ การประเมินผล เป็นต้น

ความคิดรวบยอดในวิชาสังคมศึกษา

ลาวัลย์ วิทยาวัฏกุล (2533 : 79) กล่าวว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีเนื้อหาหลากหลายทั้งโดยตัวเอง และในเชิงสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ย่อมเป็นไปได้ยากที่ผู้เรียนจะจดจำได้ทั้งหมด หากข้อเท็จจริงเหล่านั้นมิได้มีความหมายหรือสร้างแนวคิด ดังนั้น ความรู้ระดับที่ความสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาควรเป็นความรู้ระดับความคิดรวบยอดขึ้นไปเพราะผู้เรียนจะมีโอกาสได้ใช้ความคิดโดยใช้ข้อเท็จจริงนั้นมาหาความหมาย จนเกิดความเข้าใจเป็นแนวความคิดรวบยอด และแนวคิด ความคิดรวบยอดที่สำคัญในวิชาสังคมศึกษามีหลากหลาย ดังนี้

1. ความคิดรวบยอดสำคัญที่เป็นแกนในวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ สาเหตุความขัดแย้ง ความร่วมมือ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ความแตกต่าง การพึ่งพาซึ่งกันและกัน การปรับสภาพ การควบคุมทางสังคม เป็นต้น

2. ความคิดรวบยอดในกลุ่มสังคมศึกษา ตามวิชาที่จำเป็นในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่

2.1 ภูมิศาสตร์ เช่น ทะเล ที่ราบลุ่มแม่น้ำ ไหล่ทวีป กระแสน้ำอุ่น ความกดอากาศ เขตเงาฝน ลมมรสุม เขตร้อน ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ เป็นต้น

2.2 ประวัติศาสตร์ เช่น สงครามเย็น สิทธิสภาพนอกอาณาเขต การปราบดาภิเษก การฟื้นฟูศิลปวิทยา โลกเสรี โดดเดี่ยวทางการเมือง รัฐกันชน ความเป็นกลาง การแข่งขัน แสหายภาพ เป็นต้น

2.3 หน้าที่พลเมือง เช่น ความเสมอภาค ความเป็นพลเมืองดี การครอบครองโดยปรปักษ์ สิทธิและหน้าที่ กฎหมายครอบครัว เสรีภาพ การอยู่ร่วมกัน หลักประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตย ระบบรัฐสภา เป็นต้น

2.4 ศีลธรรม เช่น ศีล สมาธิ ปัญญา ความดี ความชั่ว พระรัตนตรัย พิธีกรรมทางศาสนา สวดมนต์ไหว้พระ การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ การพัฒนาจิตใจ หลักธรรมของศาสนา การพัฒนาตนเอง การประพฤติตามหลักธรรม เป็นต้น

2.5 เศรษฐศาสตร์ เช่น การกระจายรายได้ รายได้ประชาชาติ ผู้บริโภค ระบบการค้าเสรี สินค้าการเกษตร การแปรรูปสินค้า การแข่งขัน การกีดกัน การลงทุน เงินเฟ้อ เป็นต้น

2.6 สังคมวิทยา เช่น สถานภาพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สังคมประกิต ความไม่เป็นระเบียบในสังคม กฎเกณฑ์ของสังคม สมาชิกในครอบครัว การพึ่งพากัน สถาบันสังคมเมือง สังคมชนบท เป็นต้น

2.7 ประชากรและสิ่งแวดล้อม เช่น คุณภาพชีวิต การอนุรักษ์น้ำ การประกอบอาชีพ ปัญหาประชากร มลภาวะ พลังงาน ความสำนึกที่ถูกต้อง การสงวนรักษา รักษาสมดุล การใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

2.8 รัฐศาสตร์ เช่น อุดมการณ์ทางการเมือง ระบบการเมือง การรวมกลุ่มทางการเมือง การยึดอำนาจ อำนาจอธิปไตย พรรคการเมือง การเลือกตั้ง ลัทธิการเมือง รัฐธรรมนูญ ระบบราชการ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความรู้ในวิชาสังคมศึกษานั้น เป็นความรู้ที่สูงกว่าระดับข้อเท็จจริงธรรมดา ซึ่งผู้เรียนต้องใช้ทักษะทางปัญญามากกว่าจะรับรู้และจดจำแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนสังคมศึกษาที่มีคุณภาพควรพัฒนาความรู้ให้ไปสู่ระดับความคิดรวบยอดขึ้นไป เพราะจะช่วยลดสิ่งที่ต้องจดจำในรายละเอียดเป็นอย่างมาก เกิดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ เข้าใจเรื่องที่เรียนอย่างแจ่มชัด รู้จริง มีเหตุผล เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และดำเนินวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมโดยรวมได้

2.1.1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

พจนานุกรม (2546 : 1073) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิจารณ์ หมายถึง ลักษณะการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2537 : 97 - 111) ได้กล่าวว่าความสามารถในการคิดวิจารณ์ หมายถึง ความคิดที่มีเหตุผล และมีประสิทธิภาพที่มุ่งเน้นการตัดสินใจในสิ่งที่เชื่อหรือจะทำอะไร

ทิตินา แคมมณีและคณะ (2544 : 54. อ้างอิงจาก ; เอนนิส. 1985) ได้อธิบายว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิดอย่างใคร่ครวญ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบต่อความเชื่อ ความรู้ต่าง ๆ โดยอาศัยหลักฐานมาสนับสนุนความเชื่อหรือความรู้นั้น รวมทั้งข้อสรุปที่เกี่ยวข้อง

Paul (1993 : 68) ให้ความหมายการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้คิดสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นอย่างสมเหตุสมผลและประสิทธิภาพ และยังส่งผลให้ผู้คิดมีความสามารถคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกต้อง และคิดอย่างมีเหตุผล

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดวิจารณ์ หมายถึง กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาโดยการหาหลักฐานที่มีเหตุผล หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือมาพิจารณา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

กระบวนการคิดวิจารณ์

การศึกษาแนวคิดและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

เดรสเซลและเมย์ฮิวส์ (Dressel and Mayhew. 1957 : 179-171) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามนั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่างๆ

2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาการพอเพียงของข้อมูลและความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น และข้อความใดไม่ใช่ข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ ความสามารถนี้มีความสำคัญ เพราะว่าทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่าจะยอมรับหรือไม่

4. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบ และมีความพยายาม ในการคิดถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา หรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน

5. ความสามารถในการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผล โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ความสามารถนี้มีความสำคัญ เพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความจริงจากหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่

ดีคาโรลี (Decaroli. 1973 : 67-68) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ ดังนี้

1. การนิยาม เป็นการกำหนดปัญหา ทำความตกลงเกี่ยวกับความหมายของคำและข้อความ และการกำหนดกฎเกณฑ์

2. การแสวงหาสมมติฐาน การคิดถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การหาทางเลือก และการพยากรณ์

3. การประมวลผลข่าวสาร เป็นการระบุข้อมูลที่จำเป็น รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องหาหลักฐาน และการจัดระบบข้อมูล

4. การตีความข้อเท็จจริง และการสรุปอ้างอิงหาหลักฐาน การระบุข้อคิด

5. การใช้เหตุผล โดยระบุเหตุและผล ความสัมพันธ์เชิงตรรกศาสตร์

6. การประเมินผล โดยอาศัยเกณฑ์ การกำหนดความสมเหตุสมผล

7. การประยุกต์ใช้ หรือนำไปใช้ปฏิบัติ

ทิตนา แชมมณี และคณะ. (2544 : 54-57 ; อ้างอิงจาก Ennis. 1985) กล่าวถึงการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า เป็นการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ที่มุ่งเพื่อการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อ หรือสิ่งใดควรทำ อันจะช่วยการตัดสินใจในสภาพการณ์ต่างๆ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 2 ประเภทที่สัมพันธ์กันคือลักษณะ และทักษะความสามารถ

1. ลักษณะของผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยลักษณะ 5 อย่าง ดังนี้

1.1 เป็นผู้มีใจกว้าง คือ ยอมรับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยึดมั่นถือมั่นความคิดของตนเองเป็นหลัก และตัดสินใจด้วยข้อมูลประกอบเพียงพอ

1.2 มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น

1.3 เปลี่ยนความคิดเห็นที่ตนมีอยู่ได้ ถ้ามีข้อมูลที่มีเหตุผลมากกว่า

1.4 กระตือรือร้นในการหาข้อมูลและความรู้

1.5 เป็นผู้มีเหตุผล

2. ทักษะความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 12 ทักษะ ดังนี้

2.1 สามารถกำหนดหรือระบุประเด็นคำถามหรือปัญหา

2.1.1 ระบุปัญหาสำคัญได้อย่างชัดเจน

2.1.2 ระบุเกณฑ์เพื่อตัดสินคำตอบที่เป็นไปได้

2.2 สามารถวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง

2.2.1 ระบุข้อมูลที่มีเหตุผลหรือน่าเชื่อถือได้

2.2.2 ระบุข้อมูลที่ไม่มีเหตุผลหรือไม่น่าเชื่อถือได้

2.2.3 ระบุความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็น หรือข้อมูลที่

มีอยู่ได้

2.2.4 สรุปได้

2.3 สามารถถามด้วยคำถามที่ท้าทายและตอบคำถามได้อย่างชัดเจน ตัวอย่าง

คำถามที่ใช้ เช่น

2.3.1 เพราะเหตุใด

2.3.2 ประเด็นสำคัญคือ

2.3.3 ข้อความที่กำหนดนี้หมายความว่าอะไร

2.3.4 ตัวอย่างที่เป็นไปได้อะไรบ้าง

2.3.5 ให้พิจารณาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2.3.6 อะไรเป็นข้อมูลที่มีเหตุผล

2.3.7 อะไรเป็นข้อมูลที่ไม่มีเหตุผล

2.3.8 ข้อความที่กำหนดมานี้ “.....” ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

2.3.9 ท่านมีความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติมอีกหรือไม่ อย่างไร

2.4 สามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

2.4.1 เป็นข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือ

2.4.2 เป็นข้อมูลที่ไม่มีข้อโต้แย้ง

2.4.3 เป็นข้อมูลที่ได้รับการยอมรับ

2.4.4 เป็นข้อมูลที่สามารถให้เหตุผลเชื่อถือได้

2.5 สามารถสังเกตและตัดสินผลข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเอง โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

2.5.1 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเอง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ไม่ใช่เพียงได้ยินมาจากคนอื่น

2.5.2 การบันทึกข้อมูลเป็นผลมาจากการสังเกตด้วยตนเอง และมีการบันทึกทันทีไม่ปล่อยทิ้งไว้นาน แล้วมาบันทึกภายหลัง

2.6 สามารถนิรนัยและตัดสินผลการนิรนัย คือความสามารถนำหลักการใหญ่ไปแตกเป็นหลักย่อยๆได้ หรือนำหลักการไปประยุกต์ใช้ใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้

2.7 สามารถอุปนัยและตัดสินผลการอุปนัย คือ ในการสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรนั้น กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนของประชากร และก่อนที่จะมีการอุปนัยนั้น ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างถูกต้องตามแผนที่ที่กำหนด และมีข้อมูลเพียงพอต่อการสรุปแบบอุปนัย

2.8 สามารถตัดสินคุณค่าได้

2.8.1 สามารถพิจารณาทางเลือก โดยมีข้อมูลพื้นฐานเพียงพอ

2.8.2 สามารถชั่งน้ำหนักระหว่างดีกับไม่ดี หรือผลดีและผลเสียก่อน

ตัดสินใจ

2.9 สามารถให้ความหมายคำต่าง ๆ และตัดสินความหมาย เช่น ทักษะต่อไปนี้

2.9.1 สามารถบอกคำเหมือน คำที่มีความหมายคล้ายกัน

2.9.2 สามารถจำแนก จัดกลุ่มได้

2.9.3 สามารถให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการได้

2.9.4 ยกตัวอย่างที่ใช้และไม่ใช้ได้

2.10 สามารถระบุข้อสันนิษฐานได้

2.11 สามารถตัดสินใจเพื่อนำไปปฏิบัติได้ เช่น ทักษะต่อไปนี้

2.11.1 การกำหนดปัญหา

2.11.2 การเลือกเกณฑ์ตัดสินผลที่เป็นไปได้

2.11.3 กำหนดทางเลือกอย่างหลากหลาย

2.11.4 เลือกทางเลือกเพื่อปฏิบัติ

2.11.5 ทบทวนทางเลือกอย่างมีเหตุผล

2.12 การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

นอกจากนี้การวัดความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องวัดความสามารถย่อย ๆ ซึ่งมีอยู่ 5 ด้านดังนี้

1. ความสามารถในการอ้างอิงหรือสรุปความ (Inferences) หมายถึงความสามารถในการจำแนกระดับความน่าจะเป็นของข้อมูลหรือการลงสรุปข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏในข้อความที่กำหนดให้

2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of assumptions) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาจำแนกว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ข้อความใดไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น

3. ความสามารถในการนิรนัย (Deduction) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาจำแนกว่าข้อสรุปใดเป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างแน่นอน และข้อสรุปใดไม่เป็นผลของความสัมพันธ์นั้น

4. ความสามารถในการตีความ (Interpretation) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาจำแนกว่าข้อสรุปใดเป็นหรือไม่เป็นความจริงตามที่สรุปได้จากสถานการณ์ที่กำหนดให้

5. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of arguments) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาจำแนกว่า ข้อความใดเป็นการอ้างเหตุผลที่หนักแน่นกับข้อความที่อ้างเหตุผลไม่หนักแน่น

2.1.2 ด้านความรู้ความเข้าใจ

ประเภทของความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ (Knowledge) นักจิตวิทยาพุทธิปัญญาได้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2545 : 294)

1. ความรู้ ที่เรียกว่า "Declarative knowledge" ซึ่งหมายถึง ความรู้เกี่ยวกับความจริงต่างๆ (Factual knowledge) เช่น ความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concepts) ความคิดหรือข้อคิดเห็น (Ideas) ข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ (Information) ซึ่งส่วนมากได้จากหนังสือตำราต่างๆหรือจากเนื้อหาของปาฐกถาของผู้เชี่ยวชาญหรือครู และจากคำบอกเล่าของผู้ที่มีประสบการณ์ที่เป็นผู้ใหญ่ในสังคมต่างๆ การเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่ง Declarative knowledge อาจจะเป็นได้ทั้งการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งหมายถึงผู้เรียนสามารถที่จะเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ได้เข้าเป็นโครงสร้างพุทธิปัญญาที่มีอยู่หรืออาจจะเป็นการเรียนรู้โดยการท่องจำโดยไม่คิดก็ได้

2. ความรู้ที่เรียกว่า "Procedural Knowledge" หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง (Know – how) ความรู้ประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 Pattern – Recognition knowledge คือ ความรู้ที่สามารถรู้จักและชี้ได้ว่าความคิดรวบยอดที่ตนรับรู้อยู่ในพวกใด โดยใช้วิธีการ 2 ชนิด คือ นัยทั่วไป และการเห็นความแตกต่าง

2.2 Action – Sequence knowledge หมายถึง ลำดับขั้นของวิธีการทำงานว่าจะทำอะไรก่อนหลัง การทำงานอย่างไม่ว่าจะเป็นงานที่ใช้ทักษะทางโมเดลหรือด้วยสมอง ผู้ทำจะต้องคิดถึงลำดับขั้นทำงานก่อนลงมือทำ

เบนจามิน เอส บลูม และคณะ (แสงเดือน ทวีสิน. 2545 : 122) ความรู้ (Knowledge) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนรับข้อมูลเข้าสู่สมอง หลังจากนั้นจะเริ่มคิดและจำข้อมูล ซึ่งในขั้นนี้จะแบ่งย่อยได้ ดังนี้

1. ความรู้เฉพาะเจาะจง (Knowledge of specifics) คือ ความรู้ที่เกี่ยวกับข้อมูลในเรื่องนั้นโดยตรง ข้อมูลที่ว่าเป็นข้อมูลเชิงรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในเชิงนามธรรมโดยตรง ข้อมูลที่ว่าเป็นข้อมูลเชิงรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในเชิงนามธรรมต่อไป ความรู้ในขั้นนี้แยกย่อยออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้คำศัพท์เฉพาะ (Knowledge of terminology) และความรู้ในข้อเท็จจริงบางอย่าง (Knowledge of specific facts)

2. ความรู้ในเรื่องวิธีการจัดการเฉพาะเรื่อง (Knowledge of ways and means of dealing with specifics) ซึ่งจะแบ่งย่อยออกเป็น 5 ประเภท คือ ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ (Knowledge of convention) ความรู้ในเรื่องแนวโน้มและลำดับเหตุการณ์ (Knowledge of trends and sequence) ความรู้ในเรื่องประเภทและจำพวก (Knowledge of classifications and categories) ความรู้ในเรื่องเกณฑ์ (Knowledge of criteria) และความรู้เรื่องระเบียบวิธีการ (Knowledge of methodology)

3. ความรู้เรื่องที่เป็นสากลและนามธรรมในสาขาต่างๆ (Knowledge of the universals and abstractions in a field) ซึ่งจะแบ่งย่อยเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้เรื่องหลักการและข้อสรุป (Knowledge of principles and generalization) และความรู้เรื่องทฤษฎีและโครงสร้าง (knowledge of theories and structure)

เลน (Lane. 2001 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่าการรับรู้และความเข้าใจ (Cognitive domain) คือการแสดงความสามารถทางสติปัญญา เป็นลักษณะนิสัยทั้งที่สังเกตได้และไม่ได้ เช่น ความเข้าใจในข้อมูลต่างๆ การจัดลำดับความคิด และการประเมินผลข้อมูล พร้อมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมา แบ่งออกเป็น 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ความรู้ (การจำได้ซึ่งข้อมูล)

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (เข้าใจในข้อมูล)

ขั้นที่ 3 การนำความรู้และข้อมูลไปดัดแปลง (นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ)

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (แบ่งข้อมูลเป็นส่วนๆ สำหรับทำความเข้าใจได้ดีที่สุด)

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (สร้างรูปแบบองค์ประกอบหลากหลายรูปแบบ)

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (ตัดสินคุณค่าของข้อมูล)

จากข้อมูลข้างต้นด้านความคิด (ความเข้าใจ สติปัญญา) Cognitive domain หมายถึง ความสามารถในการใช้สติปัญญาของแต่ละบุคคลในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องจากความคิดของตนเองและออกมาเป็นพฤติกรรมที่ได้ประเมินค่าไว้

สรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจแต่ละชนิดถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกัน แต่สามารถนำมาบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม สามารถจัดลำดับ

ขั้นตอนการทำงานว่าอะไรมาก่อนมาหลัง ความรู้เชิงนามธรรมและรูปธรรม ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบวิธีการ รวมถึงเรื่องความรู้ในหลักการ ข้อสรุปและความรู้เรื่องทฤษฎีและโครงสร้างที่นักเรียนสามารถนำความรู้เหล่านี้ มาช่วยในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความรู้ความเข้าใจของตนตามที่ต้องการได้

ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่มีความสามารถด้านสังคมศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษาไว้หลากหลาย เช่น ดวงเดือน พิตาลยบุตร (2528 : 18) กล่าวว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาที่ดีควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาสังคมศึกษามากพอ
2. มีทักษะในการเป็นผู้นำ
3. เป็นผู้มีความรู้ในการใช้อุปกรณ์ เช่น แผนที่ ลูกโลก แผนที่ แผนที่ เป็นต้น
4. มีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้เสมอ
5. มีความศรัทธาและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จรรยา คุณมี (2530 : 13 – 14) กล่าวถึงคุณลักษณะของนักเรียนสังคมศึกษา ดังนี้

1. ซื่อสัตย์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. มีความเยือกเย็น
3. สามารถควบคุมความประพฤติ จิตใจ อารมณ์ได้
4. สุขภาพเรียบร้อย
5. สุขุมรอบคอบ
6. เป็นผู้มองโลกกว้าง
7. เป็นนักตัดสินใจที่ดี
8. กระตือรือร้น
9. พยายามปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
10. ใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว และเหมาะสมกับกาลเทศะ
11. มีความเชื่อในการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย
12. มีใจเอื้ออารีย์
13. มีวินัย
14. มีความรับผิดชอบ
15. ทนสมยอมอยู่เสมอ
16. ชอบการทัศนศึกษา
17. มีความคิดรวบยอดทางสังคมศึกษา
18. เชื่อมั่นในตนเอง
19. ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส

รจนา แก่นอำพันธ์ (2535 : 82 -83) กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต คณะสังคมศาสตร์ไว้ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านสติปัญญา ได้แก่ มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสามารถประยุกต์ความรู้ ความคิดสู่การปฏิบัติ และรู้จักคิดแก้ปัญหา
2. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพ มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ลึกซึ้ง มีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีความสามารถและทักษะการเป็นผู้นำหรือผู้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา
3. คุณลักษณะด้านอารมณ์ ได้แก่ มีอารมณ์หนักแน่น มั่นคง มีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส มีสติสัมปชัญญะ และมีความยับยั้งชั่งใจที่จะไม่ประพฤติดื้อ
4. คุณลักษณะด้านทักษะสังคม ได้แก่ รู้จักแต่งกายสุภาพ ถูกระเบียบและกาลเทศะ รู้จักยกย่องผู้อื่น รู้จักให้อภัยผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่น มีสัมมาคารวะ และมีความเป็นผู้นำ
5. คุณลักษณะด้านความเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่ รู้ความสนใจและความสามารถของตนเอง รู้จักพึ่งพาตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ยอมรับส่วนบกพร่องของตนเองและพยายามแก้ไข และมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก
6. คุณลักษณะด้านคุณธรรม ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผู้ตรงต่อเวลาและเห็นคุณค่าของเวลา และมีจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองดีและความเป็นศาสนิกชน
7. คุณลักษณะด้านทัศนคติ ได้แก่ มีความพึงพอใจในสาขาวิชาที่เรียน รู้จักมองส่วนดีและยอมรับผู้อื่น และมีความต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
8. คุณลักษณะด้านการจัดการ ได้แก่ รู้จักวางแผนการทำงาน มีความสามารถใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหาร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผู้ที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษา ควรได้รับการพัฒนาความรู้ให้ไปสู่ระดับความคิดรวบยอด เพราะความรู้ในวิชาสังคมศึกษานั้นเป็นความรู้ที่สูงกว่าระดับข้อเท็จจริงธรรมดา ผู้เรียนต้องใช้ทักษะทางปัญญามากกว่าจะรับรู้และจดจำแต่เพียงอย่างเดียว และต้องมีการบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยการหาหลักฐานที่มีเหตุผล หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือมาพิจารณา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่างสมเหตุผล

ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีความสามารถด้านภาษา

ในเรื่องของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักภาษานั้นมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 21 – 23) กล่าวว่า ผลสังเคราะห์สรุปได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางภาษามักจะมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ช่างเจรจา ช่างพูด
2. ชอบล้อเล่นกับภาษา เจ้าคารม
3. ล้อเลียน หรือเลียนแบบวิธีการพูดของคนอื่นได้ดี
4. สนใจ และชอบศึกษาที่มาของภาษา ชอบวิเคราะห์
5. ชอบเล่นเกม หรือทำเกมภาษา
6. ชอบสร้างศัพท์หรือสำนวนแปลกๆ ขึ้นใช้เอง
7. ชอบท่องและจำคำศัพท์ ความจำดี จำอะไรได้ยาวๆ ชอบจดบันทึก ชอบ

สะสมบทประพันธ์ คำกลอน สามารถแต่งบทกวีได้

8. ชอบเล่านิทานและสามารถแต่งเรื่องราวที่ซับซ้อนพิสดารเต็มไปด้วย

จินตนาการต่างๆ

9. ชอบอ่านหนังสือ มีหนังสือติดตัวประจำ เป็นขุมทรัพย์ทางความรู้
10. ชอบแสดงความคิดเห็น ชอบขีดเขียน เช่น สารคดี บทความ

การ์ตูนเนอร์ (Gardner. 1985 : 214) ได้แบ่งความสามารถของมนุษย์ออกเป็น 8 ด้าน ซึ่งความสามารถทางภาษาก็เป็นความสามารถด้านหนึ่งที่เขาได้กล่าวถึงโดยให้ความหมายว่า ความสามารถทางภาษา (Linguistic intelligence) เป็นความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา บุคคลที่มีความสามารถด้านนี้จะอ่อนไหวมากกับความหมายของคำและมีทักษะความสามารถในการใช้คำและเล่นกับคำ บุคคลเหล่านี้มีความสามารถที่จะทำตามกฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ และในบางโอกาสที่ไตร่ตรองดีแล้วก็จะลองผิวกฎดูบ้าง ในระดับโสตประสาท ผู้ที่มีความสามารถด้านนี้ในขั้นสูงก็จะมี ความสามารถสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพ

เทอร์สโตน พยายามวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถของมนุษย์ออกมาได้หลายอย่างแต่ที่เห็นได้ชัดและสำคัญๆ มีอยู่ 7 ประการ คือ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543 : 46 – 47)

1. องค์ประกอบด้านภาษา (Verbal factor) องค์ประกอบส่วนนี้ของสมอง จะส่งผลให้รู้ถึงความสามารถด้านความเข้าใจภาษาและสื่อสารทั่วไป ผู้ที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูงจะมี ความสามารถในการอ่านเอาเรื่อง อ่านแบบเข้าใจความหมาย รู้ความสัมพันธ์ของคำ รู้ความหมายของศัพท์ได้ดี

2. องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ (Word fluency factor) เป็นความสามารถที่จะถ้อยคำได้มากในเวลาจำกัด เช่น ให้หาคำขึ้นต้นด้วย “ด” มากที่สุดในเวลา จำกัด ดังนี้ เป็นต้น ความสามารถด้านนี้จะส่งผลให้มีความสามารถในการเจรจาและการประพันธ์ทั้ง ร้อยแก้วและร้อยกรองตอบโต้ทันทีทันใด

3. องค์ประกอบด้านจำนวน (Number factor) องค์ประกอบนี้จะส่งผลให้มีความเข้าใจในวิชาคณิตศาสตร์ต่างๆได้ดี มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์และความหมายของจำนวน และมีความแม่นยำคล่องแคล่วในการบวก ลบ คูณ หาร ในวิชาคณิตศาสตร์

4. องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์ (Space factor) ความสามารถด้านนี้จะส่งผล

ให้คนเข้าใจถึงขนาดและมิติต่างๆ ได้แก่ ความสั้น ยาว ไกล ใกล้ และพื้นที่ หรือทรวดทรงที่มีขนาดและปริมาตรแตกต่างกัน สามารถสร้างจินตนาการให้เห็นส่วนย่อยและส่วนผสมของวัตถุต่างๆ เมื่อนำมาซ้อนทับกันสามารถรู้ความสัมพันธ์ของรูปทรงเรขาคณิตเมื่อเปลี่ยนแปลงที่อยู่

5. องค์ประกอบด้านความจำ (Memory factor) เป็นความสามารถด้านความทรงจำ เรื่องราว และมีสติระลึกจึ้นสามารถถ่ายทอดได้ ความจำในที่นี้อาจจะเป็นความจำแบบนกแก้ว หรือจำโดยอาศัยสิ่งที่สัมผัสได้

6. องค์ประกอบด้านสังเกตพิจารณา (Perceptual speed factor) องค์ประกอบของสมองด้านนี้ ได้แก่ ความสามารถด้านเห็นรายละเอียด ความคล้อยคลึง หรือความแตกต่างอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

7. องค์ประกอบด้านเหตุผล (Reasoning factor) องค์ประกอบนี้แสดงถึงความสามารถด้านวิจารณ์อนุมานหาเหตุผล ค้นคว้าหาความสำคัญ ความสัมพันธ์และหลักการทั้งหลายที่สร้างกฎหรือทฤษฎี

รูบินและทอมสัน (สําอาง หิรัญบุรณะ. 2542 : 12; อ้างอิงจาก Rubin ; & Thom. 1983) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถทางภาษาไว้ว่า เด็กจะค้นพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับภาษา ใช้คำอธิบายความหมายประกอบการเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาในการเจออย่างชาญฉลาด เรียนรู้เทคนิคต่างๆ ในการใช้ภาษา เพื่อให้บทสนทนาดำเนินต่อไป

อุษณีย์ โพธิสุข (2542 : 52 – 53) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักภาษาไว้ว่า เด็กจะชอบท่องและจดจำศัพท์ บทนิพนธ์ โคลง กลอนต่างๆ ชอบเล่นนิทาน อ่านหนังสือหรือจดบันทึก ชอบเขียนหรือแต่งเรื่องราวจากจินตนาการ ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาทุกครั้งที่มีโอกาส และมักจะแสดงลักษณะเด่นหรือความสามารถพิเศษกว่าเด็กในวัยเดียวกัน กล่าวคือ สามารถพูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นตามความต้องการ หรือความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน มีการอธิบายหรือบรรยายประสบการณ์ต่างๆ โดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม รู้จักใช้ภาษาที่สละสลวย ลึกซึ้ง งดงาม แสดงให้เห็นถึงความงามและความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนได้อย่างก้าวหน้าเกินวัย

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความสามารถหรือความสนใจด้านภาษานั้น จะเป็นเด็กที่มีความกระตือรือร้นในการอ่าน ชอบแต่งกลอน พูดและเขียนอธิบายความหมายต่างๆ ทางภาษาได้ดี ใช้ภาษาได้อย่างสละสลวย ไพเราะ ตลอดจนมีความเข้าใจในโครงสร้างของภาษาทั้งในด้านการพูด ฟัง อ่าน และเขียน

การวัดความสามารถด้านภาษา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 79 -92) ภาษาถือว่าเป็นความสามารถพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเป็นความสามารถที่สำคัญยิ่ง เพราะภาษาเป็นเรื่องของวัฒนธรรมมนุษย์จะได้รับการซึมซับมาตั้งแต่เด็กจนโต บางคน จะมีความคล่องแคล่วในการใช้

ภาษา และเข้าภาษาได้อย่างรวดเร็ว แบบนี้เรียกว่ามีความถนัดทางภาษา แต่บางคนใช้ภาษาได้ไม่คล่อง จะพูดจะเขียนก็ลำบาก อ่านข้อความทางภาษาได้ไม่คล่องทำให้ไม่ชอบภาษา แบบนี้เรียกว่าไม่มีความถนัดทางภาษา ในการสร้างแบบวัดด้านภาษาจึงพยายามวิเคราะห์ว่า ผู้ที่เก่งทางภาษานั้นจะเก่งในรูปแบบใดบ้าง ปรากฏว่า จากการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานระดับสากลแล้ว จะสอบวัดคำตรงข้าม คำที่มีความหมายใกล้เคียง คำศัพท์สัมพันธ์ ข้อความต่างประเภท ความเข้าใจภาษา และความเข้าใจภาพเป็นส่วนใหญ่

แครร์รอลและสพอนด์ (Carroll; & Spon. 1959 : 256) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความถนัดในการเรียนด้านภาษาขึ้น 2 ชุด สำหรับเด็ก คือ Elementary Modern Language Aptitude test (EMLAT) และสำหรับผู้ใหญ่คือ Modern Language Aptitude test (MLAT) ซึ่งมีข้อสอบ 5 ตอนด้วยกัน และสร้างจากทฤษฎีของความถนัดในการเรียนภาษา แบบทดสอบความคล่องแคล่วของ กิลฟอร์ดและคริสเตนเซน (อาร์รี รังสินันท์. 2532 : 54 – 56; อ้างอิงจาก Guilford, J.P. 1967) เป็นแบบทดสอบที่คิดขึ้นเพื่อวัดความคิดกระจาย (Divergent thinking) โดยมุ่งวัดตัวประกอบในแต่ละเซลล์ตามโครงสร้างสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมี 3 มิติ คือ เนื้อหาที่คิด (Content) วิธีการคิด (Operation) และผลิตผลแห่งความคิด (Product) ตามลำดับ เช่น DSU ซึ่งหมายถึงวิธีการคิดแบบผลิต จำแนกเนื้อหาที่คิดเป็นแบบสัญลักษณ์ และผลิตผลแห่งความคิดออกมาในรูปแบบของหน่วย เป็นต้น

แบบทดสอบความคล่องแคล่วของกิลฟอร์ดและคริสเตนเซน ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 4 ชุด 11 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็นทางด้านภาษาเขียน 7 ฉบับ ทางด้านรูปภาพ 3 ฉบับ และเป็นโจทย์ปัญหา 1 ฉบับ แบบทดสอบนี้เหมาะกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่างแบบทดสอบ

1. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Word fluency, DSU) ให้เขียนคำประกอบด้วยตัวอักษรที่กำหนดให้ เช่น ป ปด ปิต ปาด เป็นต้น
2. ความคล่องแคล่วทางความคิด (Ideational fluency, DMU) ให้เขียนชื่อสิ่งของที่อยู่ในพวกหรือประเภทเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด แอลกอฮอล์ เป็นต้น
3. ความคล่องแคล่วด้านเชื่อมโยง (Association fluency, DMK) ให้เขียนคำต่างๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับคำที่กำหนดให้ เช่น หนัก ยาก แข็ง เป็นต้น
4. ความคล่องแคล่วในการแสดงออก (Expressional fluency, DSS) ให้เขียนวลีหรือประโยคที่ประกอบด้วยคำสี่คำ ในแต่ละคำให้เริ่มต้นด้วยอักษรที่กำหนดให้ เช่น อักษรที่กำหนดให้ คือ K-u-y-l แล้วให้เขียนวลีหรือประโยคที่ขึ้นต้นด้วยอักษรเหล่านั้น
5. การใช้ประโยชน์อย่างอื่น (Alternate uses, DMC) ให้บอกประโยชน์อย่างอื่นของสิ่งเฉพาะที่กำหนดให้มีใช้เป็นการใช้ประโยชน์โยทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ใช้ทำประโยชน์อย่างไรได้บ้าง
6. การสรุปผล (Consequence, DMU, DMC) ให้บอกเหตุการณ์ต่างๆ ที่

เกิดขึ้นอันเป็นผลเนื่องจากเหตุการณ์สมมติฐานที่กำหนดให้ เช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อนจะเกิดอะไรบ้าง : คนทำงานได้มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องใช้นาฬิกาปลุก

7. ประเภทของงานอาชีพ (Possibility jobs, DMI) ให้ออกรายชื่อของงาน

อาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ เช่น หลอดไฟฟ้า วิศวกรไฟฟ้าเจ้าของโรงงานทำหลอดไฟฟ้า และอื่นๆ เป็นต้น

8. การวาดรูป (Making objects, DFS) ให้อาจารย์ร่างสิ่งของเฉพาะโดยใช้เซตของรูปที่กำหนดให้ เช่น รูปวงกลมและสามเหลี่ยม เป็นต้น ในการวาดรูปสิ่งของรูปหนึ่งอาจใช้รูปที่กำหนดให้ซ้ำกันได้ และต่อเติมภาพให้สมบูรณ์และแตกต่างกันให้มากที่สุด

9. การสเก็ตช์รูป (Sketches, DFU) ให้ต่อเติมให้เป็นรูป จากภาพร่างที่กำหนดให้ เช่น วงกลม สามเหลี่ยม และต่อเติมภาพให้สมบูรณ์และแตกต่างกันให้มากที่สุด

10. แก้มปัญหา (Match problem, DFT) จากโจทย์ที่กำหนดให้ เช่น ปัญหาไม้ขีดไฟ ให้เอาก้านไม้ขีดไฟจำนวนหนึ่งออกมา โดยให้ก้านไม้ขีดไฟที่เหลือประกอบกันเป็นรูปสามเหลี่ยมจัตุรัส หรือรูปสามเหลี่ยมที่มีจำนวนรูปตามต้องการ

11. การตกแต่ง (Decorations, DFI) ให้ตกแต่งรูปวาดเกี่ยวกับสิ่งของทั่วไปที่ร่างเอาไว้แล้วด้วยแบบที่แตกต่างกัน

จากแบบวัดหรือแบบทดสอบของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า ในการวัดผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถในด้านศิลป์ – สังคม มักจะพบว่า ผู้ที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนนี้ จะต้องมีการรู้คิดทางสังคมศึกษาคือมีความคิดรวบยอด และมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาและเหตุผล จึงจะศึกษาต่อในแผนการเรียนนี้ได้ การวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมนั้นตามโครงสร้างหลักสูตรที่กล่าวไว้ข้างต้นจะพบว่านักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม จะต้องเรียนเน้นหนักทางด้านสังคมศึกษา และภาษาทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ

2.1.3 ด้านความสนใจ

ความหมายของความสนใจ ความสนใจของนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษา มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โร (Roe. 1964 : 85) ความสนใจ คือ สิ่งที่บุคคลชอบให้ความสนใจ สังเกต นี้ก็ถึงแล้วกระทำด้วยความพอใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน

โฟรลิชและฮอยท์ (Frochlich and Hoyt, 1959 : 174) ได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ว่า ความสนใจคือแรงงานผลักดันอย่างหนึ่งที่เร้าใจให้บุคคลทำกิจกรรมต่างๆ หรือความโน้มเอียงที่คนเราจะเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เรารอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ หรือเป็นความชอบของเรานั่นเอง

เพรสคอต (นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2545 : 206 ; อ้างอิงจาก Daniel A. Prescott. 1959 : 77.) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือปฏิเสธ ไม่ยอมทำกิจกรรมใดๆที่ไม่ประสงค์จะทำ

กู๊ด (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2545 : 86 ; อ้างอิงจาก Good. 1973:56) ได้ให้ความหมายว่า ความสนใจหมายถึง ความรู้สึกชอบที่คนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นความรู้สึกชั่วขณะหนึ่ง หรือถาวรก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545 : 86) ให้ความหมายความสนใจว่า สภาวะที่เกิดขึ้นระหว่างแรงจูงใจและทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การรู้จักยอมรับในคุณค่าและมีใจผูกพันกับสิ่งนั้น ซึ่งแสดงออกจะเห็นได้อย่างชัดด้วยการตอบสนองต่อสิ่งนั้นด้วยความเต็มใจ โดยไม่มีอิทธิพลภายนอกมาบังคับ

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2545 : 207) กล่าวว่า ความสนใจเป็นแรงผลักดัน หรือกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดๆหรือเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนและการทำงาน

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543 : 24) ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ เป้าหมายของความรู้สึกเป็นกิจกรรม ดังนั้นความรู้สึกใดๆ ที่มีต่อเป้าหมายที่เป็นกิจกรรม ถือว่าเป็นความสนใจ

วัชร ทรัพย์มี (2540 : 56) ได้ให้ความหมายว่า ความสนใจคือความรู้สึกจดจ่อ อยากรู้อยากเห็น อยากระทำสิ่งที่ตนสนใจนั้น ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

วัฒนาพร จันทรพรม (2539 : 15) ให้ความหมายว่า ความสนใจหมายถึงแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ความชอบต่ออาชีพหนึ่งและบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพนั้นๆ

จำเนียร ช่างโชติ (2518 : 55) ได้นิยามความหมายของความสนใจไว้ดังนี้ ความสนใจแสดงถึง ความโน้มเอียงที่บุคคลจะเลือกหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เขาชอบมากกว่าสิ่งอื่น ความสนใจเป็นแรงผลักดันอันดับหนึ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดๆขึ้น ความสนใจแสดงถึงความชอบและความไม่ชอบของแต่ละบุคคล หรือความรู้สึกของความตั้งใจ หรือความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของบางอย่าง

จากความหมายของความสนใจที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกชอบพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะกระทำ และพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจ

ดังนั้น ความสนใจ หมายถึง แรงผลักดันให้บุคคลเกิดการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือมีแนวโน้มเอียงที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เรารับชอบมากกว่าสิ่งอื่น ความสนใจจึงเป็นแรงจูงใจภายในที่เกิดจากแรงกระตุ้นอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลในการ

เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ทำให้มีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเองและทำให้มีผลต่อการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตไปตามวิถีทางที่ถูกต้องและทำให้เกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จของตนเอง

นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2545 : 206 – 208) ได้แบ่งลักษณะความสนใจของบุคคลแบ่งออกเป็น 4 ประการ

1. ความสนใจที่แสดงออกโดยใช้คำพูด หรือถ้อยคำ (Expressed interest)
ความสนใจที่บุคคลแสดงออกด้วยถ้อยคำนั้นเป็นความสนใจเกี่ยวกับวัตถุนานหรืออาชีพ โดยการตอบว่าชอบ หรือไม่ชอบต่อกิจกรรมต่างๆ ที่ปรากฏออกมาในรูปของคำถาม การวินิจฉัย ความสนใจโดยใช้ถ้อยคำหรือพูดออกมานั้นทำให้ทราบถึงความสนใจของบุคคล
2. ความสนใจอันเนื่องจากการเข้าร่วมในกิจกรรมหรืออาชีพ (Manifest interest)
การที่บุคคล เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างอาจเป็นเรื่องแสดงถึงความสนใจของบุคคลนั้นที่มีต่อ กิจกรรมนั้น
3. ความสนใจที่วัดได้โดยแบบทดสอบ (Tested interest) ความสัมฤทธิ์ผล
ในด้านวิชาการ เป็นเครื่องทดสอบความสนใจของบุคคลที่มีวิชาและกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้อีก
ประการหนึ่ง
4. ความสนใจที่วัดได้โดยแบบสำรวจ (Inventoried interest) ความสนใจที่วัดได้ด้วย
วิธีการใช้แบบสำรวจ แบบสำรวจความสนใจที่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลาย คือ แบบสำรวจ
ความสนใจ Self – Directed Search (SDS)

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2543 : 282) ได้แบ่งความมุ่งหมายของการทดสอบหรือ
การสำรวจความสนใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนว ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจของ
เด็กในด้านต่างๆ
2. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณาถึงความรู้สึกของตนที่มีต่อกิจกรรมด้าน
ต่างๆ
3. เพื่อนำผลที่ได้จากการทดสอบความสนใจไปใช้เป็นข้อมูลในการให้
คำปรึกษา
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมความสนใจเกี่ยวกับอาชีพและเป็นแนวทางในการ
เลือกอาชีพ
5. เพื่อให้ครูหรือผู้แนะแนวสามารถจัดโครงการกิจกรรมต่างๆได้อย่าง
เหมาะสมตรงกับความต้องการของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการทดสอบหรือการสำรวจความสนใจ

ความมุ่งหมายของการทดสอบ หรือการสำรวจความสนใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นรายบุคคล มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจของเด็กใน
ด้านต่างๆ

2. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณาถึงความรู้สึกของตนที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ
3. เพื่อนำผลที่ได้จากการทดสอบความสนใจไปใช้เป็นข้อมูลในการให้คำปรึกษา
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมความสนใจเกี่ยวกับอาชีพและเป็นแนวทางในการเลือก

อาชีพ

5. เพื่อให้ครูหรือผู้แนะแนวสามารถจัดโครงการกิจกรรมต่างๆได้อย่างเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักเรียน

การวัดความสนใจ

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1978 : 162) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธี คือ

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบวัดความสนใจ

โพลเวลล์ (Powell. 1963 : 189-192) ไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest inventories) โดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ

2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaire) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

ลัวน สายยศ (2543 : 35 -36) กล่าวว่าความสนใจเป็นความรู้สึกขั้นแรกที่จะนำไปสู่ขั้นอื่นๆ เช่น ความซาบซึ้ง เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และบุคลิกภาพ ดังนั้นการรู้ข้อมูลว่ามีความสนใจมากน้อยแค่ไหนในเรื่องใดก็จะมีประโยชน์ต่อการแนะแนวมากขึ้น ความสนใจเป็นสิ่งที่ทำให้คนกระทำอะไรออกมาได้ การวัดความสนใจจึงมีความจำเป็นและเป็นการวัดว่าใครชอบหรือชื่นชอบต่อกิจกรรมใดเป็นส่วนใหญ่ แต่ใครจะจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มแบบใด มีกี่กลุ่มขึ้นอยู่กับความเชื่อเรื่องทฤษฎีผู้นั้น

ข้อตกลงเบื้องต้นบางประการเกี่ยวกับการวัดความสนใจ ซึ่งถือว่าเป็นกรอบความคิดในการสอบวัดความสนใจ

1. การตอบแบบทดสอบจะต้องเป็นการแสดงออกตามความเป็นจริง ไม่มีการเสแสร้ง
2. สิ่งเร้าเป็นกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะลงสรุปได้ดี
3. ผู้ที่เลือกจะทำอะไรมากกว่าอย่างอื่น แสดงว่าเขาชอบกิจกรรมบางอย่างมากกว่าอย่างอื่น

วิสุทธิจิตรา วาณิชสมบัติ (2547 : 127 – 157) ได้สร้างแบบวัดความสนใจในการทำงานและการเรียน โดยระบุว่าคนที่จะมีความสนใจในการทำงานและการเรียนนั้น จะต้องมีความสนใจด้านต่างๆเหล่านี้

1. ความสนใจด้านภาษาหรืออักษรศาสตร์ นั้นเป็นการวัดความสนใจงานอาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ถ้อยคำ ความคิด และการติดต่อสื่อสาร คุณจะมีความสุขเมื่อได้อ่านหรือเขียนหนังสือมากๆหรืออาจจะทั้งสองอย่างก็ได้ เวลาส่วนใหญ่จะอยู่กับกิจกรรมด้านหนังสือ การเรียนที่สนุกสนานคือการได้เขียนเรียงความหรือมีโอกาเขียนอะไรตามความคิดสร้างสรรค์ หลงใหลถ้อยคำ และสนุกกับการเรียนรู้ความหมาย ตลอดจนการใช้ถ้อยคำอย่างถูกต้องแม่นยำ

2. ความสนใจด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นการวัดความสนใจงานอาชีพที่แสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ถ้อยคำ ดนตรี ศิลปะรูปแบบต่างๆ หลงใหลในความงามและสุนทรียภาพ

3. ความสนใจกิจกรรมด้านสังคม ซึ่งความสนใจหลักๆ คือการช่วยเหลือหรือให้ความอนุเคราะห์ผู้อื่น กระตือรือร้นอยากเห็นพวกเขามีการพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ คุณพร้อมจะสละความต้องการของตนเองเพื่อบริการผู้อื่น มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีนิสัยคอยห่วงใยผู้อื่น และถือว่าความสุขกับประโยชน์ที่ผู้อื่นได้รับจากความเอาใจใส่ของคุณเป็นรางวัลตอบแทน ต้องมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ดี ชอบทำงานเพื่อสังคม การสอน และงานบริการสังคม

4. ความสนใจกิจกรรมด้านบริหาร จะมีความสนใจในการจัดการและอิทธิพลเหนือผู้อื่นมีความรับผิดชอบบริหารผู้อื่น และตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ตลอดจนวิธีการทำสิ่งนั้น เจ้าก็เจ้าการต้องการเห็นหลักฐานที่ชัดเจนของความสำเร็จในการไปสู่จุดสูงสุด ดังนั้นผลตอบแทนด้านวัตถุจึงสำคัญ

5. ความสนใจกิจกรรมด้านวิจัย เป็นความสนใจที่สนุกกับการเรียนรู้วิชาการ การศึกษา ชอบหาเหตุผล ค้นพบข้อเท็จจริง และหาทางออกด้วยการหาเหตุผลและการวิเคราะห์ ชอบเรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ชอบการแก้ปัญหา ชอบทำการทดลอง และการทำงานกับสูตร

6. ความสนใจกิจกรรมด้านปฏิบัติการ ชอบการทำงานไม่อยู่กับที่ ชอบทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ และทำงานที่อาจต้องใช้แรงกายเข้าไปเกี่ยวข้อง ต้องทำงานด้วยมือ สนใจงานทางเทคนิค งานฝีมือ สนุกกับงานละเอียดประณีตหรืองานชิ้นใหญ่ๆ ชอบการจัดแต่งรูปทรง การตัด การหล่อ การพิมพ์ ชอบเครื่องยนต์กลไก และอุปกรณ์ต่างๆ

7. ความสนใจด้านการจัดการ เป็นความสนใจที่ครอบคลุมธุรกิจการเงิน และงานจัดการในสำนักงาน การจัดระบบคน ทรัพยากรและข้อมูล การประสานงาน

สรุปได้ว่าการวัดความสนใจของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคมนั้น จะต้องมีความสนใจ ดังต่อไปนี้คือ ชอบเล่นกับภาษา สนใจและศึกษาที่มาของภาษา ชอบเล่านิทาน ชอบขีดเขียน มีอารมณ์ขัน ชอบความสนุกสนาน ชอบอ่านหนังสือ

ชอบจินตนาการคิดสร้างสรรค์ มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีการพัฒนาปรับปรุงตนเอง มีความสามารถเล่าเรื่องได้อย่างสนุกสนาน ชอบงานสอน การใช้ภาษาเพื่อสื่อความ ชอบงานศิลปะ และประดิษฐ์ ซึ่งสอดคล้องกับ การสร้างแบบวัดความสนใจในการทำงานและการเรียนของ วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ ตามที่ได้กล่าวข้างต้นว่าคนที่มีความสนใจในการทำงานและการเรียน นั้นจะต้องมีความสนใจในเรื่อง ความสนใจกิจกรรมด้านภาษาหรืออักษรศาสตร์ ความสนใจด้านความคิดสร้างสรรค์และความสนใจกิจกรรมด้านสังคม

ทฤษฎีเกี่ยวกับความสนใจ (ลัวัน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. 2543 : 26 ; อ้างอิง จาก Osipow. 1983.)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ความสนใจเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึก ดังนั้นความเชื่อเกี่ยวกับความสนใจมีความเป็นมาอย่างไร จึงมองความรู้สึกที่สนใจเกี่ยวกับความต้องการประกอบอาชีพเป็นพื้นฐานทางด้านความสนใจจึงเกี่ยวพันกับอาชีพอยู่เสมอ มโนภาพทางทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่กล่าวถึงความสนใจ จึงมองในแง่การเชื่อมโยงความสามารถในการทำงานกับความสนใจในความต้องการเฉพาะที่จำเป็น พบว่า นักเรียนที่สนิทสนมกับพ่อส่วนใหญ่แล้วจะสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนที่สนิทสนมพิเศษกับแม่ส่วนใหญ่แล้วจะมีความสนใจการเรียนด้านศิลปศาสตร์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะบุคลิกลักษณะของพ่อส่วนใหญ่แล้วจะแสดงออกทางวิทยาศาสตร์ ส่วนบุคลิกลักษณะของแม่ส่วนใหญ่จะออกมาในลักษณะศิลปศาสตร์ความซึ่มซึ้งจึงเกิดขึ้น เหมือนความเชื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม นอกจากนั้นงานวิจัยยังพบว่า คนลักษณะเก็บตัวเป็นพวกมีความสนใจทางวิทยาศาสตร์ คนลักษณะก้าวร้าวเป็นพวกมีความสนใจด้านการขาย ส่วนคนที่มีลักษณะประสาทแปรปรวนจะเป็นคนที่สนใจด้านอักษรศาสตร์และสุนทรียศาสตร์

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's of Career Choice Theory)

แนวความคิดของโร ในการเลือกอาชีพเป็นแบบสามมิติ จากการวิจัยบุคลิกภาพทางกายภาพ ทางชีวภาพ และทางสังคมภาพ ทำให้โรสรุปแนวคิดของนักวิจัยทั้ง 3 ด้านว่า ขนาดของความสนใจต่อบุคคลตรงข้ามกับขนาดของความสนใจต่อสิ่งของ ความสนใจเน้นหนักต่อบุคคล ทำให้แต่ละบุคคลเลือกสิ่งแวดล้อมอาชีพที่เกี่ยวกับบุคคล เช่น อาชีพทางวัฒนธรรม ศิลปกรรม มหรสพ บริการและธุรกิจ เป็นต้น ส่วนคนที่มีความสนใจเน้นหนักไปทางวัตถุ สิ่งของ ก็จะเลือกอาชีพที่ไม่เน้นเกี่ยวกับบุคคล เช่น อาชีพนักวิทยาศาสตร์ อาชีพงานกลางแจ้ง อาชีพเทคโนโลยี เป็นต้น ทฤษฎีของโรนั้นมองว่า ประสบการณ์ของวัยเด็กที่มีความหลากหลายทำให้บุคคลสนใจแตกต่างกัน เด็กบางคนได้รับประสบการณ์อบอุ่นจากบ้านเป็นที่ยอมรับของคนในบ้าน เด็กประเภทนี้มีความสนใจบุคคลเป็นอย่างมาก ส่วนเด็กที่มีประสบการณ์เย็นชาขาดความยอมรับในบ้าน จะมีความสนใจวัตถุสิ่งของเป็นส่วนใหญ่

2.1.4 ด้านแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของแรงจูงใจ ดังต่อไปนี้

ชูลเลอร์ (Schuler. 1998 : 228) แรงจูงใจ เป็นกระบวนการของพลังงานที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในตัวบุคคล เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการและคุณค่าของตัวบุคคลนั้น

การริกสัน (Garrison. 1997 : 208) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นแรงขับภายในซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมออกในระยะแรกเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และแสดงพฤติกรรมต่อไปเรื่อยๆเมื่อประสบผลสำเร็จ

จอห์นมาร์แชล รีฟ (Johnmarshall Reeve. 1996 : 2) กล่าวถึงแรงจูงใจว่า หมายถึง การศึกษากระบวนการต่างๆภายในที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดพลังและทิศทางนอกจากนี้ แรงจูงใจยังมาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ความต้องการ ความรู้ความเข้าใจ และอารมณ์ กระบวนการภายในเหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นและชี้นำพฤติกรรมหลายด้าน เช่น การเริ่มต้น การส่งเสริม การทำให้เข้มข้น การเน้นและการเลิกพฤติกรรมหรือการกระทำนั้น

กูต (Good. 1973 : 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจหมายถึงกระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่างๆอย่างมีระบบ

บีช (Beach. 1970 : 379) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงความเต็มใจที่จะใช้พลังให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือให้ได้รับรางวัล เป็นสิ่งสำคัญในการกระทำของมนุษย์และเป็นสิ่งยั่วยุคนให้ไปถึงวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลที่ได้รับ

กานดา จันทรย์แย้ม (2546 : 74) แรงจูงใจ หมายถึง อะไรก็ตามที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น โดยมีลักษณะสำคัญ คือ มีพลังชี้นำ และมีความคงทนในการแสดงพฤติกรรม

เรียม ศรีทอง (2540 : 139) การจูงใจ หมายถึง กระบวนการโน้มนำพฤติกรรมของบุคคล ให้มุ่งไปสู่เป้าประสงค์ด้วยความสมัครใจ และเป็นเงื่อนไขสำหรับการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือการกระทำที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาศัยสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. แรงจูงใจ ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศนคติ ลักษณะนิสัย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจ ได้แก่ สิ่งเร้าต่างๆที่มีอยู่ในร่างกาย ซึ่งเป็นตัวในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่มีพลังโน้มน้าวจิตใจ สิ่งเร้า แรงผลักดัน หรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนปรารถนาและสนใจ

พรรณราย ทรัพย์ะประภา (2526 : 60) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง เจื่อนไข หรือสภาวะที่ไปทำให้เกิดพฤติกรรมหรือที่ไปยับยั้งพฤติกรรม หรือที่ไปกำหนดแนวทางพฤติกรรมที่จะแสดงออก

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 60) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึงเจื่อนไขหรือสภาวะที่ไปทำให้เกิดพฤติกรรมหรือที่ไปยับยั้งพฤติกรรมหรือที่ไปกำหนดแนวทางพฤติกรรมที่จะแสดงออก

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แรงจูงใจหมายถึง กระบวนการที่เป็นเหตุเป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้สนองความต้องการของตนเองหรือเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามเจื่อนไขที่ต้องการ

ประเภทของแรงจูงใจ

ในการแบ่งประเภทของแรงจูงใจนั้น นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้แบ่งแรงจูงใจตามที่มาและตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรม ไว้ดังนี้

มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 26 – 28) ได้จัดอันดับความต้องการของมนุษย์ เริ่มจากความต้องการทางกายภาพขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการขั้นสูงขึ้นไป คือ ความต้องการความปลอดภัย การยอมรับจากกลุ่ม ความเคารพนับถือตนเอง ความสำเร็จและบรรลุถึงเป้าหมาย อันเป็นการพัฒนาตนเองในขั้นสูงสุด ซึ่งความต้องการที่กล่าวมาข้างต้นจัดอยู่ในทฤษฎีแรงจูงใจที่ว่าด้วยความต้องการ เป็นทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's general Theory of human motivation) ซึ่งได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น แรงจูงใจที่มีพื้นฐานมาจากความต้องการทางกายภาพ เรียกว่า แรงจูงใจทางชีววิทยา ส่วนแรงจูงใจที่มีพื้นฐานมาจากความต้องการที่สูงขึ้นไปเรียกว่า แรงจูงใจทางจิตวิทยา ซึ่งมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง

การ์ตเนอร์ (Gardner. 1985 : 53 -56) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สอง จัดให้แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งในองค์ประกอบทางทัศนคติ และแบ่งองค์ประกอบแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative motivation) และแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental motivation) ดังนี้

1. แรงจูงใจเชิงบูรณาการ หมายถึง แรงจูงใจที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความเต็มใจหรือความปรารถนาที่จะให้ตนเองเหมือน หรือเป็นเช่นเดียวกับเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้นๆ ความปรารถนาที่จะได้ติดต่อสมาคมติดต่อกับเจ้าของภาษา การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่มีแรงจูงใจชนิดนี้เป็นแรงขับ หรือสิ่งเร้าให้ผู้เรียนยินดียินดีรับเอาพฤติกรรมที่เหมาะสมบางอย่าง ซึ่งแสดงถึงลักษณะนิสัยของเจ้าของภาษานั้นๆเข้าไปเป็นพฤติกรรมของตนเอง พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การยอมรับคำศัพท์ กฎ ไวยากรณ์ แบบประโยค วิธีการออกเสียง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการเรียนภาษา ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเจ้าของภาษานั้น ต้องการพบปะคุ้นเคยกับเจ้าของภาษา ต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2. แรงจูงใจเชิงเครื่องมือ หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับ

ทางสังคม หรือได้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จากการที่ตนมีความรู้ภาษาต่างประเทศ แรงจูงใจชนิดนี้มีทิศทางมุ่งไปยังตัวผู้เรียน การที่ผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อที่จะได้ผลประโยชน์จากภาษาที่เรียน เรียกได้ว่าภาษาเป็นเครื่องมือหรือเป็นวิถีไปสู่จุดหมาย

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 321 – 322) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อความอยู่รอด (The survival motivation) หมายถึง ความต้องการทางกาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ความต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ และความต้องการทำกิจกรรม

2. แรงจูงใจทางสังคม (The social motives) หมายถึงแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการตำแหน่งทางสังคม ความต้องการทางเพศ ความต้องการเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้เรากระทำพฤติกรรมทางสังคม

3. แรงจูงใจทางอวดตน (Ego-integrative motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความสำเร็จ ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงปมด้อย และความรู้สึกว่าตนไม่มีค่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตนจะได้มีความรู้สึกที่ตนมีความสามารถ ส่วนแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจนั้นก็เพื่อให้บุคคลได้เป็นที่น่านิยมยกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

แนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจ (กานดา จันทรย์แย้ม. 2546 : 60)

มาสโลว์ ได้ให้แนวคิดว่า การที่มนุษย์จะบรรลุความต้องการของตนเองได้นั้น ต้องได้รับการตอบสนองในสองประการสำคัญ คือ กายภาพและจิตวิทยา ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยา ซึ่งเรียกว่า Hierarchy of needs

มาสโลว์ ได้ตั้งสมมติฐานความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า

1. คนมีความต้องการอยู่เสมอ และความต้องการของคนไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป
3. ความต้องการของคนจะเรียงลำดับตามความสำคัญ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในลำดับต่อมาจะเกิดขึ้นทันที

มาสโลว์ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นความต้องการเพื่อการอยู่รอด เช่น ความต้องการน้ำ อาหาร ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อมา นั่นคือ ความต้องการ

ทางด้านความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งทำให้มนุษย์ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ อันได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย การมียึดเหนี่ยวทางจิตใจ ปราศจากการกลัวความสูญเสีย และภัยอันตรายทั้งปวง

3. ความต้องการทางด้านสังคมและการยอมรับ (Belonging or social needs)

ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการในการอยู่ร่วมกัน และการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น มีความรู้สึกว่าเป็นหนึ่งของกลุ่มสังคม

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการในระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ในเรื่องความรู้ความสามารถ เป็นความต้องการในการนับถือตนเองและการนับถือจากบุคคลอื่น

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization Needs)

เป็นความต้องการที่จะพิจารณาถึงสมรรถนะของตนเอง และการบรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการ เมื่อบุคคลมีการพิจารณาถึงบทบาทของเขาในชีวิตว่าเป็นอย่างไร บุคคลผู้นั้นก็จะผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีที่สุด ตามที่คาดหวังไว้

โรเจอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 10 – 11 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1979 : 13 – 20) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้ามาเรียน มีดังนี้

1. แรงจูงใจด้านอาชีพ (Vocational motives) จากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการศึกษาคครั้งนี้ โดยเฉพาะผู้ใหญ่วัยต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าจะช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว จากการสำรวจข้อมูลของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติในประเทศอังกฤษ (NIAE : National Institute of adult education) ปรากฏว่าประมาณเกือบร้อยละ 10 ของนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการเข้ามาเรียนด้วยความมุ่งมั่นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการงานและอาชีพนั่นเอง

2. แรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเอง (Self – development) เป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในด้านที่เป็นความรู้ทั่วไปหรืออาจจะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก (Creative hobby) ข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจในประเทศอังกฤษ ซึ่งจัดทำโดย NIAE ปรากฏว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มากกว่าร้อยละ 40 บอกเหตุผลในการเข้าชั้นเรียน ก็เพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความสนใจให้มากขึ้น ทั้งนี้ได้พบด้วยว่าผู้เรียนซึ่งเข้ามาด้วยแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นหญิงมากกว่าชาย

3. แรงจูงใจด้านสังคม (Social motives) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนค่อนข้างมากด้วยเหตุผลทางสังคม นักศึกษาจึงเข้ามาเรียนเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่ เพื่อรู้จักกับครูผู้สอนตลอดจนบรรยากาศที่แปลกออกไปจากชีวิตประจำวัน และในขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางสมองและสติปัญญาแทรกอยู่ด้วย จากการสำรวจของสถาบัน NIAE พบว่าเหตุผลนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 10 ของนักศึกษาผู้ใหญ่

4. แรงจูงใจด้านอื่นๆ (Other motives) สำหรับเหตุผลอื่นๆในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ ช่วยให้ได้รับโอกาสที่สอง สำหรับผู้ใหญ่ที่พลาดโอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาหรือบางคนอาจเข้ามาด้วยเหตุผลเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวก

ความแตกต่างๆที่จัดให้มีขึ้นในสถาบันแห่งนั้น ทำให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องมือด้านช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งบรรยากาศอื่นๆภายในสถาบันศึกษานั้น ก็มีส่วนส่งเสริมให้เขาเกิดความต้องการและสนใจเข้ามาสัมผัส และเรียนรู้กับกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ ในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต

แอดเลอร์ (ขนิษฐา วิเศษสาทร และมุกดา ศรียงค์. 2537 : 212 ; อ้างอิงจาก Adler.1930.) กล่าวว่า ทฤษฎี ERG เป็นทฤษฎีการจูงใจอีกทฤษฎีหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับความต้องการ แอดเลอร์ แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองให้พึงพอใจได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่นๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพการทำงาน
2. ความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆที่สำคัญต่อตัวเขา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ครอบครัว และเพื่อนฝูง
3. ความต้องการพัฒนา ความต้องการนี้เกี่ยวข้องกับความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอ็ด อับดุลลาห์ เอส อัล เชมแมรี (Eid Abdullah S. Al – Shammery. 1985 : 90 –A) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา ระดับ 7 – 11 ในประเทศซาอุดีอาระเบีย จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจและคะแนนเฉลี่ยปลายภาคเรียนของนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ระดับชั้นมีผลกระทบต่อแรงจูงใจของนักเรียน โดยที่นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงสุดตอนเริ่มเรียนในระดับ 7 ลดลงในระดับ 8 จากนั้นแรงจูงใจเพิ่มสูงขึ้นในระดับ 9 และเพิ่มไปจนถึงระดับ 10 และลดลงอีกครั้งในระดับ 11 และไม่เปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาที่เรียนในระดับ 12

แอปเปิ้ลตัน (Appleton. 1976 : 6590-A) ได้ทำการศึกษาหน้าที่พลเมืองและสังคมประภิตทางการเมืองของนักเรียนในประเทศฟิลิปปินส์ในโรงเรียนที่อยู่ในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 2 เกรด 4 และเกรด 6 ที่สุ่มมาจากโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาลในเมืองดุมาเกเต จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบเลือกตอบ 36 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับเจตคติและค่านิยม โดยใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองไม่เพิ่มขึ้น การ

สร้างหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ที่จะปลูกฝังเจตคติและค่านิยมที่เหมาะสมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย และวัฒนธรรมฟิลิปปินส์แก่เด็กนักเรียนในระดับต้น มีเจตคติคาดหวังไว้ดีกว่านักเรียนในเกรด 6 จากการสังเกตตัวแปรอิสระ แสดงให้เห็นว่าเพศไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติและค่านิยมต่างกัน ชนิดของโรงเรียนมีผลต่อความแตกต่างทางด้านเจตคติและค่านิยมเล็กน้อย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิจัยครั้งสุดท้ายสรุปได้ว่า นักเรียนฟิลิปปินส์ที่อยู่ในบริเวณชนบทที่ทำการวิจัยครั้งนี้ พัฒนาเจตคติทางบวกที่บ้านก่อนเข้าโรงเรียน และเจตคติค่อยๆ ถูกทำลาย เมื่อเด็กโตขึ้น

พิมสเลอร์ ซันด์ลันด์ และรุท (Pimsleur Sundlund and Ruth. 1966 : 175 – 214)

ทำการวิจัยพบว่า แรงจูงใจกับความสามารถทางภาษาเป็นตัวประกอบที่สำคัญของผู้ที่มีความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ยุพิน พุทธาพิพัฒน์ (2531 : 79) ทำการศึกษาความสามารถในการฟัง การพูด แรงจูงใจและความคงทนในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ และวิธีการสอนตามคู่มือครูพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามคู่มือครู มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิยม สารรัตน์ (2524 : 50) ทำการวิจัยเปรียบเทียบเจตคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างผู้เรียนโปรแกรมศิลปภาษา กับผู้เรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 9 ผลมีดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีเจตคติและแรงจูงใจสูง ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ถ้านักเรียนมีเจตคติและแรงจูงใจต่ำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะต่ำ

2. นักเรียนทั้งสองโปรแกรมมีเจตคติและแรงจูงใจสูงกว่าเปอร์เซ็นต์เฉพาะเรื่องการรู้จักความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ ความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษเท่านั้น ส่วนเจตคติที่มีต่อเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความเข้มข้นของแรงจูงใจ แรงสนับสนุนของผู้ปกครองในการเรียนภาษาอังกฤษกับนิสัยในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ

3. การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์

ในการสร้างเครื่องมือวัดลักษณะใดๆ ผู้สร้างจะต้องเรียนรู้ในสิ่งที่จะวัด และต้องมีความรู้ในกระบวนการหรือวิธีการวัด (Assessment methodology) เช่น ถ้าต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาชีววิทยา ผู้สร้างเครื่องมือต้องมีความรู้ที่วิชาชีววิทยามีจุดมุ่งหมายหลักในการเรียนการสอนอย่างไร สอนให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายอะไรบ้าง และเนื้อหาทางชีววิทยานั้นมีอะไรบ้าง แยกออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ ได้กี่หมวด กี่หน่วย กี่ประเด็น (อุทุมพร จามรมาน. 2541 : 7 - 13)

การได้มาซึ่งเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน แยกตามขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็น 2 ตอน คือ ขั้นตอนในการสร้างกับขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างเริ่มตั้งแต่การกำหนดแนวคิด ขอบเขต การตีความหมายลักษณะที่จะวัด การกำหนดจำนวนข้อความและรูปแบบ การเขียนคำชี้แจง การเขียนข้อความ การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือวัด

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือนั้นจะเริ่มจากการนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ จัดทำคู่มือที่เกี่ยวกับการแปลผลและการใช้เครื่องมือ

3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

ขั้นที่ 1 การกำหนดขอบเขต

ผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามต่อไปนี้ก่อนคือ

1. สร้างไปทำไม
2. ใครจะเป็นผู้ตอบ
3. จะใช้เครื่องมือในกาละและเทศะอะไรบ้าง
4. ใครจะเป็นผู้ใช้เครื่องมือนี้
5. ในการใช้เครื่องมือ มีเวลาให้เท่าไร
6. ในการสร้างเครื่องมือ มีแรงงาน เวลา และเงินมากน้อยเพียงไร
7. ต้องการให้เป็นเครื่องมือระดับมาตรฐานหรือไม่

การตอบคำถามข้างบนนี้ ก็เพื่อให้ผู้สร้างได้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่จะวัดมองเห็นความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดขอบเขตการวัดได้ชัดเจน ซึ่งเครื่องมือจะต้องสร้างตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายในที่นี้ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการวัด ซึ่งเป็นความคาดหวังของผู้สร้างเครื่องมือว่า เครื่องมือนี้จะนำไปใช้วัดลักษณะของผู้เรียนในด้านสมอง จิตใจ หรือการปฏิบัติ

จุดมุ่งหมายในการวัดจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านที่เกี่ยวกับสมอง
2. ด้านที่เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์
3. ด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

การเขียนจุดมุ่งหมายในการวัดจะต้องมีความชัดเจน ถ้าสามารถเขียนเป็นพฤติกรรมได้ ซึ่งเรียกว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ได้ยิ่งดี

ขั้นที่ 3 การระบุเนื้อหาที่จะวัด

ผู้สร้างต้องมีความรู้อย่างแตกฉานในสิ่งที่จะวัด สามารถจำแนกเนื้อหาที่จะวัดออกเป็นหมวด หน่วย หมู่ หรือย่อยได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้อง

ผู้สร้างที่เป็นนิสิตนักศึกษา ต้องจำแนกเนื้อหาออกเป็นหมวด หน่วยให้ได้ โดยอาศัย การอ่านเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องแล้วจึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความครบถ้วน สมบูรณ์และ ถูกต้อง ในกรณีที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้สร้างต้องสามารถพิจารณาว่าผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ นั้นเป็นผู้รู้ในเนื้อหานั้นๆอย่างจริงจัง สามารถพิจารณาว่าเนื้อหาดังกล่าวจำแนกออกได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วน

ขั้นที่ 4 การทำตารางโครงสร้าง

ตาราง โครงสร้างประกอบด้วยจุดมุ่งหมายและเนื้อหาซึ่งจำแนกออกได้ดังนี้

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายการวัด								
	I			II		III			
	1	2	3	1	2	1	2	3	
A									
a1	✓								
a2		✓							
B									
b1			✓	✓	✓	✓			
b2			✓						
C									
c1			✓	✓					
c2					✓				
c3								✓	
D									
d1								✓	
d2								✓	

ตารางโครงสร้างข้างบนคือตาราง 2 มิติ ด้านหนึ่งคือเนื้อหาซึ่งจำแนกออกเป็นหมวด / หมู่ / เรื่อง (A, B, C, D) และอีกด้านหนึ่งคือ จุดมุ่งหมาย (I, II, III) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (1, 2, 3) ผู้สร้างทำเครื่องหมาย P ลงในช่องในตารางให้สอดคล้อง การกา P ไม่จำเป็นต้องกาทุกเรื่อง สุดแล้วแต่ผู้สร้างจะต้องการวัดเนื้อหาใดด้วยจุดมุ่งหมายใด

ขั้นที่ 5 การให้น้ำหนักในตารางโครงสร้าง

การให้น้ำหนักส่วนใหญ่วะบุด้วยค่าร้อยละ โดยที่ผลรวมทั้งหมดคือ 100% การกำหนด น้ำหนักนี้ ผู้สร้างต้องกำหนดเอาไว้ว่าจะใช้เนื้อหา หมวด / หน่วย / เรื่องใดเป็นค่าเท่าใด และ

จุดมุ่งหมายใดเป็นค่าเท่าไร ในเรื่องของการกำหนดน้ำหนักนี้ ถ้าเป็นเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร/วิชา ตลอดจนคาบที่สอน จากแผนการสอนของครูแล้วระบุเป็นน้ำหนักประมาณ

ขั้นที่ 6 การกำหนดประเภทของข้อ ประเภทเครื่องมือ คะแนนรายข้อ และจำนวนข้อ การตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือ ประเภทของข้อว่าจะมีกี่ประเภท ผู้สร้างต้องตอบคำถามให้ได้ว่า การสร้างเครื่องมือนี้จะมีเวลาตอบนานเท่าไรจะให้การตอบโดยการทำเครื่องหมายหรือเติมคำ หรือเขียนข้อความ เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดจำนวนข้อที่ควรจะมี

การให้คะแนนรายข้อก็เช่นกันผู้สร้างต้องกำหนดให้ได้ว่า จะให้คะแนนแต่ละข้อเท่ากัน หรือต่างกัน และจะให้คะแนนแต่ละข้อเป็นเท่าไร เช่น ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนนเท่ากัน หรือต่างกัน ส่วนใหญ่ในกรณีที่เป็นการกาเครื่องหมายนิยมให้คะแนนที่ตอบเป็น 1 และไม่ตอบหรือตอบผิดเป็น 0 ในกรณีที่เติมคำ / วลี / ประโยค ก็ให้คะแนนมากขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น 5 คะแนน 10 คะแนน เป็นต้น ส่วนการกำหนดจำนวนข้อต้องให้เป็นสัดส่วนกับน้ำหนักในตารางโครงสร้าง เช่น ถ้ากำหนดน้ำหนักไว้ 30 % กับ 40 % จำนวนข้อตามน้ำหนักต้องเป็นสัดส่วนกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นที่ 7 การเขียนข้อความ

หลักในการเขียนข้อความก็คือ เขียนให้สอดคล้องระหว่างเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่วัดและประเภทของข้อความ ข้อความที่เขียนจะต้องใช้ภาษาที่ถูกต้องทั้งไวยากรณ์ ตัวสะกด ตลอดจนประเด็นที่เขียนต้องเป็นประเด็นที่มีนัยเดียวสำหรับข้อความที่ให้กาเครื่องหมายตอบ ถ้าเป็นข้อความที่ให้ตอบความเรียง ควรระบุคำถามให้ชัดเจน

ขั้นที่ 8 การจัดทำเครื่องมือ

เมื่อเขียนข้อความได้ครบถ้วนแล้ว จัดเรียงข้อความตามประเภทของข้อความไว้พวกเดียวกัน แบ่งหมวดหมู่ของข้อความตามประเภท เขียนคำชี้แจง คำนำ หรือวิธีการตอบให้ชัดเจน จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือให้สวยงาม น่าสนใจและน่าตอบ

ขั้นที่ 9 การทดลองใช้

เมื่อจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ผู้สร้างตรวจสอบเครื่องมือในด้านภาษาเป็นรายข้อความ ทั้งไว้ระยะหนึ่ง แล้วทดลองตอบเองเพื่อทดสอบว่า ตนเองอ่านเข้าใจหรือไม่ ตนเองตอบใช้เวลานานเท่าไร แก้ไขปรับปรุง แล้วจึงจัดพิมพ์ตามจำนวนคนที่คาดการณ์ไว้

การเลือกกลุ่มทดลองใช้ในข้อนี้ ไม่ควรใช้กลุ่มใหญ่ ควรเลือกผู้ตอบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะใช้จริง จำนวนประมาณ 5-10 คน ให้แต่ละคนตอบคำถาม จับเวลาการตอบทั้งหมด สังเกตพฤติกรรมการตอบว่ามีอาการสงสัยในข้อใด บันทึกพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อตอบแล้วให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบว่ามีความเห็นในการตอบอย่างไร ข้อใดตอบได้ / ไม่ได้ ข้อใดสงสัย ข้อใดเข้าใจยาก และข้อใดควรแก้ไข และการตัดข้อความทั้ง ตลอดจนการเขียนใหม่ หรือแก้ไขปรับปรุงใหม่ ผู้สร้างต้องอิงตารางโครงสร้างเสมอ มิฉะนั้นเครื่องมือนี้จะคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่วางไว้

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด

เมื่อสร้างเครื่องมือและทดลองใช้ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงโดยอิงกับตารางโครงสร้าง แล้วจึงนำมาใช้กับกลุ่มจริง และวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือต่อไป ส่วนในเรื่องของขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดนั้น มีด้วยกัน 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มจริง

ผู้สร้างพิจารณาจำนวนคนตอบ จัดพิมพ์เครื่องมือตามจำนวนที่ต้องการแล้วเตรียมการทดสอบโดยกำหนดสถานที่ทดสอบ ผู้ควบคุมที่เข้าใจกระบวนการให้การทดสอบ ผู้สร้างต้องซักซ้อมกับผู้ควบคุมการทดสอบตั้งแต่การเริ่มต้นทดสอบจนถึงการสิ้นสุดการทดสอบ ถ้ามีปัญหาจะแก้ไขอย่างไร

ผู้สร้างควรเป็นผู้หนึ่งในกระบวนการทดสอบและบันทึกขั้นตอนการทดสอบ ตลอดจนปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องหลังจากนี้นำผลการตอบมาวิเคราะห์และให้คะแนนเป็นรายคน รายข้อ พร้อมทั้งสรุปปัญหารายข้ออย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย

เลือกเฉพาะข้อที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ฉบับที่ตอบไม่ครบควรจัดแยกไว้ต่างหาก การวิเคราะห์ในขั้นนี้คือ การตรวจให้คะแนนแต่ละคน แต่ละข้อ แจกแจงความถี่ และคำนวณค่าต่างๆ เป็นรายข้อ และเป็นกลุ่มคนดังนี้คือ

1. ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ฐานนิยม
2. พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน
3. ความเบ้ ความโด่งแบน
4. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ (inter item correlation)
5. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (item – total correlation)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์รายข้อ

การคำนวณค่าต่างๆ เป็นรายข้อ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตอบเป็นรายข้อ

1. ข้อใดบ้างมี ผู้ตอบมาก / น้อย
2. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับข้อใดสูงหรือต่ำ
3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูงหรือต่ำ
4. ลักษณะการแจกแจงข้อมูลของคนเป็นรายข้อเป็นอย่างไรลักษณะการแจกแจงของแต่ละข้อเหมือนกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าความเบ้ และความโด่ง-แบน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนรวม

การเสนอลักษณะการแจกแจงข้อมูลกลุ่ม จะทำให้ได้ข้อสรุปว่า คะแนนเป็นอย่างไรปกติ หรือเบ้ แบบวัดนี้มีผู้ตอบได้มากหรือน้อย ค่าสถิติภาคบรรยายช่วยอธิบายลักษณะของแบบวัดนี้

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าความตรง (Validity)

ความตรงจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามทฤษฎี และความตรงตามเกณฑ์ การหาค่าความตรงประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน คือ

1. ความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

การหาความตรงตามเนื้อหาจะไม่มีค่าหรือตัวเลข แต่ใช้การบรรยายแทนโดยพิจารณาจากตารางโครงสร้างว่า ได้จำแนกเนื้อหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนหรือไม่ ความตรงเชิงเนื้อหาที่ได้จากตารางโครงสร้าง จำแนกเป็นความตรงตามเนื้อหา รายข้อกับความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหา รายข้อ (Item content validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า ข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นข้อความถูกต้อง ข้อความแต่ละข้อวัดเนื้อหาเหล่านี้ได้จริงหรือไม่

ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Test content validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า เครื่องมือนี้มีความเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อหาอย่างครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นหมวด หน่วย เรื่อง และข้อความที่ปรากฏในเครื่องมือเป็นสัดส่วนตามน้ำหนักของเนื้อหาที่จำแนกหรือไม่

2. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity)

ความตรงชนิดนี้นิยมใช้กับการวัดเนื้อหาทางจิตวิทยาซึ่งเป็นนามธรรม ผู้สร้างต้องให้คำนิยามที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นพฤติกรรมก่อน การตรวจสอบความตรงแบบนี้มี 2 วิธีคือ

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับพฤติกรรมที่นิยาม
2. การวิเคราะห์ตัวเลขที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือ

การวิเคราะห์ความตรงแบบแรกเป็นการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมที่นิยามไว้กับข้อความที่เขียนขึ้นว่าสอดคล้องมากน้อยเพียงไร ส่วนแบบหลังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลนั้น

3. ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion related validity)

การหาค่าความตรงแบบนี้ ผู้พัฒนาเครื่องมือต้องระบุเกณฑ์ชัดเจน เช่น เกณฑ์คือลักษณะที่ปรากฏ การหาความตรงตามเกณฑ์ก็คือ การให้กลุ่มที่แสดงลักษณะปรากฏอยู่นั้นทดสอบกับแบบวัดที่สร้างขึ้น ถ้าพบว่าได้คะแนนสอดคล้องกัน ก็เรียกว่า แบบวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability coefficient)

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ ส่วนใหญ่ใช้การหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) หรือความคงเส้นคงวา (Stability)

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากที่วิเคราะห์ข้อความและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือแล้ว ผู้สร้างควรนำผลวิเคราะห์มาพิจารณารายข้อว่าจะตัดทิ้งปรับปรุงอย่างไร แล้วจึงดำเนินการแก้ไขแต่ให้อยู่ในตารางโครงสร้าง แล้วจึงไปทดลองกับกลุ่มใหม่

ทำเช่นนี้หลายๆครั้งจนไม่มีข้อความใดที่จำเป็นต้องปรับปรุงจึงคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ แล้วสรุปผล

ขั้นที่ 8 ประกิติวิสัย (Norm)

ถ้าพัฒนาเครื่องมือไปถึงขั้นที่มีความเชื่อถือได้สูงแล้ว การหาค่าปรกิติวิสัยจะช่วยให้การใช้เครื่องมือ การแปลความหมายเป็นไปได้ง่ายและสะดวก ค่าปรกิติวิสัยนี้ส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มจริงมีขนาดใหญ่และมีความเป็นตัวแทนของประชากร การคำนวณค่าปรกิติวิสัย ได้แก่ การคำนวณคะแนนมาตรฐานและการคำนวณค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของข้อมูลกลุ่มใหญ่นั้นเอง

ขั้นที่ 9 การสรุปผล

เครื่องมือที่พัฒนาจนถึงขั้นสุดท้ายแล้วผู้สร้างจะต้องเขียนคู่มือการใช้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือ
2. กรอบการสร้าง ตารางโครงสร้าง
3. ข้อความทั้งหมด (เครื่องมือวัดหรือแบบทดสอบ)
4. การสรุปผลด้านคุณภาพ
5. วิธีการใช้และการแปลผล

4. การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ

หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ (สัญญา โภธิบัติ. 2545 : 22)

เกณฑ์ปกติ (norms) เป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าแบ่งตามขนาดของจำนวนคนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิดดังนี้

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากภาพรวมทั้งประเทศ
2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง
3. เกณฑ์ปกติเฉพาะกลุ่มพิเศษ (Special groups norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเฉพาะ
4. เกณฑ์ปกติระดับโรงเรียน (School mean norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากนักเรียนในโรงเรียน

ในการสร้างเกณฑ์ดังกล่าว อาจยึดความแตกต่างระหว่าง ระดับอายุ ระดับการศึกษา เพศ แล้วแต่ผู้สร้างจะเลือกกำหนดการสร้างเกณฑ์ปกตินั้นๆ

การสร้างเกณฑ์ปกติ มีข้อบ่งชี้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ต้องมีจำนวนมาก

2. ข้อมูลที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติต้องเป็นตัวแทนของประชากรได้จริง โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างที่กระจาย ค่าที่ได้ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

3. เกณฑ์ปกติที่ได้ควรใช้เฉพาะกลุ่มในท้องถิ่นเท่านั้น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

4. เกณฑ์ปกติต้องมีการปรับปรุงเสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อลักษณะความสามารถของบุคคล

5. จะต้องได้มาจากการสอบวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

6. ต้องสอบกับบุคคลจำนวนมากที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชากรนั้นๆ

สรุปได้ว่า ในการสร้างเกณฑ์ปกติ ต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. ต้องเป็นปัจจุบัน (Present)
2. ต้องเป็นตัวแทนที่แท้จริง (Representativeness)
3. มีความเกี่ยวข้องกับขนาดของกลุ่ม (Relevance)

การใช้เกณฑ์ปกติ (สมพร สุทัศนีย์. 2545 : 22)

ในการเปรียบเทียบค่าของคะแนน ควรใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบ และในการใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบควรพิจารณาดังนี้

1. เกณฑ์ปกติที่ใช้ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ใช้ เพราะเกณฑ์ปกติสร้างจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม บางทีสร้างจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ หรืออาจจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่น ดังนั้น การพิจารณาผลการวัดกับเกณฑ์ปกตินั้น ควรพิจารณาว่ามีประสิทธิภาพในการสรุปผลหรือไม่ การใช้เกณฑ์ปกติจึงจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ รวมทั้งพิจารณาจุดมุ่งหมายการวัดว่าต้องการประเมินคุณลักษณะใดของบุคคล เช่น ต้องการประเมินพื้นฐานทางวัฒนธรรมเด็กต่างชาติต่างภาษา จำเป็นต้องอยู่ในเกณฑ์ปกติระดับชาติ คือใช้กลุ่มตัวอย่างข้ามชาติ (National norms) แต่ถ้าต้องการประเมินบุคคลเพื่อจำแนกกลุ่ม จัดตำแหน่งหรือเพื่อการเลือกอาชีพ ก็ใช้เกณฑ์ปกติที่สร้างจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินคุณลักษณะนั้นๆ เกณฑ์ปกติที่ได้จากกลุ่มเฉพาะเรียกว่า เกณฑ์ปกติเฉพาะ (Specific norms)

2. ควรสร้างเกณฑ์ปกติจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร คือมีลักษณะเช่นเดียวกับมวลประชากร ทั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

3. เกณฑ์ปกติจะต้องทันสมัยเสมอ โดยปกติคุณลักษณะที่ถูกวัดบางอย่างเปลี่ยนแปลง บางอย่างก็คงที่ ดังนั้นเกณฑ์ปกตินั้นสร้างเมื่อไร ทันสมัยหรือไม่ เหมาะกับสิ่งที่วัดหรือไม่ ถ้าคุณลักษณะที่ถูกวัดเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ก็ต้องใช้เกณฑ์ปกติใหม่ ถ้าคุณลักษณะคงที่ก็ใช้เกณฑ์ปกติเดิมได้ แต่โดยปกติเมื่อนำเครื่องมือมาวัดคุณลักษณะกลุ่มใหม่ก็มักจะหาเกณฑ์ปกติใหม่

4. เกณฑ์ปกติควรใช้เปรียบเทียบกันได้ หมายถึง การเปรียบเทียบลักษณะหนึ่งกับ

อีกลักษณะหนึ่งได้ คือใช้วิธีเขียนเส้นภาพ (Profile) เปรียบเทียบคุณลักษณะต่างๆของบุคคล เครื่องมือที่วัดลักษณะดังกล่าวต้องมีเกณฑ์ปกติที่มาจากกลุ่มตัวอย่างเดียว หรือกลุ่มที่เทียบกันได้

5. เกณฑ์ปกติควรอธิบายสิ่งต่างๆ ได้อย่างเพียงพอและครอบคลุม การใช้เกณฑ์ปกติเพื่อเปรียบเทียบผลการวัด ก็ต้องรู้จักรายละเอียดบางอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างเกณฑ์ปกติด้วย เพื่อให้การอธิบายผลการวัดมีความหมายยิ่งขึ้น สิ่งที่ต้องทราบเกี่ยวกับตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์

วิธีการเลือก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานมีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มประชากรมากที่สุด จึงนิยมใช้การเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มากกว่าวิธีอื่น การสุ่มแบบแบ่งชั้นทำได้โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มๆ (strata) ตามคุณลักษณะ เช่น เพศชาย เพศหญิง ฐานะทางเศรษฐกิจ ร่ำรวย กลางๆ ยากจน อาชีพรับราชการ ธุรกิจ ลูกจ้าง ฯลฯ แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มย่อยนั้นๆ

จำนวนและลักษณะของการแจกแจง ขนาดของกลุ่มเกณฑ์ปกติอาจมีจำนวนน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด ที่มีจำนวนใกล้เคียงกลุ่มประชากรที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้เป็นสัดส่วน จำนวนคนในกลุ่มย่อยที่มีคุณลักษณะต่างกัันดังได้กล่าวมาแล้ว กลุ่มเกณฑ์ปกติที่ได้จึงมีลักษณะเป็นตัวแทนประชากร และมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

คุณสมบัติของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ในการอธิบายกลุ่มเกณฑ์ปกตินั้น ควรระบุว่า กลุ่มตัวอย่างนั้นประกอบด้วยกลุ่มที่มีคุณลักษณะใดบ้าง เช่น เพศ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับชั้นเรียน ฯลฯ และควรระบุจำนวนด้วย เช่น จำนวนเพศชาย เท่ากับ 1,370 คน เพศหญิง 1,613 คน เป็นต้น

การดำเนินการวัดมีความเป็นมาตรฐานเพียงใด คือมีคู่มือระบุชุดของคำชี้แจง ในการดำเนินการทดสอบอย่างชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้พัฒนาแบบทดสอบควรอธิบายถึง ข้อบกพร่องของวิธีการวัดที่เป็นมาตรฐาน หรืออาจจะระบุไว้ในกระบวนการทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติ ในคู่มือการทดสอบข้อบกพร่องที่ระบุไว้ อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ถูกลืมมองข้าม

เวลาทำการทดสอบ ควรระบุเวลาทำการทดสอบด้วยว่า ทดสอบกลุ่มตัวอย่างเมื่อใด เช่น ทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติตอนปิดภาคเรียน หรือเดือนใด ปีใด เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบได้สอดคล้องกับช่วงเวลาทำการทดสอบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 42 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 16,594 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินโรรสวิทยาลย์ โรงเรียนทวิธาภิเชก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	มี 12 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 420 คน
2. โรงเรียนสวนอนันต์	มี 8 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 284 คน
3. โรงเรียนชินโรรสวิทยาลย์	มี 10 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 479 คน
4. โรงเรียนทวิธาภิเชก	มี 12 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 575 คน
5. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	มี 6 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 242 คน
6. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน	มี 8 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 339 คน
7. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม	มี 12 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 487 คน
8. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	มี 8 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 429 คน
9. โรงเรียนศึกษานารี	มี 12 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 693 คน
10. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	มี 10 ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน 487 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเขต 3

เขตพื้นที่การศึกษาที่ 3	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
	โรงเรียนดุสิตาราม	120
	โรงเรียนสวนอนันต์	120
	โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย	120
	โรงเรียนทวีธาภิเศก	120
	โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	120
	โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน	120
	โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	120
	โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	120
	โรงเรียนศึกษานารี	120
	โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม	120
	รวม	1,200

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ที่สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 99 ข้อ ประกอบด้วยแบบวัด 4 ด้าน ได้แก่

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการรู้คิด
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจ
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ
4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านแรงจูงใจ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด จากนั้นศึกษานิยาม ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดในงานวิจัย

2. ผู้วิจัยสร้างแบบลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ประกอบด้วยแบบวัด 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จัก เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด 35 ข้อ แบ่งเป็น ความคิดรวบยอด จำนวน 20 ข้อ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 15 ข้อ

2.2 ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด 39 ข้อ แบ่งเป็นการใช้ภาษา จำนวน 20 ข้อ และการใช้เหตุผล จำนวน 19 ข้อ

2.3 ด้านความสนใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ โดยแบ่งเป็น ด้านอักษรหรือภาษา 10 ข้อ และกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ

2.4 ด้านแรงจูงใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น ด้านพัฒนาตนเอง 10 ข้อ ด้านอาชีพ จำนวน 10 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 10 ข้อ

3. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คืออาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ว่าที่พันตรีพีรเดช รัตนวิชัย และอาจารย์สมศรี ไชยสุนทร ตรวจสอบเครื่องมือ พิจารณาว่าแบบวัดนี้สอดคล้องและถูกต้องตามเนื้อหาหรือไม่ โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์
ให้คะแนน 0	ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสอดคล้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์
ให้คะแนน -1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์

4. หลังจากนั้นทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีการคัดเลือกข้อคำถามด้านความรู้ที่ผ่านเกณฑ์ ด้านการรู้จัก จำนวน 35 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 39 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ และด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00

5. ผู้วิจัยได้นำแบบวัดซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ โรงเรียนราชินีบน และโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนละจำนวน 50 คน รวม 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำมาหาคุณภาพเครื่องมือ ด้านการรู้จักและด้านความรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR_{20}) สำหรับด้านความสนใจและด้านแรงจูงใจ วิเคราะห์หา

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตร t-test เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อตัดข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดย

ด้านการรู้คิด มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.16 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.68 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_H) เท่ากับ 0.59

ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_H) เท่ากับ 0.81

ด้านความสนใจ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.74 ถึง 8.03 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.87

และด้านแรงจูงใจ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.76 ถึง 13.43 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.94

จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวนรวมทั้งสิ้น 99 ข้อ แบ่งเป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด จำนวน 20 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ และด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ

6. นำแบบวัดที่ได้มาปรับคำถามของแบบวัดให้สมบูรณ์ จากนั้นนำไปทดสอบใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 1,200 คน

7. ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ด้านการรู้คิดและด้านความรู้ความเข้าใจ หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) ส่วนด้านความสนใจและด้านแรงจูงใจ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตร t-test เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

8. นำข้อคำถามที่ได้จากข้อ 7 ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 99 ข้อ มาสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม และสร้างคู่มือการใช้แบบวัด

**ตัวอย่างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์ – สังคม**

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านความรู้ความเข้าใจในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม โดยใช้ข้อคำถามแบบปรนัย 4
ตัวเลือก

ด้านการรู้คิด

คำชี้แจง ให้พิจารณาตัวเลือกที่มีลักษณะร่วมกับคำหลักที่กำหนดให้

X. ตัวเตี้ย ลำ ผมและตาสีเข้ม นิสัยรักสนุก

ก. นอร์ติก

ข. เมดิเตอร์เรเนียน

ค. อัลไพน์

ง. สลาฟ

คำชี้แจง จงเลือกข้อความที่มีใช้ลักษณะร่วมของคำหลักที่กำหนดให้

XX. ปัจจัยการผลิต

1. ทรัพยากรธรรมชาติ ข. แรงงาน

3. กำไร

ง. ผู้ประกอบการ

ด้านความรู้ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำศัพท์ วลี หรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่
กำหนดให้ถูกต้องมากที่สุด

X. คู่

ก. ผลัก

ข. นั่ง

ค. เหยียด

ง. จังหวะ

XX. ค่อนขอด

ก. อับอาย

ข. สยบ

ค. ชื่นชม

ง. ช่วย

XXX. ก้าว

ก. เล็ก

ข. คอด

ค. น้อย

ง. บาง

XXXX. แย้ม

ก. ปรี

ข. เริ่ม

ค. แรก

ง. ยล

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความสนใจในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม เป็นแบบทดสอบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวลีเคิร์ท

ข้อคำถาม	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ชอบปานกลาง	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
ด้านความสนใจ					
X. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้อื่น					
XX. ข้าพเจ้าสนใจงานด้านบริการ					
XXX. ข้าพเจ้าสนใจแต่งโคลงกลอน					
XXXX. ข้าพเจ้าสนใจงานด้านศิลปะ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบมาก	ให้คะแนน	4
ชอบปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม เป็นแบบทดสอบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวลีเคิร์ท

ข้อคำถาม	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ชอบปานกลาง	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
X. ข้าพเจ้าเรียนศิลปะได้ดี					
XX.ข้าพเจ้าอยากประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการวิชาการ					
XXX.ข้าพเจ้าชอบงานสังคมสงเคราะห์					
XXXX. ข้าพเจ้าต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านภาษา					

เกณฑ์การให้คะแนน

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบ	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ ช่วยประสานงานกับอาจารย์แนะแนว เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเก็บแบบวัด และกำหนดวัน-เวลา ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปให้ครูแนะแนวตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์แนะแนวโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนสุวรรณาราม วิทยาคม และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยการแจกแบบวัดให้กับโรงเรียนละ 120 ฉบับ ส่วน จากนั้นนำแบบวัดที่เก็บได้มาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,200 ฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 หาสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

1.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence : IOC) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

1.3 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดประเภทเลือกตอบของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ - สังคม (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 199 - 200)

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน

แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านความรู้ โดยใช้สูตร KR-20 คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2545 : 157)

1.5 หาความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านความสนใจและแรงจูงใจ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient ของ Cronbach) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

1.6 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษา ต่อในแผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านความสนใจและแรงจูงใจ โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 215-217)

2. สร้างเกณฑ์ปกติ (norms) โดยหาคะแนนที่ปกติจากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile score) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ (Nomalised T-Score) (สมนึก ภัททิยธนี. 2541 : 266-270)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

n	แทน	จำนวนคน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
k	แทน	จำนวนข้อ
s	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านความสนใจและแรงจูงใจ
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจและด้านแรงจูงใจ
p	แทน	ค่าความยากง่ายของแบบวัดด้านการรู้คิดและความรู้ความเข้าใจ
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านการรู้คิดและความรู้ความเข้าใจ
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านการรู้คิดและความรู้ความเข้าใจ
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T – score)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC)

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 4 การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC)

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์ – สังคม โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการรู้คิดในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้าน
ความรู้ความเข้าใจในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจในการเลือกศึกษาต่อ
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม และด้านแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
หลังจากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คืออาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบแล้ว

นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ว่าที่พันตรีพีรเดช รัตนวิชัย และอาจารย์สมศรี ไชยสุนทร พิจารณาว่าแบบวัดนี้สอดคล้องและถูกต้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์เฉพาะจริงหรือไม่ หลังจากนั้นทำการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีการคัดเลือกคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้นที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.70 ถึง 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก)

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ไปวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (n = 100)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	r	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการรู้คิด				
ด้านความคิดรวบยอด	20	0.26-0.70		
ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	15	0.16-0.60		
รวม	35	0.16-0.70	(r)=0.24-0.68	$r_{tt}=0.59$
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
ด้านภาษา	15	0.50-0.80		
ด้านการใช้เหตุผล	15	0.52-0.76		
รวม	30	0.50-0.80	(r)=0.24-0.80	$r_{tt} = 0.81$
ด้านความสนใจ				
ความสนใจกิจกรรมด้านอักษร หรือภาษา	10	-	3.74-8.03	
ความสนใจกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์	10	-	4.32-6.66	
รวม	20	-	3.74-8.03	$\alpha = 0.87$
ด้านแรงจูงใจ				
แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง	10	-	3.76-10.45	
แรงจูงใจด้านอาชีพ	10	-	5.05-13.43	
แรงจูงใจด้านสังคม	9	-	5.38-8.52	
รวม	29	-	3.76-13.43	$\alpha = 0.94$

จากตาราง 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิดมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 35 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.68 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.59 ด้านความรู้ความเข้าใจมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 39 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.74 ถึง 8.03 ไว้เป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.87

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.76 ถึง 13.43 ไว้เป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.94

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ไปวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่น กับกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,200)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	r	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการรู้คิด				
ด้านความคิดรวบยอด	10	0.24-0.74		
ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	10	0.24-0.59		
รวม	20	0.24-0.74	(r)=0.23-0.66	$r_{tt}=0.81$
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
ด้านภาษา	15	0.28-0.80		
ด้านการใช้เหตุผล	15	0.20-0.52		
รวม	30	0.20-0.80	(r)=0.20-0.52	$r_{tt} = 0.83$
ด้านความสนใจ				
ความสนใจกิจกรรมด้านอักษร หรือภาษา	10	-	15.18-23.80	
ความสนใจกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์	10	-	12.39-21.30	
รวม	20	-	12.39-23.80	$\alpha = 0.85$
ด้านแรงจูงใจ				
แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง	10	-	18.14-26.33	
แรงจูงใจด้านอาชีพ	10	-	22.14-31.34	
แรงจูงใจด้านสังคม	9	-	20.45-29.68	
รวม	29	-	18.14-31.34	$\alpha = 0.95$

จากตาราง 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิดมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.74 มีค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.23-0.66 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 และด้านความรู้ความเข้าใจมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.20-0.52 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 12.39

ถึง 23.80 ไว้เป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.85

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 18.14 ถึง 31.34 ไว้เป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กับกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 5

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ($n = 1,200$)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	Max	Min	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการรู้จัก					
รวม	20	147	1	8.44	3.40
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	30	30	4	17.34	3.92
ด้านความสนใจ					
รวม	20	93	25	61.00	11.22
ด้านแรงจูงใจ					
รวม	29	138	27	77.32	22.71

จากตาราง 4 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้จัก มีข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนโดยตอบผิดให้ 0 คะแนน และตอบถูกให้ 1 คะแนน มีค่าคะแนนเต็ม 20 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 17 คะแนน และผลคะแนนต่ำสุดได้ 1 คะแนน มีค่าเฉลี่ย รวมเท่ากับ 8.44 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 3.40

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ มีข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนโดยตอบผิดให้ 0 คะแนน และตอบถูกให้ 1 คะแนน มีค่าคะแนนเต็ม 30 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 30 คะแนน และผลคะแนน ต่ำสุดได้ 4 คะแนน มีค่าเฉลี่ย รวมเท่ากับ 17.34 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 3.92

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Likert) มี 5 ระดับ มีคะแนนเต็มในแต่ละข้อ 5 คะแนนมีค่าคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 93 คะแนน และมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 61.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 11.22

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ จำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Likert) มี 5 ระดับ มีคะแนนเต็มในแต่ละข้อ 5 คะแนนมีค่าคะแนนเต็ม 145 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 138 คะแนน และมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 27 คะแนน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 77.32 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 22.71

ตอนที่ 4 การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด รวม 20 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,200 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) ดังตาราง 5

ตาราง 5 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด จำนวน 20 ข้อ (n = 1,200)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
69	17	65	97.30
64	16	85	91.00
60	15	90	83.75
58	14	30	78.75
57	13	60	75.00

ตาราง 5 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
56	12	8	72.25
55	11	71	68.95
53	10	66	63.20
51	9	126	55.20
49	8	105	45.55
47	7	112	36.50
45	6	25	30.80
44	5	56	27.40
42	4	98	21.00
39	3	95	12.00
34	2	80	5.70
27	1	28	1.20

จากตาราง 5 พบว่าคะแนนลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์-สังคม ด้านการรู้คิด มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 17 คะแนน มีช่วงที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{27} - T_{69}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 1.20 ถึง 97.30

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของ ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ให้นำ คะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2517 : 101)

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิดสูงมาก
ตั้งแต่ $T_{55} - T_{64}$	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิดสูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{54}$	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{35} - T_{44}$	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิด ต่ำ

ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านความรู้ความเข้าใจ รวม 30 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 1,200 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐาน โดยใช้คะแนนที่ปกติ
(Normalized T-Score) ดังตาราง 6

ตาราง 6 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ (n = 1,200)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
82	30	23	100.00
77	28	2	98.00
75	27	4	97.90
70	25	5	97.55
67	24	10	97.17
64	23	18	96.25
62	22	52	94.78
59	21	75	90.49
57	20	120	84.30
54	19	155	74.25
52	18	157	61.30
49	17	120	48.25
47	16	128	38.29
44	15	93	27.55
41	14	62	19.79
39	13	51	14.70
36	12	42	10.35
34	11	29	6.90

ตาราง 6 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
31	10	14	4.45
29	9	17	3.27
26	8	8	1.90
24	7	10	1.25
21	6	1	0.40
16	4	4	0.30

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 4 ถึง 30 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{16} - T_{82}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.30 ถึง 100.00

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2517 : 101)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ สูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ สูง
ตั้งแต่ T45 – T54	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ต่ำ

ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ
ต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจรวม 20 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 1,200 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ
(Normalized T-Score) ดังตาราง 7

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ (n = 1,200)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
79	93	1	99.90
78	92	1	99.75
77	91	1	99.70
76	90	1	99.40
75	89	1	99.25
74	88	3	99.00
73	87	1	98.75
72	86	4	98.35
71	85-84	2	97.70
70	83	5	97.45
69	82	9	96.80
68	81	2	96.10
67	80	8	95.00
66	79	9	94.05
65	78	13	92.05
64	77	11	89.70
63	76	24	87.90
62	75-74	29	86.70
61	73	21	85.00

ตาราง 7 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
60	72	24	83.00
59	71	27	80.70
58	70	40	77.40
57	69	35	74.45
56	68	48	70.50
55	67	46	66.65
54	66-65	19	65.10
53	64	50	60.90
52	63	47	57.00
51	62	29	54.60
50	61	44	50.90
49	60	57	46.20
48	59	54	41.65
47	58	49	37.55
46	57-56	30	35.10
45	55	26	32.88
44	54	27	30.70
43	53	32	28.00
42	52	27	25.65
41	51	17	24.30
40	50	39	21.10
39	49	31	18.45
38	48-47	28	16.20
37	46	25	14.05
36	45	39	10.75
35	44	22	9.00
34	43	11	8.09
33	42	10	7.20
32	41	15	6.00

ตาราง 7 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
31	40	8	4.85
30	39	9	4.60
29	38-37	4	3.90
28	36	4	3.20
27	35	2	2.75
26	34	5	2.50
25	33	8	2.25
24	32	2	1.90
23	31	1	1.30
22	30	1	1.05
21	29-28	2	1.00
20	27	7	0.90
19	26	1	0.75
18	25	1	0.20

จากตาราง 7 พบว่า คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 25 ถึง 93 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{18} - T_{79}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.20 ถึง 99.90

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2517 : 101)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64 แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจสูง
ตั้งแต่ T45 – T54 แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจปานกลาง

ตั้งแต่ T35 – T 44 แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ด้านแรงจูงใจ จำนวนรวม 29 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน
1,200 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ
(Normalized T-Score) ดังตาราง 8

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ (n = 1,200)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
77	138	1	99.90
76	136-137	2	99.80
75	134-135	1	99.65
74	131-133	2	99.35
73	129-130	1	99.00
72	127-128	5	98.50
71	124-126	6	98.30
70	122-123	2	97.80
69	120-121	7	97.65
68	118-119	1	97.60
67	115-117	1	97.10
66	113-114	5	96.10
65	111-112	8	95.95
64	109-110	5	95.50
63	106-108	2	95.15
62	104-105	5	94.70

ตาราง 8 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
61	102-103	1	85.70
60	99-101	4	83.00
59	97-98	5	80.35
58	95-96	6	78.50
57	93-94	5	75.30
56	90-92	7	71.20
55	88-89	11	68.00
54	86-87	18	64.20
53	83-85	26	59.35
52	81-82	18	55.90
51	79-80	16	53.20
50	77-78	13	50.15
49	74-76	13	45.80
48	72-73	20	43.00
47	70-71	23	39.40
46	67-69	13	34.80
45	65-66	18	31.90
44	63-64	15	29.30
43	61-62	17	26.70
42	58-60	6	22.50
41	56-57	14	20.80
40	54-55	13	18.10
39	52-53	10	15.80
38	49-51	9	12.80
37	47-48	12	11.60
36	45-46	8	9.30
35	42-44	11	5.65
34	40-41	5	4.50
33	38-39	2	2.90

ตาราง 8 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
32	36-37	3	2.55
31	33-35	5	1.25
30	31-32	8	0.80
29	29-30	1	0.30
28	27-28	2	0.10

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 27 ถึง 138 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T₂₈ – T₇₇ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.10 ถึง 99.00

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2517 : 101)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจสูง
ตั้งแต่ T45 – T54	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจต่ำมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 120 คน รวมจำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินโรรสวิทยาลย์ โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสุวรรณาราม วิทยาคม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ประกอบด้วยแบบวัด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิด จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนว เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเก็บแบบวัด และกำหนดวัน-เวลา ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปให้ครูแนะแนวตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ให้กับนักเรียน จำนวน 10 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินโรรสวิทยาลย์ โรงเรียนทวิธาภิเชก โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ โรงเรียนละ 120 ชุด รวมทั้งสิ้น 1,200 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ทั้ง 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิด

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านความรู้ความเข้าใจ

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านความสนใจ

ตอนที่ 4 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านแรงจูงใจ

โดยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ด้านความรู้ความเข้าใจ และหาค่าอำนาจจำแนกวิธีการแจกแจงแบบที (t-distribution) แบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กับแบบวัดความสนใจกับด้านแรงจูงใจ
3. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ โดยวิธีการหาค่า KR₂₀ โดยวิธีแบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) และหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดด้านความสนใจและด้านแรงจูงใจ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient)
4. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยการหาค่าที่ปกติ จากการหาค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ แล้ว นำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตาราง เพื่อแปลงเป็นค่าที่ปกติ (Normalized T-Score)

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านการรู้คิด มีจำนวน 35 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีจำนวน 39 ข้อ ด้านความสนใจ มีจำนวน 20 ข้อ และด้านแรงจูงใจ มีจำนวน 29 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00

2. คุณภาพของเครื่องมือ ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะการศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.16 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.68 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.59 และที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.74 ค่าอำนาจจำแนก (r) ทั้งฉบับ ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.66 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเตอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.81

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 39 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.81 และที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ทั้งฉบับ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.52 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเตอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.83

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.74 ถึง 8.03 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.87 และที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 12.39 ถึง 23.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.85

2.4 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.76 ถึง 13.43 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.94 และที่ใช้กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 29 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 18.14 ถึง 31.34 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.95

3. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านการรู้คิด ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 1 ถึง 17 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{27} - T_{69}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 1.20 ถึง 97.30

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 4 ถึง 30 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{16} - T_{82}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.30 ถึง 100.00

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความสนใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 25 ถึง 93 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{18} - T_{79}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.20 ถึง 99.90

3.4 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านแรงจูงใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 27 ถึง 138 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{28} - T_{77}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.10 ถึง 99.00

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการด้านการรู้คิด จำนวน 20 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ และด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ วลัยภรณ์ งามไกววัล (2549 : 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์-ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Index of Consistency : IOC) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์-ภาษา ได้ข้อคำถามที่สามารถวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์-ภาษา ได้ตรงตามนิยาม ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 32 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 38 ข้อ และด้านแรงจูงใจ จำนวน 32 ข้อ มีค่า

ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00 และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมิตา ลุนคุณ (2549 : 73) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-คำนวณทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00 และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมวดี คัมภีรานนท์ (2544 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม มีความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

2. การหาคุณภาพเครื่องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้จัก เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ ที่ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ โรงเรียนราชินีบน และโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนละ 50 คน รวม 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.16 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.68 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.59

2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้จัก เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ที่ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คนมีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.74 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.66 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_{tt}) เท่ากับ 0.81

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ จากการจากการทดลองใช้ โดยใช้กับกลุ่ม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน ได้ค่าความยากง่ายไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดมีค่าค่อนข้างมีความคงที่และเชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2527 : 185) ได้กล่าวว่า ข้อสอบมีที่ค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.20 และยังสอดคล้องกับ ปราณี ทองคำ (2539 : 239) ที่กล่าวว่า การพิจารณาคูณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ จะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และยังสอดคล้องกับ กัญญ์วรา พรคุณธรรม (2548 : 109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า ด้านการรู้จักเกี่ยวกับสังคม ได้ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.25 – 0.70 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.22- 0.56 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

2.1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ โรงเรียนราชินีบน และโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนละ 50 คน รวม 100

คน มีข้อคำถามจำนวน 39 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (R_H) เท่ากับ 0.81

2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR_{20}) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ จากการทดลองใช้ โดยใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน ได้ค่าความยากง่ายไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดมีค่าค่อนข้างมีความคงที่และเชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2527 : 185) ได้กล่าวว่า ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.20 และยังสอดคล้องกับ ปราณี ทองคำ (2539 : 239) ที่กล่าวว่า การพิจารณาคูณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ จะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และยังสอดคล้องกับ อัมรินทร์ วัระยะวงศ์ (2548 : 75-76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า ด้านการรู้คิดเกี่ยวกับภาษาไทย ได้ค่าความยากง่าย เท่ากับ 0.43 – 0.79 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.22- 0.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ โรงเรียนราชินีบน และโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนละจำนวน 50 คน รวม 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.74 ถึง 8.03 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.87

2.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 12.39 ถึง 23.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.85

แบบวัดด้านความสนใจทุกข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ได้ค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นหมายถึง ข้อความนี้สามารถจำแนกคนออกจากกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยา วาณิชย์บัญชา (2548 : 108-113) กล่าวว่า ข้อความที่มีค่า t ที่ได้คือค่าอำนาจจำแนก คุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อจะถือว่าข้อคำถามใช้ได้ก็ต่อเมื่อ ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ t มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญ และนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85 สอดคล้องกับแบบทดสอบวัดความถนัดทางภาษาซึ่งวัดเกี่ยวกับความเข้าใจในภาษาไทยของ จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 110) มีค่าความเชื่อมั่น 0.72-0.93 นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับ ธนุรต อยู่ชุม (2548 : 116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักธุรกิจทั้งฉบับ จำนวน 116 ข้อ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 454.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 53.54 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบบวัดด้านความสนใจของลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักธุรกิจ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 163.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 จึงกล่าวได้ว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ มีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถเชื่อถือได้

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ โรงเรียนราชินีบน และโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนละจำนวน 50 คน รวม 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.76 ถึง 13.43 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.94

2.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน มีข้อคำถาม จำนวน 29 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 18.14 ถึง 31.34 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.95

แบบวัดด้านแรงจูงใจทุกข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก (t) สูงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่า t มีค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดด้านแรงจูงใจมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2544 : 35) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบควรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้สภาพการณ์นั้น ซึ่งอย่างน้อยที่สุดควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับ บัณฑิตา ลุนคุณ (2549 : 73) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ ด้านแรงจูงใจ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 14.34 – 32.71 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ซึ่งแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือว่าได้เป็นเครื่องมือที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

3. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านการรู้คิดให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 1 ถึง 17 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{27} - T_{69}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 1.20 ถึง 97.30

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 4 ถึง 30 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{16} - T_{82}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.30 ถึง 100.00

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความสนใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 25 ถึง 93 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{18} - T_{79}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.20 ถึง 99.90

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านแรงจูงใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 27 ถึง 138 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{28} - T_{77}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ระหว่าง 0.10 ถึง 99.00

เกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม จำนวน 1,200 คน ในแต่ละด้านนั้นมีการกระจายของคะแนนครอบคลุมทุกค่าที่อยู่ระหว่างคะแนนสูงสุดและต่ำสุด ซึ่งตรงกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539 : 313-315) ว่าเกณฑ์คะแนนที่ (T-Score) คือคนที่เก่งและอ่อนที่สุดในแต่ละกลุ่มที่ทำการวิจัยไม่ใช่เกณฑ์มาตรฐานในการนำไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ หรือเรียกได้ว่าเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม (Norm Reference) ซึ่งสอดคล้องกับ วลัยภรณ์ งามไกวล์ (2549 : 59 - 62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง $T_{17} - T_{83}$ ด้านความสนใจ มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง $T_{17} - T_{81}$ และ ด้านแรงจูงใจ มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง $T_{13} - T_{79}$ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมวดี คัมภีรานนท์ (2544 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบเป็นเกณฑ์คะแนนที่ปกติ มีค่าระหว่าง T_{35} ถึง T_{89} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พร บรรจงรัตนงาม (2548 :) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบทดสอบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้คิด มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง $T_{17} - T_{77}$ และด้านความสนใจ มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง $T_{18} - T_{81}$

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ไปใช้กับระดับอื่น หรือท้องถิ่นอื่น จึงควรหาคะแนนเกณฑ์ปกติใหม่

1.2 การแปลความหมายของคะแนนสามารถทำได้ 2 แบบ คือหากต้องการทราบว่านักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม มากน้อยเพียงใดให้ใช้วิธีเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามระดับคะแนน แต่หากต้องการทราบว่านักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม สามารถเทียบได้จากคะแนนเกณฑ์ปกติ อย่างไรก็ตาม การนำแบบวัดไปใช้ควรให้ความระมัดระวังในการแปลความหมายของคะแนน

1.3 ควรมีการศึกษาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่ ตัวอย่างเช่น แผนการเรียนวิทย์ – คณิต แผนการเรียนสายอาชีพ แผนการเรียนสายบัญชีธุรกิจ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

2.2 ในการดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการทำแบบวัดให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ เพื่อให้การดำเนินการสอบเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- 10 วิธีวัดแววลูก ทดสอบความเป็นอัจฉริยะ. (2546, 18 กุมภาพันธ์). มติชน. หน้า 12.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ก). แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- _____. (2545ข). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กองส่งเสริมการมีงานทำ (2540 มิถุนายน) การเลือกอาชีพและการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2544, จาก [http : // www.rvsc.ac.th/jobs/advice/gist.html](http://www.rvsc.ac.th/jobs/advice/gist.html).
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัญญ์วรา พรคุณธรรม. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2546). จิตวิทยาอุตสาหกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2531 พฤษภาคม – สิงหาคม) การสอบวัดความถนัด. วารสารข้าราชการ 10 : 60- 62.
- ขนิษฐา วิเศษสาทร และมุกดา ศรียงค์. (2537). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เขมวดี คัมภีรานนท์. (2544). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- งานแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2547?) การจำแนกอาชีพ ตามระบบ *International Standard Classification of Education. (ISCED)*. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2547, จาก [http: // www.alumni.kku.ac.th /guidance/caerre/top.html](http://www.alumni.kku.ac.th/guidance/caerre/top.html).
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. (2527). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์ การเรียน และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- จรรยา คุณมี. (2530). สังคมศึกษา. วิทยาสาร. 28(21) : 13-14.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2518). เทคนิคการแนะแนว. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ. (2538). คู่มือวิทยากร ทักษะกระบวนการเรียนรู้. อุดรดิตถ์ : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์.

- ดวงเดือน พิศาลบุตร.(2538). ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษา บันทึกคำบรรยาย
วิชาสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์.
- ชวาล แพรัตน์กุล. (2518) การทดสอบความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดมศึกษา.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทวี บ่อแก้วและอบรม สันภิบาล. (2517). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2546 มกราคม – เมษายน) การทดสอบเพื่อการแนะแนว. วารสารการวัดผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 24 (74) : 15-20.
- ทศนา แหม่มณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านความคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป
แมเนจเม้น.
- ธัญรต อยู่ชุ่ม. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา
ปีที่ 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดมศึกษา.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2532). บัณฑิตสังคมศาสตร์ที่พึงประสงค์. เอกสารงานวิจัย. ฝ่ายวิจัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. เทคนิคการให้คำปรึกษา แบบทดสอบ MBTI และ แบบสำรวจ VIESA. (เอกสาร
ประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : โรงเรียนส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์
“กาญจน์” ม.ป.ป. อุดมศึกษา.
- นันทา สุรักษา. (2542 มกราคม - มิถุนายน) การวัดความสอดคล้องด้านอาชีพกับบุคลิกภาพตาม
ทฤษฎีฮอลแลนด์. การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. 1 (2) : 44-48.
- นาดยา ภัทรแสงไทย. (25425). ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิยม สารรัตน์. (2524). การเปรียบเทียบเจตคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษระหว่าง
ผู้เรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์กับโปรแกรมศิลป์ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขต
การศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 90 หน้า
อุดมศึกษา.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2545). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิโลบล นิมกังรัตน์. (2534 กุมภาพันธ์) การสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ. ข่าวสาร
การบริการการศึกษา. 2 (8) : 12-28.
- บาร์เรตต์ จิม.(2547) ค้นหา ค้นพบงาน. จิมบาร์เรตต์ และเจฟฟ์ วิลเลียมส์ : เขียน ;วิสุทธิจิตรา
วานิชสมบัติ : แปล จาก Test your own aptitude. – กรุงเทพฯ : อนรินทร์.
- บุบผา คูนานนท์. (2541). วิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.
- ประดิษฐ์ อปรมัย (2545) การแนะแนวกับการปฏิบัติการเรียนรู้. วารสารวิชาการ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 5 (6). : 37 - 40.

- ปราณี ทองคำ. (2539). เครื่องมือวัดทางการศึกษา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปัทมิตา ลุนควณ. (2549). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน
ศิลป์-คำนวณ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : ปัทมิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดมศึกษา.
- ฝ่ายส่งเสริมงานแนะแนว. เปิดโลกการศึกษาและอาชีพยอดฮิต เล่ม 1. (ชุดแนะแนวการศึกษาและ
อาชีพ). ม.ป.ป. กรุงเทพฯ : ปัทมิตแนะแนว.
- เปิดโลกการศึกษาและอาชีพยอดฮิต เล่ม 2. (ชุดแนะแนวการศึกษาและอาชีพ). ม.ป.ป.
กรุงเทพฯ : ปัทมิตแนะแนว.
- พจนานุกรม. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- พรรณราย ทรัพย์ประภา. (2526). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จำรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
แฮสส์ออฟเคอร์มิส.
- พิมพ์พร บรรจงรัตนงาม. (2548).แบบทดสอบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
ปัทมิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดมศึกษา.
- มาลินี จุฑะรพ. (2537). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- มาลี จุฑา. (2544). การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- ยุพิน พุทธาพิพัฒน์. (2531). การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง การพูด แรงจูงใจ และความ
คงทนในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธี
ตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ และวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
ปัทมิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- รจนา แก่นอำพันธ์. (2535). การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา. ปริญญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดมศึกษา.
- เรียม ศรีทอง. (2540). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2527). ความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- _____. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ล้วน สายยศ. (2525). การสร้างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ลาวัณย์ วิทยาอุฎฒิกุล. (2533). การสอนสังคมในโรงเรียนมัธยม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยภรณ์ งามไฉไล. (2549). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-ภาษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- วัชร ทรัพย์มี. (2540). การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วัฒนาพร จันทร์พรหม. (2539). ผลของการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพช่างเสริมสวยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองหุ้มโนนหาดวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- วานิช บรรจง. (2516). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). วิสัยทัศน์การศึกษา. นนทบุรี : SR Printing Limited Partnership.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- ศุภพงศ์ อยู่ทอง. (2531). อิทธิพลของคำถามขั้นวิเคราะห์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการคิดแบบวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาสังคมศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ (2547?) แนะนำอาชีพจำแนกอาชีพตามระบบ ISCED อาชีพในกลุ่มภาษา. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2547, จาก [http : //www.geocities.com](http://www.geocities.com)
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมนึก ภัททิยนี้. (2546). การวัดผลการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมพร สุทัศน์ย์. (2538). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุรณ์ ชิตพงศ์. (2519). เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงานการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรลดระยะเวลาเรียนและหลักสูตรเพิ่มพูนประสบการณ์สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยและพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ สกศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2545). คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.

- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ และคณะ. การวัดและประเมินผลการศึกษา. โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา ม.ป.พ.
- สำอองค์ หิรัญบุรณะ. (2542). การทดสอบและการประเมินผลทางภาษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภานันท์ เสถียรศรี. (2536). การศึกษาผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- แสงจันทร์ วุฒิกานนท์ และคณะ. (2545 กรกฎาคม – กันยายน) อุปนิสัยและบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 44(3) : 239 – 254.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยแสง.
- อัมรินทร์ วัระยะวงศ์. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อาภา ถนัดช่วง. (2539). การแนะแนวกับการปฏิรูปการศึกษา. วารสารแนะแนว. 30 (161). : 21 – 23.
- อารี พันธุ์ณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไยใหม่.
- อารี รังสินนท์. (2532). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนวัยรุ่น. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น หน่วยที่ 11(ข). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทุมพร จามรمان. (2541). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : พันนี้พับบลิชชิง.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2537). วิธีการสอนเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2542). สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ เล่มที่ 2 สมอหงษ์จรรยา. บริษัทแฟมิลี ไดเรค จำกัด.
- Al – Shammay, E.A.S. (1985). *A study of motivation in the learning of English as a foreign language in intermediate and second schools in Saudi – Arabia*. Dissertation Abstracts International 46 (July 1985) : 2217 – A.
- Beach, D.S. (1970). *Personnel : The Management of people at Work*. 2nd ed. London : Macmillan.

- Carroll, J.B.; & Sapon, S.M. (1959). *Modern Language Aptitude Test (MLAT)*.
San Antonio, Texas : Psychology Corporation.
- Decaroli, J (1973, January.) *"What research Say to the Classroom Teacher : Critical Thinking "*. Social Education. 37 (1) : 67-69.
- Dressel, P.L. and Mayhew, L.B. (1957). *General Education : Explorations in Evaluation*. 2nd ed. Washington D.C. : American Council on Education.
- Froehlich, C.P. (1959) *Guidance Testing*. Chicago : Science Research Associates.
- Gardner, R.C. (1985) *Social psychology and second language learning : The role of attitudes and motivation*. Rowley Mass : Newbury House,
- Garrison, M. (1997). *Human Relations : Productive Approaches for the Workplace*.
Boston : Allyn and Bacon.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill.
- Hurlock, E.B. (1978). *Adolescent Development*. New York : Mc Graw – Hill Book.
- Hilgard, E. (1962). *Introduction to Psychology*. 7th ed. New York : Harcourt Brace Jovanovich.
- Lane, A. (2001). *Encyclopedia of Educational Technology*. Retrieved
May 30, 2004, from <http://coe.sdsu.edu/eet/Article/BloomsLD/index.htm>.
- Maslow, A.H. (1954) *Motivation and personality*. New York : Harper & Row,
- Paul R. (1993). *Teaching critical thinking*. California : Center For Critical Thinking and Moral Critique.
- Pimsleur, D.M. Sundlund, and Ruth M. (1966). *Under Achievement in Foreign Language*.
New York, McIntyre.
- Powell, M. (1963). *The Psychology of Adolescence*. New York : The Bob Merrill Co., Inc.
- Reeve, J. (1996). *Motivation others – Nuturing inner motivation resources*. Allyn & Bacon. A
Simon & Schuster Company : Massachusettes,
- Roe, A. (1964). *The Psychology of Occupations*. New York, John Willey and Sons, Inc.
- Tarone, E. 15 (1981). *Some thoughts on the notion of communication strategles*. TESOL
Quaterly.
- Schuler, R.S. (1998). *Managing Human Resources*. 6th ed. Cincinnati, Ohio : South –
Western College Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 9 ค่าความสอดคล้อง ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านการรู้จัก

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	0	1	1	2	1
10	1	1	1	3	1
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
24	1	1	1	3	1
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า ICO ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00

ตาราง 10 ค่าความสอดคล้อง ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	0	1	1	2	0.70
10	1	1	1	3	1
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1
36	1	1	1	3	1
37	1	1	1	3	1
38	1	1	1	3	1
39	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า ICO ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00

ตาราง 11 ค่าความสอดคล้อง ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านความสนใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	3	1
1.2	1	1	1	3	1
1.3	1	1	1	3	1
1.4	1	1	1	3	1
1.5	1	1	1	3	1
1.6	1	1	1	3	1
1.7	1	1	1	3	1
1.8	1	1	1	3	1
1.9	1	1	1	3	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.10	1	1	1	3	1
2.1	1	1	1	3	1
2.2	1	1	1	3	1
2.3	1	1	1	3	1
2.4	1	1	1	3	1
2.5	1	1	1	3	1
2.6	1	1	1	3	1
2.7	1	1	1	3	1
2.8	1	1	1	3	1
2.9	1	1	1	3	1
2.10	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า ICO ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00

ตาราง 12 ค่าความสอดคล้อง ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ - สังคม ด้านแรงจูงใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	3	1
1.2	1	1	1	3	1
1.3	1	1	1	3	1
1.4	1	1	1	3	1
1.5	1	1	1	3	1
1.6	1	1	1	3	1
1.7	1	1	1	3	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.8	1	1	1	3	1
1.9	1	1	1	3	1
1.10	1	1	1	3	1
2.1	1	1	1	3	1
2.2	1	1	1	3	1
2.3	1	1	1	3	1
2.4	1	1	1	3	1
2.5	1	1	1	3	1
2.6	1	1	1	3	1
2.7	1	1	1	3	1
2.8	1	1	1	3	1
2.9	1	1	1	3	1
2.10	1	1	1	3	1
3.1	1	1	1	3	1
3.2	1	1	1	3	1
3.3	1	1	1	3	1
3.4	1	1	1	3	1
3.5	1	1	1	3	1
3.6	1	1	1	3	1
3.7	1	1	1	3	1
3.8	1	1	1	3	1
3.9	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า ICO ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR20)ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ตอนที่ 1 ด้านการรู้จัก

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
1	0.44	0.08	ตัดออก
2	0.26	0.28	ใช้ได้
3	0.7	0.44	ใช้ได้
4	0.28	0.16	ตัดออก
5	0.64	0.56	ใช้ได้
6	0.34	0.28	ใช้ได้
7	0.32	0.08	ตัดออก
8	0.28	-0.16	ตัดออก
9	0.2	0	ตัดออก
10	0.66	0.68	ใช้ได้
11	0.28	0.16	ตัดออก
12	0.44	0.08	ตัดออก
13	0.26	0.28	ใช้ได้
14	0.3	0.36	ใช้ได้
15	0.2	0.16	ตัดออก
16	0.34	0.04	ตัดออก
17	0.2	0.08	ตัดออก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
18	0.32	0.32	ใช้ได้
19	0.28	0.32	ใช้ได้
20	0.46	0.44	ใช้ได้
21	0.86	0.2	ใช้ได้
22	0.52	-0.16	ตัดออก
23	0.3	0.28	ใช้ได้
24	0.56	0.8	ใช้ได้
25	0.26	0.24	ใช้ได้
26	0.2	0.08	ตัดออก
27	0.14	0.12	ตัดออก
28	0.38	-0.04	ตัดออก
29	0.52	0.32	ใช้ได้
30	0.52	0.4	ใช้ได้
31	0.34	0.23	ใช้ได้
32	0.6	0.12	ตัดออก
33	0.38	0.36	ใช้ได้
34	0.38	0.28	ใช้ได้
35	0.6	0.4	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.59

หมายเหตุ ; ค่าความยากง่าย (p) ควรอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80

ค่าอำนาจจำแนก (r) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR20) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ตอนที่ 2 ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
1	0.22	-0.04	ตัดออก
2	0.20	-0.24	ตัดออก
3	0.68	0.56	ใช้ได้
4	0.62	0.28	ใช้ได้
5	0.64	0.48	ใช้ได้
6	0.64	0.40	ใช้ได้
7	0.68	0.48	ใช้ได้
8	0.60	0.48	ใช้ได้
9	0.62	0.44	ใช้ได้
10	0.20	-0.16	ตัดออก
11	0.80	0.32	ใช้ได้
12	0.50	0.60	ใช้ได้
13	0.70	0.60	ใช้ได้
14	0.64	0.72	ใช้ได้
15	0.08	0.00	ตัดออก
16	0.94	0.04	ตัดออก
17	0.52	0.72	ใช้ได้
18	0.70	0.36	ใช้ได้
19	0.56	0.40	ใช้ได้
20	0.52	0.48	ใช้ได้
21	0.86	0.20	ตัดออก
22	0.52	0.56	ใช้ได้
23	0.76	0.40	ใช้ได้
24	0.56	0.80	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
25	0.56	0.64	ใช้ได้
26	0.58	0.52	ใช้ได้
27	0.68	0.56	ใช้ได้
28	0.70	0.44	ใช้ได้
29	0.72	0.56	ใช้ได้
30	0.72	0.40	ใช้ได้
31	0.80	0.24	ใช้ได้
32	0.90	0.12	ตัดออก
33	0.72	0.40	ใช้ได้
34	0.70	0.52	ใช้ได้
35	0.60	0.40	ใช้ได้
36	0.24	-0.16	ตัดออก
37	0.72	0.56	ใช้ได้
38	0.52	-0.16	ตัดออก
39	0.64	0.48	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น = 0.81

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมตอนที่ 3 ด้านความสนใจและ
ตอนที่ 4 ด้านแรงจูงใจ

ข้อ	ด้านความสนใจ (t)	หมายเหตุ	ข้อ	ด้านแรงจูงใจ (t)	หมายเหตุ
1	5.126	ใช้ได้	1	4.695	ใช้ได้
2	5.126	ใช้ได้	2	8.66	ใช้ได้
3	6.102	ใช้ได้	3	9.371	ใช้ได้
4	8.032	ใช้ได้	4	10.451	ใช้ได้
5	5.752	ใช้ได้	5	8.477	ใช้ได้
6	6.493	ใช้ได้	6	7.033	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ด้านความสนใจ (t)	หมายเหตุ	ข้อ	ด้านแรงจูงใจ (t)	หมายเหตุ
7	3.744	ใช้ได้	7	7.185	ใช้ได้
8	5.342	ใช้ได้	8	5.861	ใช้ได้
9	6.834	ใช้ได้	9	3.758	ใช้ได้
10	6.081	ใช้ได้	10	5.059	ใช้ได้
11	4.345	ใช้ได้	11	7.473	ใช้ได้
12	4.325	ใช้ได้	12	6.199	ใช้ได้
13	5.311	ใช้ได้	13	5.051	ใช้ได้
14	7.042	ใช้ได้	14	5.308	ใช้ได้
15	4.407	ใช้ได้	15	13.43	ใช้ได้
16	5.074	ใช้ได้	16	10.286	ใช้ได้
17	6.663	ใช้ได้	17	7.285	ใช้ได้
18	5.652	ใช้ได้	18	6.749	ใช้ได้
19	5.299	ใช้ได้	19	8.016	ใช้ได้
20	6.653	ใช้ได้	20	5.606	ใช้ได้
			21	7.87	ใช้ได้
			22	7.883	ใช้ได้
			23	7.396	ใช้ได้
			24	6.369	ใช้ได้
			25	8.519	ใช้ได้
			26	7.633	ใช้ได้
			27	5.577	ใช้ได้
			28	5.968	ใช้ได้
			29	5.383	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นด้านความสนใจ (α -كرونบัก) ได้เท่ากับ 0.8679

ค่าความเชื่อมั่นด้านแรงจูงใจ (α -كرونบัก) ได้เท่ากับ 0.9435

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม

ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม

หมายถึง ลักษณะเฉพาะ ของบุคคลที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่าบุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในด้านแผนการเรียนศิลป์-สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะ ดังนี้ ด้านการรู้จักคิด ความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และแรงจูงใจ

1. ด้านการรู้จักคิด หมายถึง ลักษณะความสามารถในด้านการคิด การมีความรู้ในวิชา สังคมศึกษา ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความคิดรวบยอดด้านสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะร่วมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นพวกและประเภทเดียวกันหรือแตกต่างกัน และมองเห็นความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมได้แก่ พุทธศาสนา ประชาธิปไตย ทรัพยากร ค่านิยม

1.2 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการพิจารณาหลักฐานและข้อเท็จจริงในอดีต ปัจจุบัน และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำไปสู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ พุทธศาสนา ประชาธิปไตย ทรัพยากร ค่านิยม

2. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนในการเลือกแผนการเรียนแผนศิลป์ – สังคม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจด้านภาษา ได้แก่ ความรู้ในเรื่องของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านจับใจความสำคัญ ความสามารถในการสรุปความการแปลความหมาย การเขียนเล่าเรื่อง และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะอย่างมีเหตุผล

2.2 ความรู้ความเข้าใจด้านเหตุผล ได้แก่ ความสามารถในการความสัมพันธ์หรืออุปมาอุปไมย ความสามารถในการสรุปความและความสามารถวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

3. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมด้านภาษาหรืออักษรศาสตร์ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ถ้อยคำ ความคิด การติดต่อสื่อสาร กิจกรรมด้านที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ ชอบการเขียนเรียงความ และแต่งโคลงกลอน

3.2 กิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์โดยใช้ถ้อยคำ ศิลปะรูปแบบต่างๆ หลงใหลในความงามและสุนทรียภาพ ความตื่นตัว และการมีอิสระ

4. แรงจูงใจ หมายถึงกระบวนการที่เป็นเหตุ เป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นที่ทำให้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.1 ด้านพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร การสร้างงานศิลปะ และต้องการความสำเร็จในการเรียนแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม

4.2 ด้านอาชีพ ได้แก่ ความต้องการใช้ความรู้ในแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และในการเลือกประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ด้านศิลป์ – สังคม

4.3 ด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก ตำแหน่งในสังคม ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์ เพื่อชื่อเสียงและเกียรติยศ

โครงสร้างของแบบวัด

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม สร้างให้ครอบคลุมลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการรู้คิด เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น ความคิดรวบยอด จำนวน 10 ข้อ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 ข้อ

2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจในภาษาและการใช้เหตุผล เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น การใช้ภาษา จำนวน 15 ข้อ และการใช้เหตุผล จำนวน 15 ข้อ

3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ โดยแบ่งเป็น ด้านอักษรหรือภาษา 10 ข้อ และกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ

4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านแรงจูงใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวนทั้งหมด 29 ข้อ โดยแบ่งเป็น ด้านพัฒนาตนเอง 10 ข้อ ด้านอาชีพ จำนวน 10 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 9 ข้อ

การพัฒนาแบบวัด

ในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม ได้ดำเนินการสร้าง ทดลอง และปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548 ถึง

สิงหาคม 2549 จึงสำเร็จ ตามความต้องการการดำเนินการทดลองและปรับปรุงมีรายละเอียดดังนี้

1. การตรวจคุณภาพเบื้องต้น โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ซึ่งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีการคัดเลือกคำถามที่ผ่านเกณฑ์ในแบบวัดด้านการรู้คิด จำนวน 35 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาและเหตุผล จำนวน 39 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ ด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ รวมทั้งสิ้น 133 ข้อ

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยแบบวัดในด้านการรู้คิดและความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาและการใช้เหตุผล นำมาหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ส่วนด้านความสนใจและด้านแรงจูงใจ ทางผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการแจกแจงแบบที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ และค่าความเชื่อมั่น โดยได้ข้อคำถาม ด้านการรู้คิด จำนวน 20 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาและการใช้เหตุผล จำนวน 30 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ และด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ

3. ผู้วิจัยนำไปแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการศึกษาต่อแผนการเรียน ศิลป์ – สังคม จำนวน 99 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,200 คน และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	Max	Min	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการรู้คิด					
รวม	20	17	1	8.44	3.40
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	30	30	4	17.34	3.92
ด้านความสนใจ					
รวม	20	93	25	61.00	11.22
ด้านแรงจูงใจ					
รวม	29	138	27	77.32	22.71

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการรู้คิด				
ด้านความคิดรวบยอด	10	0.24-0.74		
ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	10	0.24-0.59		
รวม	20	0.24-0.74	(r)=0.23-0.66	$r_{tt} = 0.81$
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
ด้านภาษา	15	0.28-0.80		
ด้านการใช้เหตุผล	15	0.20-0.52		
รวม	30	0.20-0.80	(r)=0.20-0.52	$r_{tt} = 0.83$
ด้านความสนใจ				
ความสนใจกิจกรรมด้านอักษร หรือภาษา	10	-	15.18-23.80	
ความสนใจกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์	10	-	12.39-21.30	
รวม	20	-	12.39-23.80	$\alpha = 0.85$
ด้านแรงจูงใจ				
แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง	10	-	18.14-26.33	
แรงจูงใจด้านอาชีพ	10	-	22.14-31.34	
แรงจูงใจด้านสังคม	9	-	20.45-29.68	
รวม	29	-	18.14-31.34	$\alpha = 0.95$

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบ ดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้

- 1.1 กำหนด วัน เวลา สถานที่ ล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์
- 1.2 เตรียมห้องสอบให้เรียบร้อย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบให้มากกว่าผู้เข้าสอบประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ ของผู้เข้าสอบทั้งหมด
- 1.3 ผู้ดำเนินการสอบศึกษาคำชี้แจงในการสอบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ครั้งเพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ

2.1 ให้คำชี้แจงในรายละเอียดอย่างละเอียด และให้เริ่มลงมือทำพร้อมกัน ซึ่งในการสอบครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 60 นาที

2.2 การเตือนเวลาให้เตือน 2 ครั้ง เมื่อหมดเวลาครั้งแรก เมื่อเหลือเวลาอีก 5 นาที

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 ให้ผู้สอบวางปากกา แล้วเก็บแบบวัด

3.2 ก่อนออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรชมเชยนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการตั้งใจทำแบบวัด

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดด้านการรู้คิด (เฉลย)

ข้อ 1	ค	ข้อ 11	ข
ข้อ 2	ข	ข้อ 12	ค
ข้อ 3	ง	ข้อ 13	ก
ข้อ 4	ค	ข้อ 14	ง
ข้อ 5	ง	ข้อ 15	ง
ข้อ 6	ค	ข้อ 16	ก
ข้อ 7	ค	ข้อ 17	ข
ข้อ 8	ง	ข้อ 18	ก
ข้อ 9	ง	ข้อ 19	ค
ข้อ 10	ง	ข้อ 20	ค

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ (เฉลย)

ข้อ 1	ค	ข้อ 16	ค
ข้อ 2	ค	ข้อ 17	ข
ข้อ 3	ง	ข้อ 18	ข
ข้อ 4	ข	ข้อ 19	ง
ข้อ 5	ก	ข้อ 20	ค
ข้อ 6	ง	ข้อ 21	ค
ข้อ 7	ข	ข้อ 22	ข
ข้อ 8	ค	ข้อ 23	ข
ข้อ 9	ค	ข้อ 24	ง
ข้อ 10	ข	ข้อ 25	ค
ข้อ 11	ง	ข้อ 26	ข
ข้อ 12	ง	ข้อ 27	ก
ข้อ 13	ก	ข้อ 28	ข
ข้อ 14	ก	ข้อ 29	ค
ข้อ 15	ค	ข้อ 30	ง

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดด้านความสนใจ

เกณฑ์การให้คะแนน

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบมาก	ให้คะแนน	4
ชอบปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ตอนที่ 3 แบบวัดด้านแรงจูงใจ

เกณฑ์การให้คะแนน

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบมาก	ให้คะแนน	4
ชอบปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

เกณฑ์ปกติของแบบวัด

การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม โดยนำคะแนนดิบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,200 คน มาแปลงให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) โดยจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้จัก จำนวน 20 ข้อ

T-Score	คะแนน
69	17
64	16
60	15
58	14
57	13
56	12
55	11
53	10
51	9
49	8
47	7
45	6
44	5
42	4

T-Score	คะแนน
39	3
34	2
27	1

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านการรู้คิด ให้ นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ของ ชวาล แพร์ตกุล (2517 : 101) ดังนี้

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิดสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิดสูง
ตั้งแต่ T45 – T54	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิดปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิดต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคมด้านการรู้คิดต่ำมาก

2. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ

T-Score	คะแนน
82	30
77	28
75	27
70	25
67	24
64	23
62	22
59	21
57	20
54	19
52	18
49	17
47	16
44	15
41	14
39	13
36	12
34	11
31	10
29	9
26	8
24	7
21	6
16	4

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจสูง
ตั้งแต่ T45 – T54	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์–สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ ต่ำมาก

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจ จำนวน 20 ข้อ

T-Score	คะแนน	T-Score	คะแนน
79	93	51	62
78	92	50	61
77	91	49	60
76	90	48	59
75	89	47	58
74	88	46	57-56
73	87	45	55
72	86	44	54
71	85-84	43	53
70	83	42	52
69	82	41	51
68	81	40	50
67	80	39	49
66	79	38	48-47
65	78	37	46
64	77	36	45
63	76	35	44
62	75-74	34	43
61	73	33	42
60	72	32	41
59	71	31	40
58	70	30	39
57	69	29	38-37
56	68	28	36
55	67	27	35
54	66-65	26	34
53	64	25	33
52	63		

T-Score	คะแนน	T-Score	คะแนน
24	32		
23	31		
22	30		
21	29-28		
20	27		
19	26		
18	25		

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ของ ชวาล แพร์ตกุล (2517 : 101) ดังนี้

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64 แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจสูง
ตั้งแต่ T45 – T54 แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44 แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านความสนใจต่ำมาก

4. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อใน
แผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจ จำนวน 29 ข้อ

T-Score	คะแนน	T-Score	คะแนน
77	138	52	81-82
76	136-137	51	79-80
75	134-135	50	77-78
74	131-133	49	74-76
73	129-130	48	72-73
72	127-128	47	70-71
71	124-126	46	67-69
70	122-123	45	65-66
69	120-121	44	63-64
68	118-119	43	61-62
67	115-117	42	58-60
66	113-114	41	56-57
65	111-112	40	54-55
64	109-110	39	52-53
63	106-108	38	49-51
62	104-105	37	47-48
61	102-103	36	45-46
60	99-101	35	42-44
59	97-98	34	40-41
58	95-96	33	38-39
57	93-94	32	36-37
56	90-92	31	33-35
55	88-89	30	31-32
54	86-87	29	29-30
53	83-85	28	27-28

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ของ ชวาล แพร์ตกุล (2517 : 101) ดังนี้

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจสูงมาก
ตั้งแต่ T55 – T64	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจสูง
ตั้งแต่ T45 – T54	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจปานกลาง
ตั้งแต่ T35 – T 44	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจต่ำ
ตั้งแต่ T34 และต่ำกว่า	แสดงว่า	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์ – สังคม ด้านแรงจูงใจต่ำมาก

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียน

ศิลป์ – สังคม

คำชี้แจง

แบบวัดชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วัดด้านความรู้คิดในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม โดยใช้ข้อ
คำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีการแบ่งข้อคำถามเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ความคิดรวบยอด

1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 2 วัดความรู้ความเข้าใจในการเรียนแผนการเรียนศิลป์ – สังคม โดยใช้
คำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีการแบ่งข้อคำถามเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านการใช้ภาษา

1.2 ด้านการใช้เหตุผล

ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามแต่ละข้อและพิจารณาตัวเลือกว่าข้อใดถูกต้องที่สุด
แล้วให้วงกลมตัวเลือกนั้นเพียงตัวเลือกเดียว

ตอนที่ 3 วัดความสนใจในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ในการตอบแบบวัดแต่ละข้อให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ
สภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 อันดับคือ

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบ	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ตอนที่ 4 วัดแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม
ในการตอบแบบวัดแต่ละข้อให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ
สภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 อันดับคือ

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ชอบ	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

น.ส.ผ่องสรรพ เปรมนาวิน

ตอนที่ 1 ด้านการรู้คิด

1.1 แบบวัดความคิดรวบยอด

คำชี้แจง ข้อ 1-5 ให้พิจารณาตัวเลือกที่มีลักษณะร่วม กับคำหลักที่กำหนดให้

1. ภาษาอังกฤษ

- ก. เซลติก
- ข. โรมานซ์
- ค. เยอรมัน
- ง. สลาวิก

2. ดินแดนแห่งดอกทิวลิป

- ก. เบลเยียม
- ข. เนเธอร์แลนด์
- ค. ลักเซมเบิร์ก
- ง. สวีเดน

3. เศรษฐศาสตร์

- ก. เป็นการศึกษาว่ามนุษย์จะจัดการเกี่ยวกับครอบครัวอย่างไร
- ข. เป็นการศึกษาถึงการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด
- ค. เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมมนุษย์ในการดำรงชีวิต
- ง. เป็นการศึกษาถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการที่มีไม่จำกัด

4. ประชาธิปไตย

- ก. รัฐที่มีอำนาจสูงสุด
- ข. ไม่มีการกระจายอำนาจ
- ค. มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด
- ง. ประชาชน

5. เป้าหมายหลักของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. ประชาชนหลุดพ้นจากความทุกข์และมีความสุขตลอดไป
- ข. ประเทศชาติร่ำรวย
- ค. ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ร่ำรวย เท่ากันทุกคน
- ง. ประเทศชาติสามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว

คำชี้แจง ข้อ 6-8 จงเลือกข้อความที่มีใช้ลักษณะร่วมของคำหลักที่กำหนดให้

6. ปัจจัยการผลิต

- ก. ทรัพยากรธรรมชาติ
- ข. แรงงาน
- ค. กำไร
- ง. ผู้ประกอบการ

7. ลักษณะของสังคมไทย

- ก. เป็นสังคมเกษตรกรรม
- ข. เป็นสังคมชาวพุทธ
- ค. มีระบบชนชั้นที่เคร่งครัด
- ง. เป็นสังคมชนบท

8. อินเดีย

- ก. พุทธ
- ข. ซิกข์
- ค. ฮินดู
- ง. อิสลาม

คำชี้แจง ข้อ 9 -10 ให้พิจารณาตัวเลือกที่มีลักษณะแตกต่างจากคำศัพท์ที่กำหนดให้

9. ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์

- ก. ป่าไม้
- ข. ประมง
- ค. เหมืองแร่
- ง. หัตถกรรม

10. งาม้าง ครั่ง สมุนไพร

- ก. รากไม้
- ข. ไม้หอม
- ค. นอแรด
- ง. ยางพารา

ตอนที่ 1.2 แบบ วัดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

คำชี้แจง ให้นำข้อความข้างล่างนี้ไปตอบคำถามข้อ 11-14

“ความยากจนเป็นสภาพการณ์ทั่วไปในประเทศด้อยพัฒนา เช่น ประเทศไทย แม้จะ ได้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมาเป็นเวลา 35 ปีแล้ว ซึ่งตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมซึ่งเน้นถึงการเพิ่มรายได้ประชาชาติและการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเป็น สำคัญ ได้ยังผลให้ความแตกต่างทางด้านฐานะเศรษฐกิจของประชาชนกลับมีมากขึ้น”

11. ข้อความนี้มีจุดใหญ่ใจความมุ่งถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. รายได้ประชาชาติ
- ข. สาเหตุของความยากจน
- ค. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- ง. ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย

12. อะไรเป็นสาเหตุแห่งความยากจนของชาวไทยส่วนใหญ่ของประเทศ

- ก. คนไทยค้าขายสู้ชาวต่างชาติไม่ได้
- ข. คนไทยยึดหลักสันโดษในพระศาสนาเป็นที่พึ่ง
- ค. การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไม่เท่ากัน
- ง. การกระจายการจัดการศึกษาอาชีพยังไม่ทั่วถึง

13. ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของไทยจัดอยู่ในชั้นใด

- ก. ชั้นปฐมภูมิ
- ข. ชั้นทุติยภูมิ
- ค. ชั้นตติยภูมิ
- ง. ถูกหมดทุกข้อ

14. การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเป็นเวลา 35 ปี นั้นได้ผลเป็นอย่างไร

- ก. ได้ผลดีมาก
- ข. ได้ผลปานกลาง
- ค. ไม่ได้ตามเป้าหมาย
- ง. ได้ผลบ้างในบางเป้าหมาย

คำชี้แจง ให้นำข้อความข้างล่างนี้ไปตอบคำถามข้อ15-16

“ ป่าไม้เป็นทรัพยากรอันสำคัญยิ่งของไทย ได้ถูกผู้คนเข้าไปทำลายลงเป็นอันมาก ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ขาดสมดุลในธรรมชาติ หากพวกเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้แล้ว ป่าไม้ในประเทศไทยคงจะหมดไปในไม่ช้านี้ เพราะป่าไม้ได้อำนวยประโยชน์ต่อมนุษยชาติเป็นอันมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า สกัดกั้นไม่ให้น้ำท่วม เป็นต้น ”

15.บุคคลที่เข้าไปทำลายป่าไม้นั้น ควรจะนับได้ว่าเป็นคนประเภทใด

- ก. เห็นแก่ได้ มีความละโมภ
- ข. ไม่รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน
- ค. ขาดความจงรักภักดี
- ง. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนตัว

16. ถ้าปล่อยให้ป่าไม้ถูกทำลายจนหมด สภาพการณ์ทั่วไปจะเป็นเช่นไร

- ก. ธรรมชาติจะขาดสมดุล
- ข. ทิวทัศน์ต่าง ๆ หายไป
- ค. ประชาชนจะยากจนลง
- ง. ประเทศจะกลายเป็นทะเลทราย

คำชี้แจง ให้นำข้อความข้างล่างนี้ไปตอบคำถามข้อ17-20

“การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยนั้น ประชาชนทั่วไปต้องตระหนักเห็นคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และให้มีความรัก ความเคารพ ยึดมั่นในสถาบันทั้ง 3 ของประเทศ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจก่อให้เกิดความมั่นคงภายในชาติ และความผาสุกตลอดมา การปกครองระบอบนี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อพลเมืองทุกคนมีความสนใจและตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี”

17. ข้อความที่ยกมานี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. สถาบันหลัก
- ข. ระบอบการปกครองของไทย
- ค. หน้าที่ของประชาชนชาวไทย
- ง. ความมั่นคงและความสงบสุขของไทย

18. คำว่าสถาบันในที่นี้หมายถึงอะไร

- ก. สิ่งที่เป็นศูนย์รวมใจของชาวไทย
- ข. สิ่งที่ประชาชนเคารพนับถือร่วมกัน
- ค. สิ่งที่ประชาชนหวงแหนรักษาไว้
- ง. สิ่งที่มีค่าสูงสุดในประเทศ

19. ประเทศที่มี 3 สถาบันให้ประชาชนยึดมั่นดังกล่าวนี้ คือ

- ก. สหรัฐอเมริกา
- ข. ฝรั่งเศส
- ค. อังกฤษ
- ง. สหภาพพม่า

20. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบไทยดั่งในบทความนี้จะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในชาติปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. สมัครงเป็นลูกเสือชาวบ้าน
- ข. สมัครงเป็นทหารป้องกันชาติ
- ค. ใช้สิทธิ – หน้าที่ของตนอย่างเต็มที่
- ง. เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ตอนที่ 2 ด้านความรู้ความเข้าใจ

การใช้ภาษาและเหตุผล

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำศัพท์ วลี หรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ถูกต้องมากที่สุด

1. คู่

- ก. ผลัก ข. นั่ง
- ค. เขี่ยด ง. จังหวะ

2. ก่อนขอ

- ก. อับอาย ข. สยบ
- ค. ชื่นชม ง. ช่วย

3. เขาเป็นคนมีน้ำใจ

- ก. เอาแต่ได้ ข. มั่งง่าย
- ค. ดุร้าย ง. เห็นแก่ตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำศัพท์ วลี หรือข้อความที่มีความหมายใกล้เคียงมากที่สุดจากตัวเลือกที่กำหนดให้

4. ก้าว

- ก. เล็ก ข. คอด
- ค. น้อย ง. บาง

5. แยม

- ก. ปรี ข. เริ่ม
- ค. แรก ง. ยล

6. ประหยัด

- ก. หยุด ข. คอย
- ค. ถนอม ง. ยับยั้ง

7. อิ่มใจ

- ก. ยินดี ข. ปรีดา
- ค. สบาย ง. สำราญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำที่กำหนดให้แล้วหาดูว่าคำในตัวเลือกใดสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้มากที่สุด ขอให้พิจารณาโอกาสที่จะเป็นไปได้มากที่สุด

8. ถนน

ก. ฝุ่น	ข. หิน
ค. ทาง	ง. เดิน

9. สะพาน

ก. เสา	ข. ยาว
ค. เชื่อม	ง. ข้าม

10. ยุติธรรม

ก. คน	ข. ศาล
ค. ทนาย	ง. ตำรวจ

11. สะอาด

ก. เทดี	ข. ขัด
ค. ถู	ง. ล้าง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 12 – 15

“คนเป็นอันมากที่เกิดมาแล้วยอมแก่ และเจ็บตายไปเปล่าหาได้ทำให้ชีวิตของตนเป็นประโยชน์สักเท่าใด ยิ่งผู้ที่บริบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติ มักมัวเมาในหมู่มสตรี บำรุงบำเรออันเข้าใจว่าเป็นความสุข ยิ่งทำให้ชีวิตเปล่าจากประโยชน์”

12. ข้อความนี้กล่าวในทำนองใด

ก. ต่อว่า	ข. ดักเตือน
ค. แนะนำ	ง. ตำหนิ

13. จากข้อความนี้สิ่งใดเป็นตัวอย่างของชีวิตไร้ประโยชน์

ก. มัวเมาในหมู่มสตรี	ข. การเกิดและยอมแก่
ค. การมัวเมาในความสุข	
ง. การแก่และเจ็บตายไป	

14. ข้อความนี้ต้องการเตือนสติใครเป็นสำคัญ

ก. คนร่ำรวย	ข. คนโง่
ค. คนขี้เกียจ	ง. คนมัวเมา

15. สิ่งใดเป็นต้นเหตุสำคัญของข้อความนี้

ก. ผู้หญิง	ข. ความสุข
ค. ความมัวเมา	ง. ทรัพย์สมบัติ

คำชี้แจง ใน 4 คำ ที่มีคุณลักษณะไปด้วยกัน มีอยู่ 1 คำ ที่มีคุณลักษณะแตกต่างออกไปให้หาคำที่แตกต่างจากพวกคำเหล่านั้น

16. ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. สัมภาษณ์	ข. สอบถาม
ค. สอบสวน	ง. ชักถาม

17. ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. ทอด	ข. นึ่ง
ค. ผัด	ง. เจียว

18. ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. จู๊จิ	ข. นินทา
ค. เสียตสี	ง. ถากถาง

19. ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. กระบุง	ข. กระดัง
ค. กระเช้า	ง. กระซอน

คำชี้แจง แบบทดสอบประเภทนี้จะกำหนดชุดของสิ่งหนึ่งอยู่ในพวกเดียวกัน แล้วให้หาสิ่งอื่นอีกสิ่งหนึ่งมาเข้าพวกจากตัวเลือก ก. ถึง ง.

20. กำไล แหวน สร้อยข้อมือ

- ก. ต่างหู ข. เนคไท
ค. นาฬิกา ง. สร้อยคอ

21. ฝอยทอง สังขยา ลอดช่อง

- ก. ถั่วต้ม ข. พักทอง
ค. กล้วยเชื่อม ง. โอเลี้ยง

22. ชุมพร ระนอง ภูเก็ต

- ก. สุโขทัย ข. สุรินทร์
ค. สมุทรสาคร ง. สุราษฎร์ธานี

23. หอม กระเทียม พริกขี้หนู

- ก. หัวปลี ข. ตะไคร้
ค. น้ำปลา ง. แตงกวา

คำชี้แจง แบบทดสอบชุดนี้แต่ละข้อจะประกอบไปด้วย ชื่อสัตว์ สิ่งของ พืช คำ รวมทั้งรูปภาพและอื่นๆ มาให้ 2 หรือ 3 ชื่อ โดยชื่อแรกจะมีความสัมพันธ์อย่างหนึ่งกับชื่อที่สอง และให้หาชื่อจากคำตอบข้อ ก. ถึง ง. ที่มีความสัมพันธ์เหมือนกับความสัมพันธ์ของชื่อแรก และชื่อที่สอง

24. กล้วย : เครือ - มะพร้าว : ?

- ก. ลูก ข. ผล
ค. ช่อ ง. ทะลาย

26. นก : บิน - คน : ?

- ก. วิ่ง ข. เดิน
ค. ก้าว ง. คลาน

25. ผู้ร้าย : ตำรวจ - ข้าราชการ : ?

- ก. ปืน ข. รบ
ค. ทหาร ง. อันตราย

27. เข็ม : ผ้า - ตะปู : ?

- ก. ไม้ ข. หนัง
ค. เหล็ก ง. สังกะสี

คำชี้แจง ให้นำข้อความข้างล่างนี้ไปตอบคำถามข้อ 1-5

“ความยากจนเป็นสภาพการณ์ทั่วไปในประเทศด้วยพัฒนา เช่น ประเทศไทยแม้จะได้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมมาเป็นเวลา 35 ปีแล้ว ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเน้นถึงการเพิ่มรายได้ประชาชาติและการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ ได้ยังผลให้ความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนกลับมีมากขึ้น”

28. ข้อความนี้มีจุดใหญ่ใจความมุ่งหมายถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. รายได้ประชาชาติ ข. สาเหตุของความยากจน
ค. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ง. ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย

29. อะไรเป็นสาเหตุแห่งความยากจนของชาวไทยส่วนใหญ่ของประเทศ

- ก. คนไทยค้าขายสู้ชาวต่างชาติไม่ได้
ข. คนไทยยึดหลักสันโดษในพระศาสนาเป็นที่พึง
ค. การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน
ง. การกระจายการจัดการศึกษาอาชีพยังไม่ทั่วถึง

30. การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเวลา 35 ปี นั้นได้ผลเป็นอย่างไร

ก. ได้ผลดีมาก

ข. ได้ผลปานกลาง

ค. ไม่ได้ตามเป้าหมาย

ง. ได้ผลบ้างในบางเป้าหมาย

ตอนที่ 3 แบบวัดความสนใจในการเรียนต่อแผนการเรียนศิลป์ – สังคม

ข้อที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
1 ความสนใจกิจกรรมด้านอักษรหรือภาษา						
1	ข้าพเจ้าชอบแต่งโคลงกลอน					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชอบการเขียนเรียงความ					
3	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประกวดการเขียนเรียงความ					
4	ข้าพเจ้าชอบเขียนบันทึกประจำวัน					
5	ข้าพเจ้าชอบเขียนวิจารณ์บทประพันธ์					
6	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น					
7	ข้าพเจ้าชอบท่องจำคำศัพท์					
8	ข้าพเจ้าชอบท่องจำบทนิพนธ์ และโคลงกลอน					
9	ข้าพเจ้าชอบอ่านและจับประเด็นสรุปเรื่องราวที่อ่าน					
10	งานอดิเรกของข้าพเจ้าคือ อ่านหนังสือ					
2 ความสนใจกิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์						
1	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องสี ความงดงามของภาพวาด หรืองานทางด้านศิลปะ					
2	ข้าพเจ้าสนใจผลงานทางศิลปะแขนงต่าง ๆ					
3	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมที่มีอิสระทางความคิด					
4	ข้าพเจ้ามีความคิดริเริ่มอยากทำสิ่งใหม่ ๆ					
5	ข้าพเจ้าชอบคิดจินตนาการ					
6	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำตามแบบผู้อื่น					
7	ข้าพเจ้ารักอิสระ					
8	ข้าพเจ้าชอบสิ่งสวย ๆ งาม ๆ					
9	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมที่ทำทลายไม่ซ้ำซากจำเจ					
10	ข้าพเจ้าชอบคิดคำศัพท์ใหม่ๆ					

ตอนที่ 4 แบบวัดแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อแผนการเรียนศิลป์สังคม

ข้อที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
1 ความต้องการพัฒนาตนเอง						
1	ข้าพเจ้าเลือกเรียนทางด้านศิลป์ – สังคม เพื่อสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
2	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง					
3	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน					
4	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน					
5	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม เพื่อใช้ความรู้ทางด้าน ศิลป์ – สังคม ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย					
6	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม เพราะต้องการใช้พื้นฐานในการ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ					
7	งานศิลปะจะทำให้ข้าพเจ้ามีสมาธิ ดีขึ้น					
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียน วาดภาพ แกะสลัก หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับ ศิลปะ เพื่อพัฒนาตนเองให้เก่งยิ่งขึ้น					
9	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียน วาดภาพ แกะสลัก หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับ ศิลปะ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย					
10	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อช่วยในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					
2 ความต้องการด้านอาชีพ						
1	ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพอิสระ					
2	ข้าพเจ้าต้องการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนศิลป์ – สังคมไป ประกอบอาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์					
3	ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าหากเลือกเรียนศิลป์ – สังคมแล้ว จะสามารถใช้ ความรู้ไปช่วยเหลือสังคมได้					
4	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม ทำให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน					
5	ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา เช่น นักเขียน					
6	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อใช้ในการสอบชิงทุนไปศึกษาต่อ ต่างประเทศ					
7	ข้าพเจ้าคิดว่าการเลือกเรียนศิลป์ – สังคม จะทำให้ข้าพเจ้าเป็น ส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาสังคมได้					

ข้อที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
8	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม เพราะสามารถหางานทำได้ง่ายกว่าสาขาอื่นเมื่อเรียนจบแล้ว					
9	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางอาชีพสาขาอื่นได้					
10	ข้าพเจ้าคิดว่าการเลือกเรียนศิลป์ – สังคม ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าที่ทำให้รายได้สูง					
3 ความต้องการด้านสังคม						
1	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม เพราะได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง					
2	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์ – สังคม เพื่อต้องการได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อน					
3	ข้าพเจ้าเลือกเรียนทางด้านศิลป์ – สังคม เพราะได้รับแรงบันดาลใจจากบุคคลที่ตัวเองชื่นชอบ					
4	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพราะได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประกวดเรียงความ					
5	ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเก่งทางด้านศิลปะจะได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง					
6	ข้าพเจ้าเลือกเรียนภาษาเพื่อใช้ติดต่อกับชาวต่างชาติได้					
7	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์-สังคม เพราะต้องการเผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ					
8	ข้าพเจ้าเลือกเรียนศิลป์-สังคม เพราะต้องการมีโอกาสดูติดต่อกับผู้อื่นอย่างกว้างขวาง					
9	ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเก่งทางด้านภาษาจะได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง					

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0519.12/4159

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนศึกษานารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4 / ๒๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนทวิธาภิเศก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4161

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรพร เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรพร เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4 / ๒ ๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๙ พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสรี จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4/6 3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนชินโรวทวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4164

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/5 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรุณาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรุณาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4/๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4/66

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดคูสิตาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4/๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/5 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสวนอนันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมวีน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมวีน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

ที่ ศธ 0519.12/4168

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดนวลนรดิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ทำแบบทดสอบการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในแผนการเรียนศิลป์-สังคม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ไปรุดพิจารณาให้ นางสาวผ่องสรรพ์ เปรมนาวิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-517-0906 มือถือ 01-208-6281

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์

อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ว่าที่พันตรีพีรเดช รัตนวิชัย

อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
รองผู้อำนวยการโรงเรียนสุขุมวิทพันธุ์
(อุปภัมภ์)

อาจารย์สมศรี ไชยสุนทร

อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวผ่องสรรพ เปรมาวิน
วันเดือนปีเกิด	6 พฤษภาคม พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	26 หมู่ 14 ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูรับเงินเดือนในอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ.2542	ครุศาสตรบัณฑิต (คป.) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ.2551	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาจิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ